

Jelentés
az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság
2012. évi tevékenységéről

2013.

Összeállították:

Bacsó Zsolt
Burinda Tamás
Huber Attila
Farkas Tünde
Farkas Roland
Felházi László
Gruber Péter
Kanyok Zsolt
Kovács Attila
Krajnyák Cecília
Rózsa Sándor
Szentgyörgyi Péter
Veress Balázs
Virók Viktor
Visnyovszky Tamás

Tartalom

1. BEVEZETÉS.....	4
2. SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY.....	7
3. OLTALOM ALATT ÁLLÓ TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS TERÜLETEK ADATAI, INFORMÁCIÓI.....	8
3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb ..... területek és ezek változásai	9
3.1.2. „Ex-lege védett” természeti területek.....	9
3.1.3. „Ex-lege” védett természeti értékek.....	9
3.1.4. Natura 2000 területek.....	11
3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek.....	11
3.2. Területvásárlások, kisajátítások adatai.....	11
3.3. Saját vagyongazdálkodású területek	12
3.4. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek... 12	
3.4.1. Védelemre tervezett mesterséges üregek.....	12
3.5. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek.....	13
3.6. Magas Természeti Értékű Területek.....	14
4. KUTATÁS ÉS MONITOROZÁS.....	14
4.1. Kutatás.....	17
4.2. Monitorozás.....	18
4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként.....	20
5. TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TEVÉKENYSÉG.....	20
5.1.A) Természetvédelmi kezelési tervek.....	20
5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek.....	22
5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés.....	22
5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	22
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése.....	24
5.3. Élőhely-rehabilitáció.....	27
5.4. Fajmegőrzési tevékenységek.....	29
5.5. Saját állatállomány.....	30
5.6. Erdőterületek, erdőgazdálkodás.....	33
5.7. Vadászterületek, vadgazdálkodás.....	35
5.8. Halászati vízterek.....	36
6. TÁJVÉDELEM.....	39
6.1. Egyedi tájértékek.....	39
6.2. Településrendezési eszközök és területrendezési tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben.....	39
6.3. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben.....	39
6.4. Tájvédelmi szakértői tevékenység.....	40
7. PROJEKTEK.....	40
8. JOGI ÉS ÜGYIRATFORGALOMMAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG.....	52
8.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma.....	52
8.1.1. szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára.....	52
8.1.2. jelentési feladatok a Minisztérium számára.....	52
8.1.3. ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés.....	53

8.2. Szabálysértés.....	53
8.3. Természetvédelmi bírság.....	53
8.4. Büntető ügyek.....	53
8.5. Polgári perek.....	53
9. TERMÉSZETVÉDELMI ŐRSZOLGÁLAT.....	53
9.1. Alapadatok.....	53
9.1.1. Személyi feltételek.....	54
9.1.2. Technikai felszereltség.....	54
9.1.3. Polgári természetőrök.....	57
9.2. Feladatellátás.....	57
9.2.1. Hatósági feladatellátás.....	57
9.2.2. Együttműködés más hatóságokkal.....	57
9.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása.....	55
10. KÖLTSÉGVETÉS ÉS VAGYON.....	57
10.1. Kiadások.....	57
10.2. Bevételek.....	58
10.3. Vagyon.....	58
10.3.1. Befektetett eszközök.....	58
10.3.2. Forgóeszközök.....	59
10.4. Épületek.....	60
10.5. Eszközök.....	60
11. BEMUTATÁS, OKTATÁS, TÁRSADALMI KAPCSOLATOK.....	61
11.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra.....	61
11.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok.....	61
11.1.2. Tanösvények.....	62
11.1.3. Egyéb bemutatóhelyek.....	62
11.1.4. Társadalmi kapcsolatok.....	
11.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....	66
11.2.1. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények.....	66
11.2.2. szakvezetéses túrák.....	66
11.2.3. Erdei iskolák.....	66
11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....	67
11.2.5. Kiadványok.....	68
11.2.6. Látogatóstatisztika.....	68
11.3. Tervezett fejlesztések (2013).....	69
11.4. Együttműködési megállapodások.....	69
11.5. Fontosabb események.....	71
12. KÖZFOGLALKOZTATÁS.....	71
12.1. Alapfeladatok, személyi feltételek.....	71
12.2. Elvégzett feladatok, eredmények.....	72
12.3. Tapasztalatok.....	74
12.4. Javaslatok.....	74
13. KAPCSOLATTARTÁS HAZAI PARTNERSZERVEZETEKSEL.....	74
14. BELFÖLDI ÉS KÜLFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS.....	76
15. ELLENŐRZÉS.....	79
16. ÉVES MUNKA LEGFONTOSABB ÖSSZEFOGLALÁSA.....	81
17. FONTOSABB CÉLKITŰZÉSEK A KÖVETKEZŐ ÉVRE.....	85
MELLÉKLETEK.....	89

1. BEVEZETÉS

A 2011. év a helyzetfelmérés, a válságkezelés, az irányok és működési keretek meghatározásának valamint a fejlődés megalapozásának éve volt.

A 2012. évben a korábbi intézkedésekkel megalapozott pénzügyi stabilitást folyamatosan biztosítottuk és a működés szerkezeti átalakításának érdemi szakaszába léptünk. Ennek során a stratégiai súlypontok áthelyezése, az alaptevékenységek és működési területek közötti aránytalanságok kezelése terén számottevő előrelépést sikerült elérnünk.

Ennek keretében a természetmegőrzés, természetvédelmi vagyongazdálkodás szerepének és feltételrendszerének erősítése, a területi aránytalanságok csökkentése volt a kiemelt feladat.

A természetmegőrzési és területkezelési feladatokat ellátó szervezeti egységek állandó létszámát és eszközállományát növeltük belső átcsoportosításokkal, új munkatárs felvételekkel, eszközbeszerzéssel. A Zempléni tájegység fejlesztése érdekében megfelelő területi központ (iroda) kialakítására, a létszám, infrastruktúra és eszközállomány fejlesztésére került sor, megtettük a területi osztály működését előkészítő intézkedéseket. A tájegység fejlesztése egy hosszabb folyamat, amelyet fokozatosan tudunk megvalósítani. A következő legfontosabb feladat a területkezelés műszaki-termelési bázisának kialakítása, megfelelő ingatlan és eszközállomány biztosítása.

A 2013. évben pályázati forrásból tervezett gép- és eszközbeszerzések végrehajtása terveink szerint a területkezelésben mennyiségi és minőségi szempontból is alapvető változást alapoz meg.

A korábban elsősorban turisztikai infrastruktúrára – elsősorban a barlangokra - alapozott működési és bevételi struktúra helyett több pilléren nyugvó, kiegyensúlyozottabb gazdálkodási szerkezetet alakítottunk ki, amelyben az erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás valamint a bérleti díj bevételek aránya jelentősen nőtt. A kiadások csökkentése mellett ennek is köszönhető, hogy a barlangok bevételeinek további csökkenése ellenére komolyabb likviditási feszültségek és problémák nem jelentkeztek.

A stratégiai irány módosulása a pályázataink terén is megmutatkozott, a korábban döntően turisztikai jellegű fejlesztések helyett elsősorban a természetvédelem, természetvédelmi kezelés területének fejlesztésére irányuló pályázatokat készítettünk elő és nyújtottunk be. Kiadási oldalon a 2011. év végéig végrehajtott radikális költségcsökkentéshez képest is további megtakarítást sikerült elérnünk, míg a személyi jellegű ráfordításokat szerény mértékben növelni tudtuk. A költségek csökkentéséhez jelentősen hozzájárult, hogy a közmunka program lehetőségeinek kihasználásával és racionálisabb, hatékonyabb munkaszervezéssel korábban vállalkozók által végeztetett tevékenységeket magunk végeztünk el és az aszály ellenére a megnövekedett egyedszámú hucul ménes teljes takarmányszükségletét megtermeltük. A kezelt területek mértéke számottevően nőtt, egyre nagyobb figyelmet fordítunk a gyümölcsösök ápolására, amelyek rendkívül értékes géntalányt jelentenek, azonban korábban alig kaptak figyelmet és gondoskodást.

A látogatószám csökkenési folyamatát összességében sikerült megállítani. A barlangok látogatottságának és a bevétel csökkenése jelentős részben a világítás korszerűsítési munkáknak és az ezzel összefüggő időszakos bezárásnak tudható be. Nyilvánvaló tény

azonban, hogy a 2009. év előtti látogató létszám elérésével belátható időn belül a működésünkön kívül álló okok (gazdasági válság, fizetőképes kereslet csökkenése, turisztikai verseny növekedése, társadalmi igények és szokások megváltozása) miatt reálisan nem számolhatunk. A marketing és közönségszolgálati tevékenység színvonalának, intenzitásának növelésével, az ismeretterjesztés, oktatás és turisztikai szolgáltatások szakmai összetételének valamint kínálatának javításával összességében a 2011. évi szint stabilizálása tűzhető ki reális célként egyes szolgáltatások (pl. lovas turisztika) célirányos fejlesztése mellett.

A vagyongazdálkodás a hosszú távú, vagyont megőrző és gyarapító gazda-szemléletet érvényesítettük azon az áron is, hogy ennek érvényesítése rövid távon kiadásokkal járt.

A korábbiaknál sokkal nagyobb figyelmet fordítottunk az ingatlanvagyon állagának megőrzésére, az ingóságaink mennyiségi és minőségi fejlesztésére. Saját kapacitásainkkal jelentős mértékű karbantartási munkát végeztünk el, pótolva ezzel több éves lemaradást is.

A hucul ménés kezelésére ménesgazdálkodási koncepció készült, ami szintén a hosszú távú célokat helyezi előtérbe a rövid távú gazdasági szempontok helyett. A génmegőrzési, tenyésztési szempontok, a megfelelő egyedszámú és minőségű törzsállomány kialakítása prioritást élvez, ennek megfelelően a lóeladás minimális volt, sőt a hiányzó illetve alacsony egyedszámú kancacsaládok pótlása érdekében lovakat szereztünk be Lengyelországból és hazai tenyésztőktől. A tervszerű ménesgazdálkodásnak és beszerzéseknek valamint a jelentős szaporulatnak köszönhetően az állomány összetétele, a korfa jelentősen javult. A lósportban való korábbi sokféle, költséges megjelenés helyett kisebb számú, de hatásosabb és hatékonyabb megjelenési formákat részesítettük előnyben.

A Baradla Turistaház és kemping bérbeadása egyértelműen pozitív pénzügyi hatást eredményezett és felszabadított lekötött kapacitásokat. A Tengersizem Hotel és étterem bérbeadása sajnos többszöri pályázat ellenére nem sikerült, amelynek elsődleges oka a terasz szigetelésének megoldatlansága. Az étterem hiánya kedvezőtlenül befolyásolja a hotel forgalmát is. A felújítás forrásigényét saját erőből egyelőre nem tudjuk megteremteni és erre pályázati lehetőség sem áll jelenleg rendelkezésre, ezért erre a célra a központi költségvetésből célzott támogatás biztosítása lenne szükséges.

A birtokügy, birtokpolitika fejlesztése kiemelt feladat volt 2012. évben. Birtokügyi ügyintézőt vettünk fel, ezzel a működésünk jelentős hiányosságát orvosoltuk és megteremtettük a birtokügyi nyilvántartás, birtokpolitikai tevékenység személyi feltételét. A tervezett földvásárlásokat sikeresen lebonyolítottuk. A 2013. évben kiemelt feladat a hosszú távú birtokpolitikai koncepció kialakítása és a végrehajtás meglapozása.

Az új SZMSZ jóváhagyása csak 2012. év decemberében történt meg, így a terveinkkel ellentétben a szervezeti átalakítást 2012. évben nem tudtuk teljes mértékben megvalósítani, azonban az előkészítő intézkedéseket megtettük, így a szervezeti reform remélhetőleg 2013. évben teljes körűen végrehajtásra kerül.

Az években jelentősen megnövekedett működési volumen fenntartása a jelenlegi engedélyezett állandó létszámmal csak nagy nehézségekkel, hátrányos és működési kockázatot jelentő kompromisszumokkal lehetséges. A közmunka program nyújtotta lehetőségek ezt a hiányt nem kompenzálják, a felső- és középirányító valamint a természetvédelmi és funkcionális szakfeladatokat ellátó képzett személyzet biztosítása csak

állandó foglalkoztatási konstrukcióban lehetséges. Az engedélyezett létszámkeret növelésére kérelmet nyújtottunk be, remélhetőleg ennek pozitív elbírálása enyhíti a fenti problémát.

Összefoglalva:

Az ANPI A 2012. év végéig az átvilágítási folyamat lezárását, a pénzügyi helyzet stabilizálását és a szervezet, a gazdálkodási szerkezet stratégiai kereteinek kialakítását elvégeztük. A 2013. évben az éves szakmai feladatok ellátása mellett az összegzett értékelés alapján a stratégiai irányok véglegesítése, ágazatokra (működési területekre) lebontása, a tervezés és működési monitoring rendszerének kialakítása, a belső szabályozás, a belső kommunikáció rendszerének áttekintése és a megváltozott működési szerkezethez igazítása a legfontosabb szervezetfejlesztési feladat.

A 2012. év végére kialakult bázisra alapozva továbbra is szigorú költséggazdálkodást tervezünk, a bevételt növelő és a kiadásokat csökkentő intézkedések és beruházások elvégzése illetve előkészítése mellett.

2. SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY

A közmunkaprogram keretei között átlag 80 fő dolgozott 11 hónapig.

Felsőfokú alapképzésben szeptembertől 1 fő, vett részt.

		szakképzettség				
		alap-fokú	közép-fokú	fel-ső-fokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2012-ben szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	Kormány-tisztviselő		28	47	28 fő angol, 6 fő német, 1 fő olasz, 1 fő spanyol, 1 fő eszperantó, 1 fő jelnyelv tolmács	8 fő közigazgatási alapvizsga
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó		6			
	Határozott idejű munkaviszony		5	5	1 fő angol, 1 fő német	
Összesen			39	52		

3. OLTALOM ALATT ÁLLÓ TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS TERÜLETEK ADATAI, INFORMÁCIÓI

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai

Működési terület (ha)	433 739
-----------------------	---------

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti Park	1	20 183,67*	6 566	0	0	0
Tájvédelmi Körzet*	2	32 059*	3 398	0	1+2 bővítés	25212
Természetvédelmi Terület	17	2 228	57	62	9	2612
Ex lege védett láp**	127	2 404	0	377		
Ex lege védett szikes tó	0	0	0	0		
Összesen	147	56 874	10 021	439	10+2	28 711

Ramsari terület	2	7 393		0	0	0
Bioszféra Rezervátum	1	20 188		0	0	0
Világörökségi helyszín***	2	33 438		0	0	0
Európa Diploma	0	0		0	0	0
NATURA 2000 Madárvédelmi terület	54	144 798			0	0
NATURA 2000 Élőhelyvédelmi terület	24	51 886			7	1 299

* Aktuális KÜVET-adatbázis alapján frissítve

** Csak az egyedi jogszabállyal nem védett területeken fekvő lápok

*** Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai (20 183,6 ha), illetve Tokaj Történelmi Borvidék és Kultúrtáj Világörökség (13 255 ha). Az Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai világörökséghez tartozó barlangok száma 260 (a területadat csak a hazai oldal kiterjedését mutatja).

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek

3.1.2. „Ex-lege védett” természeti területek

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ex lege védett láp**	127	2 404	0	0	0	0
Ex lege védett szikes tó	0	0	0	0	0	0
Kunhalom	14	0	0	0	0	0
Földvár	29	0	0	0	0	0
Forrás	779	0	0	0	0	0
Víznyelő	106	0	0	0	0	0

3.1.3. „Ex- lege” védett természeti értékek

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Barlang	412	4

Az Aggteleki Tájegység területén jelenleg 283, míg a Zempléni Tájegység területén jelenleg 129 barlangot tartunk nyilván.

2011-ben az alábbi barlangok kerültek feltárássra:

- 5412-34 Esztramosi DNY-i táró 1. sz. barlangja
- 5412-35 Esztramosi 6. szint 1. sz. barlangja
- 5412-36 Esztramosi 6. szint 2. sz. barlangja
- 5452-97 Zsiráf-zsomboly

Ismert barlangokban történt továbbjutások, feltárások, térképezések:

- 5430-1 Baradla-barlang:
  - Olimposz kürtő – 20 méter magas kimászás
  - Csónakázó-tó kikötője feletti kürtő – 50 méter hosszban
  - Kisebb oldalágak, kürtők felmérése: 2.855 méter hosszban
- 5451-26 Cipőkrémes-lyuka: továbbjutás a végponton 24 m hosszban
- 5412-2 Rákóczi 1. sz. barlang: víz alatti feltárások 90 m hosszban

Kiépítések, műszaki beavatkozások:

Barlang neve	Beavatkozás jellege	Rövid összefoglalás	Forrás
Földvári-barlang	Teljes természetvédelmi szempontú rekonstrukciója	Új lezárás, bejárat szűkület kitágítása, új bejárat lépcső készítése, barlangi létrák cseréje rozsdamentes molnárlépcsőkre	KEOP
Rákóczi 2. sz. barlang	Teljes természetvédelmi szempontú rekonstrukciója	Új lezárás, bejárat szűkület kitágítása, barlangi létrák cseréje rozsdamentes létrákra, robbantási törmelék eltávolítása a barlangból. A tóhoz vezető járat kiépítése.	KEOP
Rejtekszomboly	Teljes természetvédelmi szempontú rekonstrukciója	Új lezárás, barlangi létrák cseréje rozsdamentes létrákra, veszélyes törmelékdepók felszínre szállítása	KEOP

Barlanghasznosítási jelentések:

2011-ben megújítottuk a Baradla-, Béke-, Kossuth-, Meteor- és Vass Imre-barlang hasznosítási engedélyeit. Valamint az 1996- évi LIII. Tv. Módosításával lejárt Rákóczi- és Földvári-barlang üzemeltetési szabályzatát elkészítettük és elküldtük engedélyezésre az illetékes hatóság részére.

3.1.4. Natura 2000 területek

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
NATURA 2000 Madárvédelmi terület	5	144 798		0	0	0
NATURA 2000 Élőhelyvédelmi terület	28	90 534		0	0	0

3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ramsari terület	2	7 393		0	0	0
MAB Bioszféra Rezervátum	1	20 188		0	0	0
Világörökségi helyszín***	2	33 438		0	0	0
Európa Diploma	0	0		0	0	0

A fenti táblázatokkal kapcsolatos információk

* Aktuális KÜVET-adatbázis alapján frissítve

** Csak az egyedi jogszabállyal nem védett területeken fekvő lapok

*** Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai (20 183,6 ha), illetve Tokaj Történelmi Borvidék és Kultúrtáj Világörökség (13 255 ha). Az Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai világörökséghez tartozó barlangok száma 260 (a területadat csak a hazai oldal kiterjedését mutatja).

3.2. Területvásárlások, kisajátítások adatai

Terület neve	Érintett teljes terület nagyság (ha)	Ügyszám
Védettség szint helyreállítása	17,7640	16
Elővásárlási jog gyakorlása	38,4555	14
Egyéb földvásárlás (pl. pályázatok)	0	0
Összesen	56,2195	30

3.3. Saját vagyongazdálkodási területek

Művelési ág	Tárgyévben vásárolt (ha)	Összkiterj. (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe adva	
			ha	%	ha	%
Szántó	8,8261	598,69	396,41	66,21	202,28	33,77
Rét	10,7060	2 637,72	1090,31	41,34	1547,41	58,66
Legelő	4,1675	2 467,74	1637,09	66,34	830,65	33,66
Kert	0	0	0	0	0	0
Szőlő	0	5,59	5,33	95,35	0,26	4,65
Gyümölcsös	0,2083	4,79	4,20	87,68	0,59	12,32
Nádas	0	23,63	23,63	100,0	0	0
Halastó	0	0	0	0	0	0
Erdő	32,2782	6 368,03	6335,84	99,81	12,29	0,19
Fásított terület	0	18,81	18,81	100,0	0	0
Kivett	0,0334	1 100,01	1061,00	96,45	39,01	3,55
Összesen	56,2195	13 225,01	10592,53	80,09	2632,48	19,91

Megjegyzés: a 2012. évben vásárolt ingatlanok vagyongazdálkodási jogának rendezése folyamatban van, a TIR adatbázisban csak később jelenik meg a területnövekedés.

3.4. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Természeti Emlék	31	0

3.4.1. Védelemre tervezett mesterséges üregek

ANPI által 2002 és 2003 között országos szinten koordinált program keretében elvégeztük a működési területen ismert mesterséges üregek denevérvédelmi szempontú felmérését, majd ezekre az eredményekre építve, a védetté nyilvánítási javaslatok előkészítését. 2012-ben kiegészítettük a szakmai döntés-előkészítő anyagokat az utóbbi évek felmérési eredményivel. Az adatok értékelése alapján – denevérvédelmi szempontból – a következő mesterséges üregek védetté nyilvánítását tartottuk indokoltnak: Mogyorós-tetői üregrendszer (Edelény), Bomboly-bánya (Alsó-táró, Pihenővágat, Felső-tárórendszer – Mád), Hosszú-táró (Mád), Patkós-akna (Mád), Korom-hegyi Kajati-táró (Füzérkajata), Megyer-hegyi kaolinbánya (Sárospatak). A védetté nyilvánítás kivitelezhetősége miatt további

mérlegelést kíván az Andrassy-táró és Vilmos-bánya (Rudabánya) védetté nyilvánításának elindítása.

3.5. Egyéb speciális, megkülönböztetett védelemben részesülő területek: erdőrezervátum, Nemzeti Ökológiai Hálózat

a) Nemzeti Ökológiai Hálózat

Hálózati elem típusa	Terület (ha)
Magterület	128 704
Ökológiai folyosó	58 213
Pufferterület	48 722
Összesen	235 639

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény 2013-ban esedékes módosítása kapcsán a minisztérium kezdeményezésére felülvizsgáltuk a működési területünket érintő ökológiai hálózat állományát. A munka során az utolsó módosítás óta eltelt 5 év során megszerzett új információkat (értékes élőhelyek, természetvédelmi szempontból jelentős fajok újabb előfordulásai) szakmai szempontból módosítottuk a hálózatot. Az elmúlt 5 évben történt, településrendezési eljárások során történt módosításokat is most vezettük át az országos hálózatba. Számos adminisztratív hibát javítottunk. A felülvizsgálat egyik legfontosabb motívuma az volt, hogy a hálózat elemeit a rendelkezésünkre álló legfrissebb kataszteri térképállomány ingatlanhatáraihoz illesztettük. A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy az egyébként is ingatlanhatárokkal dolgozó területi tervezés ezt egyszerűbben kezeli, és a hálózat gyakorlati alkalmazása során – különösen a településrendezési tervek készítése során – jelentősen csökkenhet a konfliktusok, a külön egyeztetést igénylő ügyek száma.

* A hálózat felülvizsgálata 2012-ben történt meg, de az új lehatárolás csak 2013-ban lesz hatályos. A táblázatban a változás előtti állapotok láthatók.

b) Erdőrezervátumok

Erdőrezervátum neve	Teljes terület (ha)	Magterület (ha)	Védőövezet (ha)
Kelemér - Serényfalva ER TT	333,1	77,7	255,3
Haragistya – Lófej ER	623,1	257,4	365,7
Nagyoldal ER	478,3	226,7	251,6
Alsó-hegy ER	229,1	113,1	115,9
Nagy–Sertés-hegy ER	401,6	65,4	336,2
Összesen	2065,3	740,5	1324,8

3.6. Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT)

Terület neve	Teljes terület (ha)	Max. támogatású terület (ha)
Bodrogköz MTÉT	120 998,26	71 357,5
Észak-Cserehát MTÉT	53 710,7	27 054,9
Összesen	174 708,96	98 412,4

Az MTÉT területeken 2009-2014. közötti időszakban a gazdálkodók 3 AKG célprogramban vesznek részt. Gyep területek esetében 2 célprogramhoz csatlakozhattak 2009-ben: „gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal” és „természetvédelmi célú gyeptelepítés”, amelyek célja elsősorban a földön fészkelő fokozottan védett madárfajok (pl.: *Crex crex*) fészkelő-és táplálkozó helyének fenntartása, továbbá egyéb védett fajok élőhelyeinek biztosítása.

A szántóföldi növénytermesztés madár és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogramban résztvevő gazdálkodók a növény-védőszerek korlátozott használatával, a megfelelő betakarítási és növényápolási technológiák alkalmazásával a vadonélő madarakra, apróvadfajokra gyakorolt káros hatások csökkentését valósítják meg. Cél a ragadozó madarak, illetve a fogoly és a fűrj életfeltételeinek biztosítása és a biológiai sokféleség fenntartása.

Az előírások betartása MTÉT területeken a kaszálási bejelentők beérkezésén alapuló helyszíni bejárásokon ellenőrizhető. MTÉT területekre vonatkozóan 2012-ben ~ 1200 gazdálkodó több mint 1000 hrsz-t jelentett be – egy része több alkalommal is bejelentésre került - ~ 8400 ha-on.

4. KUTATÁS ÉS MONITOROZÁS (SAJÁT, ILLETVE MÁS SZERVVEL VÉGEZTETETT)

Az ANPI által kezdeményezett és vagy koordinált kutatások

No.	Kutatási projekt megnevezése	Forrás	Kutatást végző	Vizsgált faj/ fajcsoport/ jelenség/ kérdés
1.	Szünantrópikus fajok vizsgálata	Saját, Svájci-Magyar Hozzájárulási Program	ANPI TMO	A működési terület nagy részén 22 éve folyamatos állományfelmérés (gyöngybagoly, fehér gólya, épületlakó denevérek). A hatékony védelem módszereinek vizsgálata, kidolgozása; állománydinamika, elterjedés, fajösszetétel, élőhelypreferencia vizsgálata.

No.	Kutatási projekt megnevezése	Forrás	Kutatást végző	Vizsgált faj/ fajcsoport/ jelenség/ kérdés
2.	Gyepterületek szerkezeti változása, a haris védelmének megalapozása	Saját	ANPI TMO, TÖO	A működési terület harisállományának folyamatos felmérése, az élőhelyi adottságok változásának vizsgálata. Gyepterületi módszerek és időjárási tényezők hatásának elemzése. Területhűség és kezelési módok vizsgálata a legjobb kezelési gyakorlat érdekében.
3.	Madárvonuláskutatás és fészkelő állomány monitoringja	Saját	ANPI TMO	27 éve működő madárvonuláskutató program a Bódva-völgyben, európai standard módszerekkel. Vonuló és fészkelő madarak állományváltozásainak nyomon követése. Bemutató tevékenység gyermekeknek.
4.	Felmért egyedi tájértékek felülvizsgálata	A Tokaji Borászati Kutatóintézettel kötött szerződés, illetve célkeretből.	ANPI TMO	11 település egyedi tájértékeinek felmérése, adatfeldolgozás.
5.	Inváziós növények elleni védekezés lehetőségeinek vizsgálata	Saját	ANPI TMO	Kezelési monitoring, visszaszorítási módszerek tesztelése, kezelési protokoll kidolgozása
6.	Farkas, hiúz állományainak vizsgálata	Saját, VM pénzeszközátadás	ANPI TMO TÖO	Szisztematikus adatgyűjtés a területi előfordulásokról, a zsákmányállatok faji összetételéről
7.	Komplex chiropterológiai vizsgálatsorozat	Saját, Svájci-Magyar Együtműködési Program	ANPI TMO	(a) White-nose Syndrome hazai elterjedés-vizsgálata, (b) adenovírus-keresés, prevalencia-felmérés (c) új áttelepítési módszer kidolgozása, (d) klímaváltozás hatásának vizsgálata; (e) táplálkozástani vizsgálat

4.1. Kutatás (tárgya, helyszíne, forrása és főbb eredményei)

Igazgatóságunk által végzett természetvédelmi kutatások és ezek eredményei:

A **fehér gólya** állományfelmérése az Aggteleki Tájegységben 1988-tól, míg a Zempléni Tájegységben 1993-tól zajlik. A felmérési munka eredményeire védelmi program épül, melynek keretében fészkek rehabilitációját, tartócsereket, megtelepítést végzünk. A vizsgálati program keretében továbbfejlesztettük a fehér gólya állományviszonyainak tisztázását, az állományviszonyokat befolyásoló tényezők (természetes és emberi hatások által generált) vizsgálatát és értékelését. A korábbi években meghatároztuk az egyes területeken az állományváltozás trendjét, mely ellentétes a legtöbb európai országban tapasztalt trenddel (ott jelentős növekedés, nálunk komoly csökkenés tapasztalható). A gólyák állományadatai alapján megállapítottuk, hogy az egyes kistájakon eltérő állományváltozási trendek érvényesülnek, mely arra utal, hogy a gólyák a nagyobb vízfolyásokhoz és az egyéb vizes élőhelyekhez húzódnak.

2012-ben is elvégeztük a barlanglakó, erdei és szünantrópikus **denevérfajok** állományfelmérését, illetve több, a hatékonyabb védelmüket segítő vizsgálatot. A telelőhelyek (barlangok, bányák) feltárására koncentrált felméréseket a megszokott helyszínek vizsgálatát követően, 2 újabb helyszínre terjesztettük ki. A nyári szálláshelyek rendszeres felmérése 1988-tól zajlik, 2012-ben is elvégeztük az aktuális felméréseket. Eredményeink alapján az épületlakó állományok fajösszetételének átalakulása zajlik, 2012-ben 1 újabb mesterséges szálláshelyről sikerült kimutatni a fokozottan védett, tipikus barlanglakó *Rhinolophus euryale* előfordulását, mely nemzetközi szinten is figyelemreméltó eredmény. Tapasztalataink szerint az épületekben szállást foglaló denevérek száma folyamatosan csökken. 2012-ben nemzetközi szinten is figyelemre méltó eredményeket értünk el az egyre szélsőségesebb időjárás (klímaváltozás) épületlakó denevérekre gyakorolt hatásainak vizsgálatában és értékelésében. A 2011-ben megkezdett, majd 2012-ben is intenzíven folytatott mérések eredményei szerint az erős besugárzású napokon Északkelet-Magyarországon rendkívül kedvezőtlen mikroklimatikus viszonyok alakulhatnak ki egyes mesterséges szálláshelyeken (ahol már jelentősebb állományok élnek mint a barlangokban), a léghőmérséklet messze meghaladhatja a denevérek hőtoleranciájának határát (40-42 °C), mely a fiatalok pusztulását eredményezi.

2012-ben sajnos újabb lelőhelyről sikerült kimutatni az Igazgatóság működési területén a *Geomyces destructans* nevű gomba okozta *White-nose syndrome* (WNS) megbetegedést (Szabadság-bg. 2012. 02.). 2012-ben ismét észleltük a fertőzés jelenlétét a Vass Imre-bg-ban is.

A denevér-adenovírusok hazai vizsgálatába 2011-ben bekapcsolódott be egyik munkatársunk. A vizsgálat sorozat eddigi eredményei 3 korábban ismeretlen adenovírus (AdV) kimutatása. 2012-ben jelentős új tudományos eredmény annak felismerése, hogy a különböző mintázási gyakorlatok milyen mértékű eltérést mutatnak a prevalencia meghatározás eredményeiben.

2012-ben a fokozottan védett **haris** állományvizsgálata keretében újabb adatokat gyűjtöttünk a faj megőrzésében központi jelentőségű kulcsterületek meghatározásához, melyekről tapasztalataink szerint, bizonyos években igen jelentős kitelepülés tapasztalható. Eredményeink szerint az egymáshoz közelfekvő területek harisállományainak változása bizonyos időszakokban megegyező, míg más időszakokban negatívan korrelál. A felmérési eredmények alapján 2012 közepesen gyenge év volt a harisok szempontjából.

2012-ben folytatódott bizonyos **Natuta 2000 gerinctelen fajok** elterjedési területének, élőhelyeinek felmérése (pl. *Maculinea teleius*, *Lycaena dispar*, *Eriogaster catax*, *Rosalia alpina*).

Egész évben folyamatos folyt a **közösségi jelentőségű növényfajok** állományainak felmérése, melynek eredményeként leadtuk az Igazgatóságunkat érintő 15 növényfaj adatlapját, melyek az élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke szerinti jelentés előkészítéséhez szükségesek.

Élőhelytérképezésre kerültek az alábbi SAC-területek: Mádi Kakas-hegy, Sáropataki Mandulás, Tállyai Patócs-hegy-Sátor-hegy, Pácini Mosonna-erdő, Révleányvári erdők, Bodrogszegi Várhegy, Erdőbényei-olaszliszkai magyar nőszirmos sztyepprétek, Mádi Bomboly-bánya. A térképezési adatok szintén az élőhelyvédelmi irányelv jelentéséhez biztosítanak információt.

Farkas, hiúz állományainak vizsgálata keretében folyamatos adatgyűjtést végeztünk az előfordulásokról, a zsákmányállatok faji összetételéről. A nemzeti park területén élő farkascsalád szerkezetén belül valószínűsíthetően változás történt. Ezt a feltételezést a párzási időben sikerült igazolni. 2012 májusában bizonyíthatóan szaporodott a farkas család egy, januárban ázott kotorékban.

Telepesen költő madárfajok megőrzése keretében az Aggteleki tájegységen 2012-ben 40 potenciális fészkelőhelyet kerestünk fel. 36 lakott telepen összesen 206 pár gyurgyalag és 94 pár partifecske fészkelését regisztráltuk, felmértük a telepek állapotát, javaslatokat tettünk szükséges beavatkozásokra.

A kiemelt jelentőségű vizes élőhelyek felmérése és védelme c. program során a belvíz által rendszeresen érintett területek, a bányatavak, illetve a Sajó-völgyben a Kazincbarcika–Múcsony–Sajószentpéter települések közigazgatási területén kialakult és állandósult mocsarak területén végeztünk rendszeres felméréseket.. Utóbbi térségben az élőhelyeket esetleg veszélyeztető bányászati aktivitás növekedése várható, a természetvédelmi állásfoglalás részletes adatsorokra történő támaszkodásának kulcsfontossága van. A felmérések eredményeit a Biotikai adatbázisba feltöltöttük.

Az **inváziós növények elleni védekezés** vizsgálata keretében 2010-2011 során szabadföldi kísérletet végeztünk az Aggteleki Nemzeti Park Aggteleki Tájegységében legnagyobb területen problémát okozó *Solidago canadensis* vegyszeres visszaszorítási technológiájának kidolgozására. A visszaszorítás végső fázisában a mechanikai gyengítés után vegyszeres kezeléssel lehet előlni a *Solidago* egyedeket. A szóba jövő hatóanyag (glyphosate-isopropilamin) esetén azonban nincs technológiai előírás a célfaj lehető leghatékonyabb és egyben a lehető legtermészetkímélőbb kezelésére. A vizsgálat eredménye az, hogy a 3%-os hatóanyag-koncentráció a legmegfelelőbb a kezelés elvégzésére.

A kezelés hatékonyságának ellenőrzésére 2012-ben két területen történt monitorozó felmérés. Az adatok elemzése folyamatban van. Az előzetes eredmények azt mutatják, hogy a kezelés eredményessége a várakozásnak megfelelő, így reményeink szerint, hamarosan a természetvédelem rendelkezésére fog állni egy teljes protokoll a *Solidago canadensis* visszaszorítására védett természeti területeken.

A XVII. Bódva-völgyi Madárvonulás-kutató és Természetvédelmi Tábor területén idén 9. alkalommal végeztünk a fészkelési időszakban fészkelő madárfaj monitoringot a CES nemzetközi protokoll alapján (9 mintavételezés). Az MME helyi csoportjával együttműködve augusztus közepe és október vége között zajlott az őszi madárvonulást vizsgáló tábor – 27. alkalommal. **Minden idők legeredményesebb szezonja során 65 faj 8689 egyedét** jelöltük és vizsgáltuk meg. Emellett faunisztikai megfigyeléseket is végeztünk, számos a területen ritka vagy természetvédelmi szempontból jelentős faj adatait regisztráltuk. A madárgyűrűzéshez kapcsolódó környezeti nevelési, bemutató munka során, a tábori programokon 29 csoportban, 19 oktatási intézményből összesen 775 gyermek vett részt. A munka lebonyolításában 248 fő – túlnyomó részben önkéntes – vett részt, akik összesen 900 napnyi önkéntes munkát biztosítottak.

4.2. Monitorozás (tárgya, helyszíne, forrása és főbb eredményei)

NBmR tevékenység

Projekt	Komponens	Taxon/Egység	Monitorozást végző
I. Védett és veszélyeztetett fajok megfigyelése	I/a. edényes növényfajok	Astragalus vesicarius subsp. albidus, Daphne mezereum, Dianthus plumarius subsp., praecox, Dracocephalum austriacum L., Echium maculatum, Gentiana pneumonanthe, Geranium sylvaticum, Geum rivale, Himantoglossum caprinum, Iris sibirica, Matteuccia struthiopteris, Menyanthes trifoliata, Phlomis tuberosa, Pulsatilla grandis, Traunsteinera globosa	ANPI Farkas T. Lontay L. Zsolyomi T. Virók V.
	I/b. gerinces állatok	Citellus citellus	ANPI Virók V.
	I/b. kétlábú- és hullófajok	<i>Az előforduló összes faj.</i>	Tölgy TE
II/b. Vizes területek életközösségei	II/a. növénytársulások	Caricetum elatae Caricetum acutiformis	ANPI Zsolyomi T.
III. Magyarország élőhelyei	III/a. vizes élőhelyek	Carici lasiocarpae-Sphagnetum Eriophoro vaginati-Sphagnetum Calamagrostio-Salicetum Salicetum-Sphagnetum recurvi	ANPI Virók V.
	III/b. denevérek	<i>Az előforduló összes faj.</i>	ANPI Boldogh S.

IX. Száraz gyepek	IX/a. növénytársulások	Campanulo-Festucetum pallentis	ANPI Farkas T.
XI. NATURA 2000	XI/a. élőhelyek	40A0, 5130, 6110, 6510, 7140, 9130, 9180, 91E0, 91G0, 91H0, 91M0	ANPI Farkas T. Virók V.
	XI/b. csigák	Hygromia kovacsi Chilostoma banatica	TTM ÖKOTON
	XI/c. bogarak	Cerambyx cerdo Carabus zawadzki	Hegyessy Gábor
Egyéb	XI/c. götemonitorozás	<i>Az előforduló összes faj.</i>	ANPI Drozd A.

2012-ben a **Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) programjaira és Natura 2000 monitorozásra nem állt rendelkezésre külön pénzkeret**, így csak azok a programok indultak el tavasszal, melyeket Igazgatóságunk munkatársai el tudtak végezni. Augusztusban 800.000 Ft pénzkeret biztosított az Igazgatóság az elmaradt kutatásokra. Mivel számos taxon esetében nem volt már lehetőség a kutatások elvégzésére, a pénz egy részét a 2013-as kutatásokra kötöttük le.

A fentiek miatt 2012-ben nem valósult meg:

- Mohaközösségek felmérése a Keleméri Mohos-tavakon.
- Denevérek felmérése a Zempléni Tájegységben.
- Egyenesszárnyú közösségek és fajok felmérése az Aggteleki Tájegységben.
- Közösségi jelentőségű lepkefajok felmérése.
- Közösségi jelentőségű bogárfajok közül 4 faj.
- Közösségi jelentőségű élőhelyek élőhelytérképezése.

Egyéb okból nem valósult meg:

- Kisemlősök kutatása bagolyköpet-elemzés alapján az Aggteleki Tájegységben.
- Pelemonitorozás az Aggteleki Tájegységben.

2013-ra lekötésre kerültek az alábbi kutatások:

- *Sicista subtilis* és *Nannospalax (leucodon) montanosyrmiensis* közösségi jelentőségű emlősfajok felmérése.
- Élőhelytérképezés és özönnövények felmérése az NBmR O5x5_003 – Alsódobsza négyzetben II.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként.

Modul neve	Betöltött adatok mennyisége	Betöltésre előkészített adatok
Ingatlan-nyilvántartás		
a, Földrészlet	19 106	Folyamatos betöltés új adat esetén
b, Alrészlet	22 977	Folyamatos betöltés új adat esetén
c, Geometria	120 454	nincs
Vagyonkezelési		
a, Saját vagyonkezelés	2 829	naprakész
b, Szerződés	47	naprakész
Egyedi tájérték	3 158	naprakész
Biotika	18 159	462 028
Összesen	186 730	462 028

5. KEZELÉSI TEVÉKENYSÉG

5.1.A. Természetvédelmi kezelési tervek

Terület neve (védett/védelemre tervezett)	A tervezési terület (ha)	Megalapozó dokumentum (+/-)	Részletes kez. terv (+/-)	kihirdetett "C"-fejezet (+/-)
Csereháti Tájvédelmi Körzet	23 102,1	+	+	-
Kelemér-Serényfalva Erdőrezervátum*	332	+	+	+
Edelényi Nőszirmos*	3	+	+	+
Keleméri Mohosok TT*	59	+	+	+
Szendrőládi-rétek TT*	2	+	+	+
Rudabányai Őshominida TT*	2	+	+	+
Aggteleki Nemzeti Park	20 183,7	+	+	-
Megyer-hegyi Tengerszem TT*	1,046	+	+	+
Tállyai Patócs-hegy TT*	3,25	+	+	+
Bodrogszegi Várhegy TT*	1,62	+	+	+
Megyaszóai Tátorjános TT*	35,32	+	+	+
Abaujkéri Aranyos-völgy TT*	160	+	+	+

Sóstó-legelő TT	70,6	+	+	-
Long-erdő TT	1 004,39	+	+	-
Erdőbényei Fás legelő TT	214,36	+	+	-
Tarcali Turzó-dűlő TT*	10,74	+	+	+
Zabanyik-hegy TT*	62,51	+	+	+
Füzéradványi Kastélypark TT	157,71	+	+	-
Zempléni Tájvédelmi Körzet	26 766,4	+	+	-
Tokaj-Bodrogzug Tájvédelmi Körzet	5 318,5	+	+	-
AggtelekRudabány-Szendrő alapszelvény	-	-	-	-
Abaújszántói Sátor-hegy és Krakó TT	159,17	+	+	-
Tállyai Kopaszhegy és Dorgó-tető	43,43	+	+	-
Erdőbénye Szokolya, Óvár	599,33	+	+	-
Erdőhorváti Várhegy	542,04	+	+	-
Long-erdő TT bővítés	832,48	-	-	-
Mádi Bombolybánya	10,42	-	-	-
Mádi Kakas-hegy	88,1	+	+	-
Mosonnai-erdő	213,5	-	-	-
Révleányvári-erdő	447,16	-	-	-
Tokaj-Bodrogzug TK bővítése	3 291,71	-	-	-
Zempléni TK bővítése	818,58	-	-	-
Összesen	41 250,36			

* Kihirdetése a védetté nyilvánító jogszabály mellékleteként megtörtént.

5.1.B. Natura 2000 fenntartási tervek

Natura 2000 területekre vonatkozó fenntartási tervek elkészítésére a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal felé támogatási kérelmet nyújtottunk be az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételenek részletes szabályairól szóló 43/2012. (V. 23.) VM rendeletben foglaltaknak megfelelően. A támogatási kérelmeket 2012 decemberében az MVH jóváhagyta, így elkezdődhet a munka. Ennek során az együttműködő partnerek és külső szakértők bevonásával 2014 őszéig 15 db, az ANPI működési területén található Natura 2000 területre készül el a fenntartási terv.

A site-ok a következők:

1. HUAN20002 Rakaca-völgy és oldalvölgyei
2. HUAN20003 Bódva-völgy és Sas-patak-völgye
3. HUAN20004 Hernád-völgy és Sajóládi-erdő
4. HUAN20005 Szuha-völgy
5. HUAN20006 Sajó-völgy
6. HUBN20074 Tállyai Patócs-hegy – Sátor-hegy
7. HUBN20075 Sárospataki Mandulás
8. HUBN20077 Erdőbényei-olaszliszkai magyar nőszirmos sztyepprétek
9. HUBN20081 Long-erdő
10. HUBN20082 Felsőregmeci Ronyva
11. HUBN20090 Komlósikai Mogyorós-tető
12. HUBN20093 Bózsvei Temető-alja
13. HUAN21007 Bózsva-patak
14. HUAN21008 Mádi Bomboly-bánya
15. HUAN21009 Mádi Kakas-hegy

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelési tevékenységek ismertetése

5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Az Igazgatóság működési területén lévő védett természeti területek, élőlényközösségek illetve egyes fajok állapotában bekövetkező változásokat folyamatosan, bár a szakmai kollektíva igen jelentős egyéb irányú leterhelése miatt csökkenő kapacitással és hatékonysággal próbáljuk detektálni. Az Igazgatóság kutatási és kutattatási aktivitása még tovább csökkent 2012-ben, melynek alapvetően finanszírozási okai vannak. Az előző évek aktív kutatási munkái főleg Interreg-pályázatokból valósultak meg, ilyen lehetőségünk 2012-ben sem volt.

Tapasztalataink szerint fokozódó problémát jelent az inváziós növények terjeszkedése. Az inváziós növények elleni védekezés keretében folyamatos az inváziós növényekkel előzőnlött területek felmérése. Az **aggteleki kezelési kerületben** a felmérések eredményei szerint az alábbi inváziós növényfajok vannak jelen:

- *Solidago canadensis* tömeges,
- *Solidago gigantea* szórványos, csak a Bódva-völgyben
- *Amorpha fruticosa* az aggteleki határban néhol tömeges,
- *Asclepias syriaca* öt helyszínen
- *Fallopia x bohemica* szórványos
- *Echinocystis lobata* vízfolyások mellett szórványosan,

- *Ailanthus altissima* Tornai-alsóhegyen, tömeges Esztramos-hegyen tömeges, Szögliget községhatárban előfordul
- *Helianthus tuberosus* agg. szórványos,
- *Robinia pseudoacacia* telepített erdei területeken állományalkotó, több település határában a gyepeken szórványos, vagy tömeges
- *Acer negundo* néhány egyed
- *Ambrosia artemisiifolia* az aggtelki község határ szántóin kritikus, de egyre több helyen megjelenik, az egész kezelési terület földútjai mellett, vadföldjein szórványos
- *Parthenocissus* spp. szórványos
- *Aster lanceolatus* agg. völgyek rontott gyepein gyakori
- *Aster novi-belgii* agg. szórványos
- *Phytolacca americana* egy eset
- *Impatiens parviflora* erdőkben néhol tömeges
- *Xanthium italicum* vadföldeken szántókon alkalmanként előfordul
- *Bidens frondosa* L. az Aggtelek környéki vízállások partjain tömeges

A **Zempléni kezelési kerületben** végzet felmérések tapasztalataként megállapítható hogy a vizsgált területen az alábbi inváziós növényfajok vannak jelen:

- *Amorpha fruticosa* L. a Bodrogzugban tömeges, a Taktaközben csatornák partján szórványosan (pl.: Taktaközi-öntöző csatorna), a Tokaji-hegyen is megjelent
- *Acer negundo* L. a Bodrogzugban, de főleg a folyó menti galériaerdőkben tömeges, a Tokaji-hegy északi oldalán kisebb foltokban megjelent.
- *Acer saccharinum* L. a Bodrogzugban két dűlőből (Bodrogkeresztúr - Disznó-szállás, Tokaj – Bodrog-köz) a Tisza mentén egy dűlőből (Tokaj – Alsó-legelő) lehet már kimutatni a fajt. Erőteljes terjedése tapasztalható, illetve várható.
- *Fraxinus pennsylvanica* Marshall a Bodrogzugban tömeges, folyamatosan terjed a Taktaközben (pl.: Taktaközi-öntöző-csatorna, Peres-kígyós-ér), illetve a Zempléni-hegység patakjainak alsóbb szintjain (pl.: Tolcsva-patak).
- *Solidago canadensis* L. néhol tömeges,
- *Solidago gigantea* Aiton szórványos,
- *Asclepias syriaca* L. a Bodrog-mentén két (Szegei - Kis-Telek, Tokaj – Felső-legelő, Bodrogközi-vár-dűlő) a Tokaji-hegyen (Tarcál - Kereszt-hegy, Tokaj - Dobó-dűlő, Bartus-dűlő) és a Taktaközben egy-egy (Mezőzombor – Sár-rét, Tarcál - Csere-dűlő) helyszínen.
- *Fallopia sectio Reynoutria* a Zemplénben néhol tömeges (pl.: Sátoraljaújhely – Zsolyomka, Tolcsva-patak) a Bodrog-mentén (pl.: Felső-legelő, Tolcsva-patak) és a Taktaközben szórványos (pl.: Taktaközi-öntöző-csatorna),
- *Echinocystis lobata* Torr et Gray a Bodrogzugban tömeges, a Tokaji-hegy északi oldalán, dél Zemplénben szórványosan
- *Ailanthus altissima* (Miller) Svingle a Tokaji-hegyen egyre több helyen megjelenik (Tarcál - Citrom-bánya környéke, Tokaj – Palota-dűlő, Dobó-dűlő, Verebes-dűlő stb.)
- *Helianthus* ssp. vízfolyások mentén néhol tömeges (pl: Bénye-patak, Tolcsva-patak, Takta, Szerencs-patak)
- *Robinia pseudo acacia* L. telepített erdei területeken, egykori felhagyott szőlők helyén állományalkotó, több település határában a gyepeken szórványos, vagy tömeges
- *Ambrosia artemisiifolia* L. sehol sem tömeges, de egyre több területen megjelenik. A Zempléni-hegységben létesített szórókon, vadföldeken, utak mellett, taktaközi szántókon, Tisza-menti szántókon

- *Bidens frondosa* L. a Tisza és a Bodrog mentén tömeges, a Bodrozug területén főleg a holt medrek parti zónájában, galériaerdőkben tömeges
- *Parthenocissus* spp. A Bodrog- és a Tisza-mentén szórványosan, illetve a Tokaji-hegy északi oldali területein is megjelent
- *Abutilon theophrasti* Medik. sehol sem tömeges, de egyre több területen megjelenik. A Zempléni-hegységben létesített szórókon, vadföldeken, utak mellett, taktaközi, Tisza-menti szántókon (pl.: Bodroközi-vár-dűlő, Alsó-legelő, Kis-virágos-dűlő, Kincstári-rétek-dűlő)
- *Elaeagnus angustifolia* L. a Tokaji-hegyen terjedőben, néhol már tömeges (pl.: Donárd, Kis-Garai)
- *Humulus scandens* (Loureiro) Merrill. a szerencsi ülepítő tavakon tömeges
- *Elodea canadensis* Michx. A Bodrog-mentén szórványosan (pl.: Zsaró-ér, Felső-legelő)
- *Impatiens grandulifera* Royle. a Zemplénben vízfolyások mentén szórványosan (pl.:
- *Impatiens parviflora* DC. zempléni erdőkben néhol tömeges
- *Aster* spp. a Bodrog-mentén szórványosan
- *Pinus nigra* L. a Tokaji-hegyen sztyeprét foltokon erőteljesen terjed.

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése és értékelése

Összefoglaló értékelés:

A természetvédelmi területkezelés tervezése és értékelése évente jelentkező speciális feladat, amelyet a természetmegőrzésért és a természetvédelmi területkezelésért felelős szervezeti egységek együttműködve végeznek. A munka része az éves természetvédelmi területkezelési terv elkészítése, a végrehajtás bizonyos szakmai ellenőrzése, illetve a megelőző év eredményeinek értékelése. A tervezés és értékelés elvégzése kezelési kerületekre bontva a legáttekinthetőbb, a két folyamat rövid összefoglalása az alábbiakban olvasható.

A tervezett kezelés státusza szempontjából 2012 év végére az alábbi állapot alakult ki az ANPI összes vagyongkezelésében és bérleményében lévő területen:

Állapot:	ha
Elkészült	1863,7824
Folyamatban	351,59
Nagyobb részben elkészült	554,3066
Részben elkészült	450,38
Nem készült el	1265,9068
Nem releváns	2982,5712
Erdészeti nyilvántartásban	6555,2695
Összes:	14023,8049

Kezelési kerületek szerinti értékelés:

Az aggteleki kezelési kerület 2012 évi természetvédelmi kezelésének értékelése.

A kezelési kerületben már kialakult hagyományai vannak a természetvédelmi területkezelésnek. Itt a legnagyobb azon területeknek az aránya, ahol az ANPI saját gépeivel és munkatársaival végzi el a tervben meghatározott feladatokat.

A fő feladata az éves kezelési tervben meghatározott területkezelési feladatok végrehajtása, a saját vagyongazdálkodásban lévő erdők erdészeti ágazati ügyeinek koordinációja, a tevékenységek más, a feladatokkal érintett osztályokkal történő összehangolása.

Területkezelési feladatok:

Az üzemág 2012-ben elsősorban a védett természeti területeken levő gyepek és külterjes gyümölcsös élőhelyek kezelésével kapcsolatos feladatokat látta el, ezáltal a hucul lóállomány téli takarmányszükségletét is előállította. A természetvédelmi célú területkezelés érintette az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő, valamint a helyi önkormányzattól, magánszemélyektől és az Északerdő Zrt.-től bérelt, elsősorban gyepek területét. A munkálatok magukban foglalták a takarmánytermelő gyepek kezelését és az élőhely-fenntartáson túl az egyes élőhelyek rehabilitációs munkálatait is. 2012-ben 26 ha hajdani külterjes gyümölcsös kézi kaszálását, tisztítását végeztük el, amelyet 2009-ben Agrár-környezetgazdálkodási hagyományos gyümölcsös célprogramba vontunk be. A jósvafői legelőterületek kezelését a Gergés-lápán tartott hucul ménes legeltetésével oldottuk meg ~280 ha-on. 113 ha gyepterület kaszálását végeztük el saját gépekkel, 26 ha-on sarjút is kaszáltunk, továbbá 105 ha legelő ápolása-tisztító kezelése is megvalósult.

A 2012-ben összesen betárolt takarmány mennyisége az alábbi: széna kis kockabála: 7688 db; szalma körbála: 350 db; zabos bükköny körbála: 122 db; szalma kockabála: 294 db; széna körbála: 958 db, 205 q takarmányzab. A 2011-2012-ben Zemplén Tájegységben (Bodrogsziget) betakarított széna körbálából 307 db-ot vállalkozóval Jósvafőre szállítottunk takarmányozásra, 143 db-ot pedig helyben értékesítettünk.

A területkezelési feladatokhoz 2012-ben – az előző évekhez hasonlóan - vállalkozók munkáját is igénybe kellett vennünk (legelőápolás/tisztító kezelés ~ 506 ha-on, kaszálás vállalkozókkal 87 ha-on történt). Ősszel Aggtelek Tájegységben 20 ha gyepek rekultivációját végezték el (tisztító kezelés), amely előkészítést jelent SAPS támogatáshoz történő benyújtásra. Fentiekben túl kör szénabálánk készítésére és beszállítására szintén vállalkozót vettünk igénybe. A Cserehátban elhelyezkedő saját vagyongazdálkodású területeken tervezett kezelések cca. 60 %-ban elkészültek. A többi kapacitáshiány miatt elmaradt. Ezek a területek aránylag kicsik és távol esnek egymástól, ezért kezelésükre a használatba/haszonbérbe adás jelenthet megoldást a későbbiekben.

Az elöregedett, amortizálódott géppark, erő-és munkagépek karbantartási munkálatai folyamatosan történtek, a gépek állapotának szinten tartása állandó javításokkal, karbantartásokkal összesen több mint br. 2,5 millió forintot igényelt. Ennek megoldását a 2012-ben beadott, gépbeszerzésre irányuló KEOP pályázatból történő beszerzések jelenthetik 2013-ban.

Az Igazgatóság részére a 2012. évi SAPS és AKG kifizetési kérelemben 672 ha AKG gyepre, 24 ha AKG hagyományos gyümölcsösre, továbbá az AKG területeket is magában foglaló 846 ha területalapú /SAPS/ támogatásra nyújtottuk be igényünket az MVH felé. Ezek kifizetése az év végéig részben történt meg, továbbá az előző évek fellebbezéseiből adódóan a korábbi évekre vonatkozó kifizetések is érkeztek az Igazgatóságra 2012-ben. Összes bevételünk

meghaladta a 66 millió forintot (amely összeg az erdészeti ágazatra vonatkozóan csak az Aggtelek Tájegység bevételeit foglalja magában).

Keleméri Mohos-tavak TT

A korábbi csapadékos időjárás hatására megemelkedett a lápokon a vízszint, melynek hatására számos fa kiszáradt, vagy bedőlt a lápra. 2012-ben kezdődött el ezen fák eltávolítása.

A tokaj-bodrogzugi kezelési kerület 2012 évi természetvédelmi kezelésének értékelése

A Tájegységben a területkezelési feladatok elvégzéséhez 2012-ben – az előző évekhez hasonlóan - vállalkozók munkáját vettük igénybe. Gyepek ápolását, tisztító kezelését 46,5 ha-on végeztettük el. Kaszálás-bálázás ~ 30 ha-on történt, 2012-ben 190 db körbálát sikerült előállítani. Tavasszal Olaszliszván 25 ha gyep rekultivációját végeztettük el (tisztító kezelés), amely előkészítést jelentett SAPS támogatáshoz történő benyújtásra.

A 2011-2012-ben Zemplén Tájegységben (Bodrogzug) összesen betakarított széna körbálából 307 db-ot vállalkozóval Jósvafőre szállítottunk a hucul lovak takarmányozására, 143 db-ot pedig helyben értékesítettünk.

A fony-erdőbényei kezelési kerület 2012 évi természetvédelmi kezelésének értékelése

A kezelési kerületben elsősorban haszonbérbeadott területek találhatók. A TÓO által leadott jelentésből megállapítható, hogy a terület túlnyomó részén a tervnek megfelelő kezelések valósultak meg, vagy folyamatban vannak.

A zempléni kezelési kerület 2012 évi természetvédelmi kezelésének értékelése

A Hosszú-rét kezelése megtörtént. A pusztafalui részarány-tulajdonban lévő gyepeket a helyi gazdálkodók kezelik.

A természetvédelmi szempontból jelentős füzéri rét – 4 ha - és telkibányai rétek – 6 ha - kezelése 2012-ben vállalkozó munkájával megvalósult.

A csereháti kezelési kerület 2012 évi természetvédelmi kezelésének értékelése

A tervezett kezelés cca. 60 %-ban elkészült. A többi kapacitáshiány miatt elmaradt. Ezek a területek aránylag kicsik és távol esnek egymástól. Ezért kifejezetten erre címkézett forrást igényelnek, különben minden évben az elmaradt területek között fogjuk őket találni. Egy másik megfontolandó megoldás a haszonbérbeadás kezdeményezés, ott ahol a védett értékek nem kívánnak speciális kezelést.

Az élőhely kezelések tervezésének elvi háttere

A vagyonkezelés adottságai miatt igen jelentős eltérés van az egyes védett területek között. Az Aggteleki Nemzeti Park és a Tokaj-Bodrogzug TK kivételével kevés terület áll az Igazgatóság vagyonkezelésében, így ezeken a területeken a természetmegőrzési célokat alapvetően a mező-, erdő- és vadgazdálkodási, az infrastruktúra-fejlesztési, ill. a természet- és környezetvédelmi tevékenységek szabályozásán keresztül kell és lehet realizálni. A megőrzéshez kapcsolódó feladatok másik része közvetlen gyakorlati beavatkozás, mely alapvetően a saját vagyonkezelésben lévő területeken kivitelezhető.

Ez utóbbi területeken, az Igazgatóság alapvetően szakmai alapokra felépített területkezelési koncepciója szerint az Igazgatóság döntése az egyes területeket érő kezelés mikéntje, melyet a megfogalmazott kezelési cél határoz meg. Bár a védett területek alapvető funkciója minden esetben a megőrzés, a nemzeti park egyes területrészein például az alapfeladatok ellátása (megőrzés, kutatás, bemutatás) más-más intenzitással és céllal történik.

Az Igazgatóság éves természetvédelmi területkezelési tervében a szakmai alapokon meghatározott célállapot alapján nyilvánvalóan világosan definiált a természetvédelmi kezelés és az élőhely rehabilitáció fogalma is. Az Igazgatóság területkezelési kezelési tervében „kezelés” az a beavatkozás, amely az előzetesen meghatározott célállapotban tartás érdekében történik. A rehabilitáció viszont az, amely a célállapot elérése érdekében végeznek. A megfogalmazott célállapotokat az **I. Melléklet**, az alkalmazott kezelési tevékenységek módjait a **II. Melléklet** tartalmazza.

5.3. Élőhely-rehabilitációk

A élőhely rehabilitációk kiemelten kezelendő nagy kiterjedésű területeket érintő típusa az inváziós növények visszaszorítását célzó kezelések köre.

Inváziós növények elleni védekezés az aggteleki kezelési kerületben. A *Solidago canadensis* az a faj amelyik a legnagyobb területen van jelen, illetve természetvédelmi kezelés nélkül a legdinamikusabban terjedő inváziós faj a gyepek esetén. Az előbbieket miatt ez az a faj, amelyik az ANP által vagyongezelt területek szempontjából is a legnagyobb területen jelent problémát. Ezért e faj visszaszorítása érdekében tettük a 2012. évben a legnagyobb erőfeszítést. Az évi természetvédelmi kezelési tervvel összhangban folytatódott az inváziós növényekkel előzőnlött területek felmérése, majd erre építve a nyár folyamán a kezelési kerületben 153 ha-on az aktív visszaszorítási munka. A kezelést több év tapasztalatai alapján meghatározott kezelési technológiával hajtottuk végre.

A Zempléni kezelési kerületben végzet felmérések tapasztalataként megállapítható, hogy legnagyobb területen a gyalogakác (*Amorpha fruticosa*) van jelen, illetve természetvédelmi kezelés nélkül a legdinamikusabban terjedő inváziós faj a gyepek esetén. Az előbbieket miatt ez az a faj, amelyik az ANPI által vagyongezelt területek szempontjából is a legnagyobb területen jelent problémát. Szintén jelentős problémát jelent a Tokaji-hegyen terjedő fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*), illetve a keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) saját vagyongezelt területeken való terjedése. E fajok két fokozottan védett faj, a gyapjas csüdfű és a gyapjas őszirózsa állományait veszélyeztetik, ezért visszaszorításukra szintén történtek mechanikus és vegyszeres beavatkozások.

Élőhely rehabilitációk tájegységenként élőhely típusok és beavatkozás típusok szerint

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fő beavatkozások/kezelések
1.	Aggteleki-tájegység	0,4777	egyéb	szelektív cserjeirtás (kézi)
2.	Aggteleki-tájegység	185,7826	gyep	szelektív cserjeirtás (kézi)
3.	Aggteleki-tájegység	19,7886	gyep	talajgyengetés
4.	Aggteleki-tájegység	448,6311	gyep	szárazúzózás
5.	Aggteleki-tájegység	94,9647	gyep	erdészeti szárazúzás
6.	Aggteleki-tájegység	2,5137	gyep	gyep telepítés
7.	Aggteleki-tájegység	16,2702	gyep	aranyvessző gyengítése szárazúzással
8.	Aggteleki-tájegység	153*	gyep	aranyvessző vegyszeres kezelése
9.	Aggteleki-tájegység	0,1110	kisparcellás szántó	szárazúzózás
10.	Aggteleki-tájegység	17,8873	külterjes gyümölcsös	szelektív cserjeirtás (kézi)
11.	Aggteleki-tájegység	1,7140	külterjes gyümölcsös	szárazúzózá
12.	Zempléni-tájegység	7,7690	gyep	szelektív cserjeirtás (kézi)
13.	Zempléni-tájegység	511,4075	gyep	szárazúzózás
14.	Zempléni-tájegység	96,5102	gyep	erdészeti szárazúzás
15.	Zempléni-tájegység	0,4721	külterjes gyümölcsös	szelektív cserjeirtás (kézi)

*más területekkel esetlegesen átfedő területek

Élőhely fenntartás

Az élőhely fenntartást tájegységenként, élőhely típusok és beavatkozás típusok szerint a **3. Melléklet** tartalmazza.

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajmegőrzési terv (+,-)*	Védettség	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1.	Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)	-	fokozottan védett	A működési területre vonatkozó fajmegőrzési kezelési terv előkészítése. Folyamatos állomány-felmérés 1986-tól. Költőhelyek aktív fenntartása (szálláshelyek takarítása, átalakítása), költőládák kihelyezése, karbantartása.
2.	Haris (<i>Crex crex</i>)	-	fokozottan védett	A működési területre vonatkozó fajmegőrzési kezelési terv előkészítése. Állományfelmérés 1997-től (teljes működési területen). Területhasználat korlátozása, védetté nyilvánítások szakmai megalapozása. Aktív élőhelykezelés (pl. gyomnások visszaszorítása stb.).
3.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	+	fokozottan védett	A működési területre vonatkozó fajmegőrzési kezelési terv előkészítése. Folyamatos állomány-felmérés 1998-tól (évek óta a teljes működési területen). Ismeretterjesztés, tájékoztatás, helyi védetté nyilvánítások megalapozása. felmérése. Költőhelyek aktív fenntartása, kezelése.
4.	Földalatti szálláshelyek denevérei	+	fokozottan védett	Folyamatos téli és nyári állományfelmérés, szaporodóhelyek ellenőrzése. Országos és nemzetközi szinten kiemelkedő állományok feltérképezése. A mádi Bomboly-bánya és az Alsó-táró járatbiztosítását követő monitoring, új denevérbarát lezárások tervezése.
5.	Erdőlakó denevérek	-	fokozottan védett	Folyamatos állományfelmérés, élőhelykezelés megalapozása, védetté nyilvánítások szakmai megalapozása.
6.	Épületlakó denevérfajok	-	védett és fok. védett fajok (pl. <i>Rh. hipposideros</i> , <i>Rh. ferrumequinum</i> , <i>Rh. euryale</i> , <i>E. serotinus</i> , <i>Myotis</i>)	Folyamatos állományfelmérés, szaporodóhelyek aktív fenntartása, szálláshelyi igények kutatása. 140 előzetesen kijelölt szálláshely felmérése (országos és nemzetközi szinten kiemelkedő állományok feltérképezése, szállásépületek takarítása, faszerkezetek

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajmegőrzési terv (+,-)*	Védettség	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
			<i>emarginatus</i> , <i>M. oxygnathus</i> , <i>M. myotis</i> , <i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	denevérbarát festékekkel történő impregnálása, denevérbarát berepülőnyílások kialakítása, épületvilágítások korlátozása.
6.	Fehér gólya (<i>C. ciconia</i>)	-	fokozottan védett	Folyamatos állományfelmérés, költőhelyek aktív fenntartása. Telepítés, áttelepítés, elektromos szigetelés. Ismeretterjesztés. Teljes illetékességi terület felmérése, műfészkek kihelyezése, túlnőtt fészkek cseréje, tartónélküli fészkek tartóra helyezése, veszélyes fészkek biztonságossá tétele.
7.	Csengettyűvirág és erdei gólyaorr (<i>Adenophora liliifolia</i> , <i>Geranium sylvestris</i>)	+	Fokozottan védett	Kézi cserjeirtás és állapotfelmérés a Csiszár-Nyilasban

5.5. Saját állatállomány, loágazat

Az ANPI tulajdonában lévő állami törzstenyészet elé eredetileg kitűzött cél változatlan: a génállomány fenntartása és következetes tenyésztői munkával történő értéknövelése, egyben a fajta népszerűsítése. A ménesgazdálkodásra 2011. évben hosszú távú koncepció készült, a tevékenységet 2012. évben ennek alapján folytattuk. Kiemelt célunk volt a tenyészkanca állomány kancacsaládok és kor szerinti összetételének javítása, a szaporulat növelése. Az intézkedéseknek köszönhetően a kitűzött célok megvalósultak. Tenyésztésbe állítottunk az eddig hiányzó kancacsaládokhoz tartozó kancákat, a kancaállomány kor szerinti összetétele számottevően javult.

Lóállomány

A hucul lóállomány 2012.12.31. állapot szerinti létszámát mutatja az alábbi táblázat:

	mén	kanca	herélt	összesen
Felnőtt lovak	11*	82	24	117
Növendék lovak	16	22	6	44
Első éves csikók	5	7	0	12
Féléves csikók	14	20	0	34

*ebből fedezőmén 6 db

2012. évben vásárolt hucul lovak:

- Wrona és Vidra hiányzó kancacsaládból vásároltunk 1- 1 lovat. (Lengyelország)
- Dr. Magyar Gábortól vásároltunk 3db tenyésztésben értékes kancát és egy csikót.
- Vörös Józseftől beszereztünk egy Pietrosu kancát, illetve 1 évre Pietrosu fedezőmén került hozzánk kihelyezésre.

2012. évben eladott hucul lovak:

- Összesen 11db herélt került eladásra

Személyi és tárgyi feltételek

A jelentős mértékben növekedett állomány megfelelő ellátása érdekében a személyzet létszámát bővítettük, a közmunka program keretében 7 főt, egyéb munkaszerződéssel 5 főt foglalkoztattunk az ágazatban. Méncsikó telepet hoztunk létre Perkupán, a vemhes kancákat a jobb és biztonságosabb ellátás érdekében a Szinpetri állattartó telepre helyeztük át, fedezettő karámokat, nyergest alakítottunk ki.

Versenyek

2012.17-19. IV. Jósvafői Lovasnapok- Eredmények

8 csapat részvételével, közel 50 ló

1. Huculösvény- Felnőtt- „C”- 33 induló

1. Tóth Amanda- Goral Suta, ANPI
5. Hartyán Nikoletta- Ousor Vadóc, ANPI
2. Pető Brigitta- Prislop Bodó, ANPI
17. Lipták Brigitta- Goral Sikkes, ANPI
20. Pető Brigitta- Prislop Zalán „Zsömi”, ANPI
23. Buzetzky Zsófia- Hroby Bolygó, ANPI
28. Hartyán Zsófia- Polan Picúr, ANPI
29. Trieber Anna- Goral Táncos-, ANPI

2. Huculösvény- Gyermekek- „A”-15 induló

1. Veress Zerind- Prislop Zola, ANPI
5. Buzetzky Sára- Goral Süni, ANPI
6. Vajda Kincső- Polan Picúr, ANPI

3. Huculösvény- Sport- „D”-19 induló

4. Tóth Amanda- Goral Suta, ANPI
7. Hartyán Zsófia- Prislop Zola, ANPI
10. Hartyán Nikoletta- Ousor Vadóc, ANPI
11. Pető Brigitta- Prislop Bodó, ANPI
13. Lipták Brigitta- Goral Sikkes, ANPI
16. Tóth Amanda- Goral Táncos, ANPI

Hucul Díjugrató Verseny- 22 induló

5. Lipták Brigitta- Goral Sikkes, ANPI

2012.08.25. Huculska Paráda (Sihla, Szlovákia)

Huculösvény- Sport- 20 induló

- 3.Lipták Brigitta- Goral Sikkes
- 7.Pető Brigitta- Prislop Zalán
- 13. Hartyán Zsófia- Prislop Zola
- 15. Tóth Amanda- Goral Suta

Huculösvény- Junior – 27 induló

- 3.Vajda Kincső- Prislop Zola
- 9. Veress Zerind- Prislop Zola

5.6. Erdőterületek, erdőgazdálkodás

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2012. évben összesen 6815,01 hektár állami tulajdonú erdőterület kezelési feladatait látta el. Az erdők kapcsán jelentkező kezelési és területőrzési-ellenőrzési feladatok az Aggteleki Nemzeti Park, a Tokaj-Bodrogszeg Tájvédelmi Körzet és a Long-erdő Természetvédelmi Terület területét érintették.

A fakitermelések szakmai terveinek összeállításánál alapvetően természetvédelmi szempontokat vettünk alapul. Elsődleges célunk továbbra is az idegenhonos fafajok visszaszorítása, illetve faállomány cseréje.

A természetvédelmi szempontok alapján összeállított szakmai tervek szerint 2012-ben elvégzett munkák a fentiek alapján következők:

5.6.1. Erdőművelés	298,73 ha
5.6.1.1. Folyamatos erdősítések	266,99 ha
5.6.1.1.1. Erdősítések első kivitele	21,68 ha
5.6.1.1.2. Erdősítések pótlása	23,53 ha
5.6.1.1.3. Erdősítések ápolása	110,89 ha
<i>ebből kézi ápolás</i>	<i>49,20 ha</i>
<i>ebből gépi ápolás</i>	<i>61,69 ha</i>
5.6.1.2. Befejezett erdősítések ápolása	31,74 ha
<i>ebből kézi ápolás</i>	<i>0,98 ha</i>
<i>ebből gépi ápolás</i>	<i>30,76 ha</i>
5.6.2. Erdőhasználat	131,60 ha
5.6.2.1. Tisztítások	8,10 ha
5.6.2.2. Gyérítések	36,41 ha
5.6.2.4. Tarvágások	30,29 ha
5.6.2.5. Felújító- és szálalóvágások	40,05 ha
5.6.2.6. Egészségügyi termelések	2,01 ha
5.6.2.7. Egyéb fakitermelések	14,74 ha
Erdészeti munkával érintett összes terület:	430,33 ha

Az 2012 szeptemberében párhuzamosan kerültek meghirdetésre a lábon értékesíteni tervezett állományok, illetve a saját szervezésű fakitermelésekből származó faanyag, valamint ennek vállalkozói munkái. Ennek eredményeképpen az értékesíthető faanyag mennyiségéről és annak aktuális piaci áráról valamint a fakitermelések költségoldaláról pontosabb információkkal rendelkezhattünk, ezért tovább tudtuk csökkenteni a lábon értékesített állományok mennyiségét, növelve a saját szervezésű fakitermelések volumenét. Ezzel az eredményességünket is növeltük, valamint több helyi fakitermelő vállalkozónak illetve alkalmazottaiknak tudtunk biztosítani tartós, fizetőképes munkalehetőséget. A saját szervezésű fakitermelések értékesítése során jelentős volumenű faanyag kerülhetett így helyi feldolgozókhoz, tovább bővítve a helyi feldolgozás lehetőségét, munkalehetőséget adva, növelve a vidék megtartó erejét.

Az egész éves tevékenység során saját szervezésű fakitermelések keretében összesen nettó 9.000 m³-t meghaladó mennyiségű faanyag bevételezésére került sor. Nemes nyáras faállomány 6,42 ha területen, valamint amerikai kőrises faállomány 4,25 ha területen, tövön való értékesítése is történt, az ezekben az állományokban felmért fatérfogat bruttó 2437 m³ volt (a faanyag nettó mennyisége itt kb. 2143 m³).

Az összes értékesített faanyag alapján számított ágazati árbevétel megközelíti a nettó 100 millió Ft-ot.

Az idegenhonos fafajú erdők tarvágásos fakitermelései után, talajkímélő technológiával, őshonos fafajokkal végeztük el az erdők felújítását. Az erdőfelújítások során a természetvédelem céljainak érvényesülése mellett kiemelendő a társadalmi haszon is: a helyi csemetetermelők által előállított csemeték felhasználásával, helyi munkaerővel végzett erdősítések - közvetve vagy közvetlenül -, a helyi foglalkoztatást növelve biztosítják a munkavégzési lehetőséget, családok sokaságának a megélhetést.

Az év során jelentkező rendkívüli események közül a tavaszi-nyári aszály emelhető ki. Ennek következtében 5 erdőrészletben 5,09 ha erdőfelújítási területen következett be aszálykár. Az erdősítésekben az elpusztult fiatal fácskák pótlására az őszi folyamán megrendeltük a csemetéket, a pótlási munkákat elkezdjük, 2013 tavaszán fejezzük be.

Körzeti erdőtervezések

2012. év elején fejeződtek be az Erdőbényei Erdőtervezési Körzet területén zajló erdőtervezési munkák, 2012. november-decemberében pedig a Gömri Erdőtervezési Körzet és a Szerencsi Erdőtervezési Körzet területén végzett munkákhoz az ANPI a védett és Natura 2000 területekre vonatkozó természetvédelmi kezelési állásfoglalást és Natura 2000 javaslatokat időben leadta, illetve az egyéb adatszolgáltatási kötelezettségének eleget tett.

Körzet	Védett terület	Natura 2000 terület	Összes terület (ha)	erdőrészetek száma (db)
Erdőbényei	Erdőbényei fás legelő Természetvédelmi Terület; Abaújkéri Aranyos-völgy Természetvédelmi Terület	<u>HUBN 10007</u> : Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel; <u>HUBN20077</u> : Erdőbényei-olaszliszkai magyar nőszirmos sztyepprétek; <u>HUBN20087</u> : Baskói-rétek; <u>HUBN20074</u> : Tállyai Patócs-hegy – Sátor-hegy; <u>HUAN20004</u> : Hernád-völgy és Sajóládi-erdő	8226,83	1303
Gömöri	Keleméri Mohos-tavak Természetvédelmi Terület; Kelemér–Serényfalva Természetvédelmi Terület	<u>HUAN10001</u> : Aggteleki-karszt <u>HUAN10002</u> : Putnoki-dombság <u>HUAN20001</u> : Aggteleki-karszt és peremterületei <u>HUAN20005</u> : Suha-völgy	10709,8	1998
Szerencsi	Bodrogszegi Vár-hegy Természetvédelmi Terület; Megyaszói Tátorjános Természetvédelmi Terület; Tokaj-Bodrozug Tájvédelmi Körzet	<u>HUBN 10007</u> : Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel; <u>HUBN10001</u> : Bodrozug-Kopasz-hegy-Taktaköz <u>HUBN10008</u> : Felső-Tisza <u>HUBN20074</u> : Tállyai Patócs-hegy – Sátor-hegy; <u>HUBN 20071</u> : Bodrozug és Bodrog hullámtere <u>HUBN20001</u> : Felső-Tisza <u>HUAN20004</u> : Hernád-völgy és Sajóládi-erdő <u>HUBN20072</u> : Tokaji Kopasz-hegy <u>HUBN20073</u> : Bodrogszegi Vár-hegy <u>HUAN21009</u> : Mádi Kakas-hegy	7314,53	1441

Az erdőtervezés nyitótárgyalásán, valamint az erdőrészlet-szintű tárgyalásokon az ANPI munkatársai részt vettek, a természetvédelmi irányelvek érvényesítésülését folyamatosan nyomon követték. Mind az Erdőbényei, mind a Szerencsi Erdőtervezési Körzetben, az állami vagyon terhére elkövetett jelentős vagyonszűkítésről szereztünk tudomást. Megkereséseink ellenére, tényleges eljárás lefolytatásáról nem tudunk.

A fentiekén túl 2012. évben megkezdődött a Jósvalói és Hernád-völgyi Erdőtervezési Körzet tervezési munkáinak előkészítése. Az erdőtervezések nyitótárgyalásán az ANPI munkatársai részt vettek, a védett és Natura 2000 területekre vonatkozó természetvédelmi kezelési állásfoglalást és Natura 2000 javaslatokat az ANPI leadta. Az egyéb adatszolgáltatási kötelezettségének az ANPI részben már eleget tett, a még hiányzó (a 2013. évi munkákhoz szükséges) adatok gyűjtése és rendszerezése folyamatban van.

További adatszolgáltatási és kezelési javaslatok

Az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség megkeresésére szakmai vélemények formájában, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága felé belföldi jogsegélyek formájában szolgáltatunk adatokat és kezelési javaslatokat. Ez az ANPI Aggteleki Tájegysége területén összesen 242 erdőrészletet illetve ingatlant érintett, a Zempléni Tájegység területén pedig 1163 erdőrészletet illetve ingatlant.

5.7. Vadászterületek, vadgazdálkodás

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2007. 03. 01-től három vadászterületen látja el a Földtulajdonosi Közösség közös képviselői feladatait:

651710. sz. vadászterület, Aggtelek,	területe: 4 068,4 ha
654520. sz. vadászterület, Martonyi,	területe: 3 110,6 ha
658910. sz. vadászterület, Bodrogek,	területe: 4 718,1 ha

A **651710.** számú vadászterületet a Földtulajdonosok Vadászati Közössége megbízásából az ANPI hasznosítja. Az ANPI a Földtulajdonosok Vadászati Közösségében 33,48% szavazati joggal rendelkezik.

A 2012-es évben vadállomány szabályozás keretében 6 db. gímszarvas bika, 18 db. gímszarvas tarvad, 17 db. őzbak, 44 db. őz tarvad, és 194 db. vaddisznó, 36 db róka, 7 db. vadat üző kóbor kutya, 21 db. borz került terítékre.

A vadászati, vadgazdálkodási tevékenységet 1 fő vadászati ágazatvezető és 1 fő hivatásos vadász és önként vállalással 11 fő szakszemélyzet végzi, a vadkárrel sújtott területeken. Az értékesíthető vadállományt bérvadászok felé értékesítjük. Részt vettünk a róka immunizációs programban, 2 db. rókát vizsgáltattunk meg. A sertéspestis monitoring keretében 30 db. vér és mandula mintát küldtünk vizsgálatra.

A vadászati és a hozzá tartozó tevékenységekből, 14 355 549,- Ft bevétel keletkezett, melyből 1 188 556,- Ft többlethasználati díjat tovább kell fizetnünk a földtulajdonosok részére.

A **654520.** számú vadászterületet a Földtulajdonosi Közösség versenytárgyalás útján hasznobérbe adta 10 évre. Az ANPI a Földtulajdonosok Közösségében 58,17% szavazati joggal rendelkezik.

A bérleti díj 2012. évben 1.764,56 Ft/ha, mely összeg az előző évi infláció mértékével évente növelendő. Az így befolyt összeg, 5 487 782 ,- Ft, melyből 1 951 239,- Ft többlethasználati díjat tovább kell fizetnünk a földtulajdonosok részére.

A **658910.** számú vadászterületet a Földtulajdonosok Vadászati Közössége megbízásából az ANPI hasznosítja. Az ANPI a Földtulajdonosok Vadászati Közösségében 71,59% szavazati joggal rendelkezik.

A vadászati jogokkal élni kívánó 3 földtulajdonossal 561 ha területet érintő szerződést kötöttünk, a fennmaradó vadászterületet magunk hasznosítjuk.

A 2012-es évben vadállomány szabályozás keretében 1 db gímszarvas bika, 6 db őz bak, 5 db őz tarvad és 60 db. vaddisznó 7 db róka került terítékre.

A vadászati, vadgazdálkodási tevékenységet 2 fő hivatásos vadász a természetvédelmi őri feladatok mellett, és önként vállalással 3 fő szakszemélyzet végzi.

Részt vettünk a róka immunizációs programban, 2 db. rókát vizsgáltattunk meg. A sertéspestis monitoring keretébe 5 db. vér és mandula mintát küldtünk vizsgálatra.

A vadászati és a hozzá tartozó tevékenységekből, 1 728 418,- Ft bevétel keletkezett, melyből 295 100,- Ft többlethasználati díjat tovább kell fizetnünk a földtulajdonosok részére.

További **27 vadászterület** esetében 6 548 hektáron képviseljük vagyongekezelőként a Magyar Államot, az éves többlethasználati díj 3 500 000 Ft

5.8. Halászati vízterületek

Az ANPI halászati vízterületeit (ahol az Igazgatóság a halászati hasznosító) az alábbi táblázat foglalja össze:

Az ANPI halászati vízterületeinek megnevezése	Víztér neve	Érintett ingatlanok
Bódva –és Hernád-völgyi kisvízfolyások	Abodi-patak	Abod 067, Szendrő 0363, 0395
	Bakóc-patak	Alsószuha 042, 053
	Balajti-patak	Edelény 0185, 0189
	Barakonyi-patak	Meszes 066/1, Rakacaszend 0132, Tornabarakony 048, 052
	Bátor-patak	Gagybátor 044, 083, Gagyvendégi 029, 042, 097, Rakaca 0122, 0144
	Csörgős-patak	Felsőkelecsény 037, 06, Felsőnyárad 046/1, 046/3, 086, Ragály 026, 035, 085, Zubogy 017, 067
	Damaki-patak	Damak 02, 047, 066, Edelény 0260, 0304, 0341,
	Debréte-patak	Debréte 045/2, 045/7b, Rakacaszend 064, 082,
	Garadna-patak	Garadna 015, 067, 068, Hernádpetri 0116, 0131, 031, Hernádvécs 05, 059
	Imola-patak	Imola 014/4, 040, Zubogy 092
Bódva –és Hernád-völgyi kisvízfolyások	Janka-patak	Pamlény 093/2, 094, Szászfa 064
	Juhász-patak	Bódvaszilás 038, 039, Tornaszentandrás 060, 079/1
	Kányi-patak	Büttös 050, 076, Kány 073, 080
	Keleméri-patak	Gömörszőlős 034, 053, 055, 064, Hét 054, Kelemér 054, 056, 099, Serényfalva 0109, 013/2, 015
	Keresztétei-patak	Keresztéte, 016, 021, 025, 033, 034/3, 035, 099, Szászfa 013/2, 013/1, 049, 053

Az ANPI halászati vízterületeinek megnevezése	Vízter neve	Érintett ingatlanok
	Korlát-patak	Szuhafő 07, Izsófalva 0196, 0202, Ormosbánya 03, Rudabánya 0 124, 0131
	Pasnyag-patak	Komjáti 030, 061, 067/2, Tornanádaska 056/1, 056/2,
	Potranyik-patak	Bódvarákó 016, 025, Szögliget 0138, 047
	Rét-patak	Égerszög 010, 023/11, Perkupa 0125, 028, 05, Szőlősardó 076, Varbóc 046
	Sas-patak	Bódvalenke 072, Hidvégardó 017, 028, 07, Perecse 0155, 0172, Tornaszentjakab 0106, 0126, 017, 042, 05, 19, Viszló 045
	Szuhogy-patak	Szendrő 0256, 0309, Suhogy 011, 014, 066
	Telekes-patak	Alsótelekes 07, Felsőtelekes 056, 058, 095, Perkupa 0126/2, 015, Szendrő 0172
	Vadász-patak	Abaújlak 09, Abaújszolnok 012, Alsóvadász 02, 050, Felsővadász 028, 080, Gadna 048, 08, Homrogd 048, 078, Irota 0107, 013, 051, 060, Kupa 018, 050, Lak 0107, 0131, Monaj 062, 082, Onga 0327/1, Selyeb 042, 06, Szakácsi 024, Szikszó 0150, 071, 072, 080, Tomor 027, 04, 046
	Varbóc-patak	Varbóc 034
	Vasonca	Alsógagy 059, 065, 072 085, Baktakék 04, 048, Beret 017, 031, Csenyéte 011, 015 043, Detek 029, Halmaj 0100/1, 035, 039, Kázsmárk 021, 05, Léh 026, 051, Rásonysápberencs 032, Szentistvánbaksa 019
	Vecsem-patak	Bódvaszilás 014, 025/1
	Verbéna-patak	Galvács 030/1, 030/2, 08, Szendrő 0419, 0455, 0461
	Viszlói-patak	Rakaca 056, Viszló 088
	Ziliz-patak	Hangács 0154, Nyomár 026, 064, 066, 070, Ziliz 019, 023, 026, 064
	Zsuponyó-patak	Dubicsány 063, Putnok 0116
Jósua-patak (Nagy-Tohonya torkolatig), Kecő-patak, Tohonya-patak	Tohonya-patak	Jósvafő 159
	Jósua	Jósvafő 246, 253, 256
	Kecő-patak	Jósvafő 032, 041/5

Az ANPI halászati vízterületeinek megnevezése	Víztér neve	Érintett ingatlanok
Tengerszem-tó	Tengerszem-tó	Jósvafő 255
Bogdány-tó	Bogdány-tó	Bodrogkeresztúr 082
Fekete-tó	Fekete-tó	Olaszliszka 04/b, 042, 045, 041, Szegi 040/5
Kakukk-tó	Kakukk-tó	Bodrogkeresztúr 091
Hosszú-tó	Hosszú-tó	Sátoraljaújhely 0109/d, 0111/b
Nagy-tó	Nagy-tó	Bodrogkeresztúr 021

No.	Az ANPI halászati vízterületeinek megnevezése	Kiterjedése (ha)	Védettség
1.	Nagy-tó (Bodrogkeresztúr)	53,2	+
2.	Hosszú-tó (Sátoraljaújhely)	28,6	+
3.	Jósva-patak (Nagy-Tohonya torkolatig), Kecső-patak, Tohonya-patak	0,065*	+
4.	Tengerszem-tó	0,7	+
5.	Fekete-tó (Olaszliszka és Szegi)	61	+
6.	Bogdány-tó (Bodrogkeresztúr)	8,6	+
7.	Kakukk-tó (Bodrogkeresztúr)	11,25	+
8.	Bódva –és Hernád-völgyi kisvízfolyások	97	-
Összesen:		260,35	

* A halászati haszonbérleti szerződésben adminisztratív hibák vannak (bizonyos vízfolyás-szakaszok kimaradtak belőle, illetve hibásan szerepelnek).

Védett halastó az Igazgatóság működési területén nem található (így értelemszerűen vagyonkezelésben sincs).

6. TÁJVÉDELEM

6.1. Egyedi tájértékek

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény által meghatározott egyedi tájértékek felmérése 2001-ben kezdődött az ANPI működési területén. A legnagyobb felmérések 2001, 2003, 2004, 2010-11 és 2012 során készültek. A felmérés az MSZ 20381 szabványnak megfelelő módon zajlott.

2012-ben két program keretében, összesen 11 település egyedi tájértékeit mértük fel. A Tokaj Történelmi Borvidék és Kultúrtáj világörökségi terület kezelési tervének elkészítéséhez kapcsolódva 2012 nyarán a következő 6 településen dolgoztunk: Bekecs, Legyesbénye, Szerencs, Monok, Mezőzombor, Szegilong. A felmérés során összesen 131 egyedi tájértékről készült szabvány szerinti dokumentáció. A terepi felmérésben a Budapesti Corvinus Egyetem 2 nyári gyakorlatos hallgatója is részt vett. A felmérés átesett a minisztériumi minőségbiztosításon, várhatóan 2013. februárban a TIR-be is feltöltésre kerül. Ősszel a nemzeti park igazgatóságoknak egyedi tájérték felmérésre elkülönített keretéből további 5 világörökségi településen végeztünk felmérést: Szegi, Bodrogkisfalud, Tolcsva, Olaszliszka, Sárospatak. Az első 4 település esetében a teljes közigazgatási terület felmérésére sor került, Sárospatak esetében csak a belterületen kellett dolgozni, mert a külterület korábban már felmérésre került. A felmérés és az adatfeldolgozás év végéig lezárult. Összesen 79 értéket mértünk fel, végleges számuk a minőségbiztosítás során még változhat. A minőségbiztosítás és a TIR feltöltés várhatóan 2013. márciusáig befejeződik.

2012. év végén az ANPI működési területén 225 településen összesen 3157 egyedi tájértéket tartunk nyilván – a 2012-ben felmért 11 település adataival (csak 2013-ban kerülnek a TIR-be): 236 település, 3267 érték.

A 3157 egyedi tájérték településenkénti eloszlása az **IV. Mellékletben** található.

6.2. Településrendezési eszközök és területrendezési tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

2012-ben településrendezéssel kapcsolatban az alábbi típusú és számú ügyben vettünk részt:

Közreműködés típusa	Ügyek száma
Előzetes adatszolgáltatás	10
Módosítások teljes közigazgatási területre	12
Módosítások a közigazgatási terület egy részére	18
Visszamatatásra eljuttatott kész terv	5
Egyeztető tárgyalás	5
Összesen:	50

A 2012. évben megyei, kiemelt térségi területrendezési tervvel kapcsolatos ügyünk nem volt. Alkotmánybírósági eljárásban nem vettünk részt.

6.3. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

2012-ben ilyen jellegű ügyekben nem voltunk érintettek.

6.4. Tájvédelmi szakértői tevékenység

Tájvédelmi szakértői tevékenységet nem végeztünk 2012-ben.

7. PROJEKTEK

Pályázati projektek megvalósítása 2012. év

Értékkörző Magtárak – Műemlékek a turizmus szolgálatában		
HUSK/0801/131/0046		
Projekt státusza elszámolás folyamatban		
Teljes költségvetés: 1.112,514 €		Elszámolható költségek: 1.112,514 €
A projekt megvalósításának kezdő napja: 2009. 08. 01.	A projekt befejezésének napja: 2011. 09. 30.	Projekt végső zárása: nr
<p>A bódvaszilasi, műemléki oltalom alatt álló magtár ökoturisztikai célú újrahasznosítás érdekében történő rekonstrukcióját valósította meg az ANPI a pályázati konstrukció segítségével. A támogatást a pályázó az épület teljes körű felújítására, a kiállítási installáció, a működtetéshez szükséges további eszközök biztosítására, valamint a projekt nyilvánosságára fordította. A mintegy 1500 m²-es épületben, Művészetek Magtára néven nyitotta meg kapuit Közép-Kelet-Európa legnagyobb természetművészeti központja (kiállító- és alkotó terekkel, apartmanokkal, büfével, kiszolgáló helyiségekkel).</p> <p>2012. I. negyedévében a VÁTI-val történő egyeztetés folyamatos volt; azonban annak ellenére, hogy a kivitelezési munkálatok még 2011-ben megvalósultak, az elszámolás még mindig nem teljesült.</p> <p>Több tétel – különös tekintettel a közbeszerzés által érintett építésre, mely még az előző vezetés által lefolytatott eljárás eredményeként köttetett, valamint a VM által is kiemelt rendezvényként kezelt sajtónyilvános projektzáró rendezvény költségeire – elszámolása nem történt meg, így az ANPI méltányossági kérelmet nyújtott be, ennek értékelése megtörtént, a benyújtott számlák elszámolása folyamatban van.</p>		

Közös és tradicionális fajta méneseinek lovas és ökoturisztikai együttműködése

HUSK/0801/131/0037

Projekt státusza

Projektzárás folyamatban

Teljes költségvetés:

292.372,51 €

Elszámolható költségek:

292.372,51 €

*A projekt megvalósításának**kezdő napja:*

2009. 09. 01.

*A projekt**befejezésének**napja:*

2012. 04. 30.

Projekt végső zárása:

nr

A fejlesztés globális célja a hucul kislovas rendezvények, a hozzá kötődő turizmus és sportélet minél jelentősebb elterjesztése, a lovasturizmus paletta kiszélesítése, a huculos szervezetek együttműködésének megszervezése. A fenti célok érdekében vállalta az ANPI a ménistálló felújítását és a szolgáltatások megvalósításához szükséges eszközök beszerzését.

Az új eszközök beszerzése az eredményes közbeszerzési eljárásnak köszönhetően részben teljesült: társaskocsik, díjhajtó kocsi, maratonkocsi, mobilbox, lovarda sátor, rendezvény sátor, fogatszerszámok rendelkezésre állnak.

2012. I. negyedévében megvalósított feladatok:

- lovas eszközök (nyereg, nyeregalátét, kantár, farmatring, nyeregtásta, kobak, gerincvédő, stb.) beszerzése
- technikai eszközök beszerzése (laptop, pénztárgép)
- kommunikációs tevékenységek (megjelenés nyomtatott sajtóban, internetes aloldal)
- maraton lovas túraútvonal terveztetése
- lovas pihenők kialakítás (5 helyszínen)
- a kiszolgáló helyiségek felszerelésének elkészítése (öltöző szekrény és pad).

Az ANPI hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás keretében tervezte kiválasztani a ménistálló felújítására a kivitelezőt, azonban a közbeszerzési eljárás és az ismételt közbeszerzési eljárás eredménytelen lett, mivel azokra ajánlat nem érkezett be. A megvalósíthatóság érdekében kezdeményeztük a projekt befejezés záró napjának módosítását – azonban arra válasz nem érkezett; ez elbizonytalanította a lehetséges ajánlattevőket. A VÁTI-val való együttműködés esetlegessége a teljes projektmegvalósítás során nyomonkövethető.

A projekt teljes körű (záró) ellenőrzését 2012. december 11-én hajtotta végre a VÁTI, az ellenőrzés hiányosságot nem tárt fel. Projektzárás (záró csomag benyújtása) folyamatban van.

Új rönkfaházak építése a Baradla kemping területén – Egy világörökséghez méltó szálláshelybázis kiakítása

ÉMOP-221-2008-0019

Projekt státusza
projektzárás folyamatban

Teljes költségvetés:

108.319.258 Ft

Elszámolható költségek:

46.648.058 Ft

A projekt megvalósításának kezdő napja:

2009. 04. 01.

A projekt befejezésének napja:

2012. 12. 31.

Projekt végső zárása:

2012.03.30.

(ZPEJ benyújtása)

Az ANPI által megvalósított pályázati program közvetlen célja az aggteleki Baradla Kemping világörökséghez méltó szálláshelybázis fejlesztése. A fejlesztés keretében elbontásra került 7 db kisfaház, helyükre kialakításra került 6 db, egyenként 7 fő befogadására alkalmas, téliesített rönkfaház – melyek közül 1 akadálymentes kivitelben készült. A támogatás lehetőséget biztosított a bútorzat beszerzésére, a hűtőszekrény és a mikrohullámú sütő beszerzésére és a kommunikációs eszközök biztosítására.

Az ANPI a műszaki ellenőrt önerőből finanszírozta, ahogy az elszámolással kapcsolatos felmerült problémák tisztázása érdekében bevont igazságügyi szakértőt, valamint a thermovíziós vizsgálat díját is.

Bár a projekt zárása folyamatban (a záró csomag benyújtása megtörtént), a kivitelezővel történő elszámolás még nem teljesült, ez azonban a projektzárást nem befolyásolja, mivel a jogerős használatba vételi engedély rendelkezésre áll.

Élettelen természeti értékek megőrzése az Aggteleki Nemzeti Park területén		
KEOP-312/2F/09-2009-0015		
<i>Projekt státusza</i> Projektzárás folyamatban		
<i>Teljes költségvetés:</i> 268.942.169 Ft		<i>Elszámolható költségek:</i> 268.942.169 Ft
<i>A projekt megvalósításának kezdő napja:</i> 2010. 02. 24.	<i>A projekt befejezésének napja:</i> 2012. 09. 30.	<i>Projekt végső zárása:</i> 2012.10.31. (ZPEJ benyújtása)
<p>Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság megvalósítás alatt álló pályázati programjának közvetlen célja az élettelen természeti értékek, az ezekhez kapcsolódó élővilág hatékony, korszerű megőrzése, rehabilitációja – a projekt célterületeként megjelölt 6 helyszínen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az Esztramos volt tornaszentandrási vasércbányában található barlangokhoz vezető bányavágatok stabilizálása; - a mádi Bomboly-bánya denevérvédelmi célú kiépítése és járatrendszer biztosítása; - a Világörökség részét képező Földvári-barlang természetvédelmi célú kiépítésének rekonstrukciója; - A Világörökség részét képező Rejtekek-zsomboly természetvédelmi célú kiépítésének rekonstrukciója; - Földtani alapszelvények rekonstrukciója; - A Világörökség részét képező Rákóczi 2. sz. barlang természetvédelmi célú kiépítése. <p>A megvalósítás a Támogatási Szerződésben foglaltak mentén zajlik. A Kivitelező a vártnál gyorsabban teljesítette vállalt feladatait, ennek köszönhetően a projektzárás 2012. 06. 30-ig megvalósul.</p> <p>2012. október hónapban a projektzárás megtörtént, a Támogató Szervezet a szállító finanszírozás keretében a záró csomagban benyújtott számlák vállalkozók felé történő kifizetése is megtörtént. A Nemzeti Környezetvédelmi és Energia Központ nKft. a 2012. 11. 21-én kelt levelében tájékoztatta arról az ANPI-t, hogy „<i>a projektet mind szakmailag, mind pénzügyileg befejezettnek tekintjük</i>”.</p>		

A barlangokban egykor kialakított világítási rendszerek energiatakarékos, a lámpaflóra kialakulását és terjedését minimalizáló átalakításának megvalósítása az Aggteleki Nemzeti Park területén

KEOP-312/2F/09-2010-0022

Projekt státusza
Megvalósítás alatt

Teljes költségvetés (Tsz szerint):
198.000.000 Ft

Elszámolható költségek:
198.000.000 Ft
Ebből az ANPI felhasznált:
154.588.000 Ft

A projekt megvalósításának kezdő napja:
2011. 06. 01.

A projekt befejezésének napja:
2013. 02. 15.

Projekt végső zárása:
2013.04.14.

A megvalósítás alatt álló projekt célja az élettelen természeti értékekhez kapcsolódó élővilág hatékony és korszerű megőrzése, rehabilitációja – ezen belül a barlangokban egykor kialakított világítási rendszerek energiatakarékos átalakítása, valamint az érintett barlangokban kialakult lámpaflóra terjedésének minimalizálása, megakadályozása az alábbi helyszíneken:

- a Baradla-barlang aggteleki kivilágított szakasza;
- a Baradla-barlang Vörös-tó – Jósvafő közötti kivilágított szakasza;
- a Vass Imre-barlang kivilágított szakasza;
- a Rákóczi-barlang kivilágított szakasza.

A kivitelezési munkálatok ellátására az ANPI hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás keretében választja ki a Kivitelezőt, az eljárás folyamatban (az ajánlattételi határidőre 3 ajánlat érkezett, a tárgyalás időpontja: 2012. 06. 07.). A közbeszerzés VM általi auditálása időben elhúzódott, így a projekt zárásának időbeli módosítása szükséges. A módosítási kérelem (mely a belső ütemezésre, valamint ehhez kapcsolódóan a kifizetések előrejelzésére irányul) benyújtása megtörtént, az elbírálásról még válasz nem érkezett.

A közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott vállalkozó a feladatait szerződés szerűen teljesíti, a Vass Imre-barlang és a Rákóczi-barlang lámpatesteket érintő rekonstrukciója megtörtént, a Baradla-barlangban a munkálatok folyamatosan zajlanak. Az új lámpatestek kiválasztása, a próbavilágítások a természetvédelmi szakértő és az ANPI munkatársainak folyamatos monitorozása mellett teljesültek.

A műszaki átadás-átvételi eljárás 2013. 01. 18-án zárult le, így a projekt kivitelezésre irányuló projektelemei lezártak tekinthetők.

Záró PEJ és Kifizetési Kérelem benyújtása folyamatban.

Vizes élőhelyek vízpótlásának javítása a Bodrogzug területén

KEOP-7312/09-2010-0037

Projekt státusza
Megvalósítás alatt

Teljes költségvetés:
45.886.200.Ft

Elszámolható költségek:
45.886.200Ft

A projekt megvalósításának kezdő napja:
2011. 07. 07.

A projekt befejezésének napja:
2012. 12. 31.

Projekt végső zárása:
2013.03.31.

A megvalósítás alatt álló – az előkészítő munkálatok lebonyolítására irányuló – projekt célja a vizes élőhelyek vízpótlásának javítása a Bodrogzug területén, mely magában foglalja a terület vízellátásának javítását, valamint szabályozhatóvá tételét, ezáltal természeti állapotának hatékony megőrzését és helyreállítását.

Az előkészítő tevékenységek a Támogatási Szerződésben foglaltak mentén teljesülnek. A VM általi előzetes jóváhagyás időbeli elhúzóda miatt a tervezői feladatok közbeszerzetése késve indult meg, mely jelentősen befolyásolja a belső ütemezést.

A tervezett tevékenységekhez szükséges az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság, mint az érintett folyószakasz mederkezelőjének hozzájárulása. A hozzájárulás kiadása folyamatos egyeztetést igényel – amennyiben a hozzájárulást az ANPI nem kapja meg, az jelentős (a projekt által nem finanszírozott!) anyagi terhet róna a pályázóra.

Az előkészítésre irányuló projekt keretében az EVD és a vízjogi tervezői munka eredményeként elkészült az RMT, melynek benyújtása az NKEK számára (minőségbiztosításra) megtörtént.

A vízjogi létesítési engedélyezési eljárás folyamatban van, a második forduló pályázat előkészítése megkezdődött.

A második forduló pályázat tervezett adatai:

Konstrukció: KEOP-3.1.2/09-11

A projekt várható teljes beruházási értéke: br. 830.032.875 Ft

Projekt fizikai megvalósítása: 2014. 01. 01 – 2015. 01. 31.

A nagytestű ragadozók (farkas, hiúz) élőhelyének felmérése és élettani vizsgálatuk alapján közös jegyzék megfogalmazása

HUSK/1101/221/0036

Projekt státusza
Szerződés-kötés folyamatban

Teljes költségvetés:
427 540,00 €

Elszámolható költségek:
427 540,00 €

A projekt megvalósításának kezdő napja:
2012. 04. 01.

A projekt befejezésének napja:
2014.03. 31.

Projekt végső zárása:
nr

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság és a Kelet-Szlovákiai Múzeum együttműködésében megvalósuló program célja a természeti értékek védelme, a Szlovákia felől Magyarországra visszatelepült őshonos nagyragadozók hazai ökológiai sajátosságainak vizsgálata, a határrégióban élő farkas és hiúz szubpopuláció összehangolt monitorozási módszerének kialakítása és alkalmazása; geológiai, biogeográfiai és klimatológiai szempontból egységet képező régió országhatárral megosztott két oldalát érintő természetvédelmi tevékenységek összehangolása, a feladatok összehangolása.

A program különlegessége a nagyragadozók monitoringja, melynek megvalósítását több módon tervezik a pályázó partnerek: rádiótelemetriás jelölés és nyomonkövetés, a téli nyomonkövetés során megtalált prédamaradékok becsapdázása, a terepi monitoringok során begyűjtött nagyragadozó ürülék- és vizeletmintából készült DNS vizsgálat, valamint a légi hőkamerás felvételek.

A Subsidy Contract és a Megelőlevezési szerződés aláírása megtörtént, a Társfinanszírozási Támogatási Szerződés aláírása folyamatban van.

Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt világörökség barlangjainak kezelése		
HUSK/1101/221/0180		
<i>Projekt státusza</i> Szerződéskötés folyamatban		
<i>Teljes költségvetés:</i> 528 720,00 €		<i>Elszámolható költségek:</i> 528 720,00 €
<i>A projekt megvalósításának kezdő napja:</i> 2012. 04. 01.	<i>A projekt befejezésének napja:</i> 2013.03. 31.	<i>Projekt végső zárása:</i> nr
<p>Az ANPI és a SOPSR együttműködésében megvalósuló program célja az Aggteleki- és a Szlovák-karszt barlangjainak közös kezelését szolgáló hidrogeológiai kapcsolatok vizsgálata, a morfológia és élővilág felmérése, a felszíni eredetű szennyezések feltárása és megelőzése, az eddigi egyéni szakmai és tudományos kutatások eredményeinek átadása a partnerek között, illetve azok közös felhasználása az intézkedések megállapításához.</p> <p>Az eredmények lehetővé teszik a világörökség részét képező összefüggő barlangrendszerek alaposabb megismerését, és ezzel hosszú távú fenntarthatóságát, kezelését.</p> <p>A Subsidy Contract és a Megelőlemezési szerződés aláírása megtörtént, a Társfinanszírozási Támogatási Szerződés aláírása folyamatban van.</p>		

A Hernád mellékvízfolyásainak természetvédelmi célú felmérése az Európai Közösség által megfogalmazott Természetvédelmi irányelvekben foglalt előírásoknak, valamint a VGT céljainak megfelelően

HUSK/1101/221/0004

Projekt státusza

Szerződéskötés folyamatban

Teljes költségvetés:

511.070,00 €

Elszámolható költségek:

511.070,00 €

A projekt megvalósításának kezdő napja:

2012. 04. 01.

A projekt befejezésének napja:

2014.03. 31.

Projekt végső zárása:

nr

A projekt célja a Hernád folyó Szlovákia és Magyarország területére eső vízgyűjtőjén található víztestek és vizes élőhelyek természeti értékeinek hosszú távú megőrzése az utókor számára. A projekt elsődleges motivációja a Natura 2000 élőhelyhálózat, a Víz Keretirányelv, valamint a Kárpátok védelméről és fenntartható fejlesztéséről szóló keretegyezmény céljainak segítése. A Hernád magyarországi szakasza mentén található egyik legjelentősebb terület a Hernád-völgy és a Sajóládi-erdő. Ezen a területen kiemelt cél a közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása és helyreállítása. A projekt számos, a vízgyűjtőgazdálkodási tervezés peremfeltételeit és kimenetét meghatározó információt állít elő a projekterület víztesteinek állapotáról, a terhelések helyéről, jellegéről, hatásáról.

A Subsidy Contract és a Megelőlemezési szerződés aláírása megtörtént, a Társfinanszírozási Támogatási Szerződés aláírása folyamatban van.

A Sajó vízgyűjtő vízforrásainak és vizes élőhelyeinek az élőhelyvédelmi irányelvnek megfelelő, természetvédelmi célú felmérése

HUSK/1101/221/0063

Projekt státusza
Szerződéskötés folyamatban

Teljes költségvetés:
575.409,00 €

Elszámolható költségek:
575.409,00 €

A projekt megvalósításának kezdő napja:
2012. 04. 01.

A projekt befejezésének napja:
2014.03. 31.

Projekt végső zárása:
nr

Az ANPI és a SOPSR együttműködésében megvalósuló program célja a Sajó folyó Magyarország területére eső vízgyűjtőjén található felszíni víztestek és vizes élőhelyek hosszú távú megőrzése az utókor számára.

A projekt számos, a vízgyűjtőgazdálkodási tervezés peremfeltételeit és kimenetét meghatározó információt állít elő a projektterület víztesteinek állapotáról, a terhelések helyéről, jellegéről, hatásáról. Az információk közvetlenül felhasználásra kerülhetnek a vízgyűjtőgazdálkodási tervek megvalósítása során annak érdekében, hogy a VGT-ben meghatározott intézkedések ténylegesen költséghatékonyan javítsák a felszíni víztestek ökológiai állapotát, miközben elősegítik a vízkészlettel történő fenntartható gazdálkodást. A projekt eredményei és az eredmények értékeléséből származó információk közvetlenül felhasználhatók lesznek a Natura 2000 fenntartási tervek elkészítéséhez.

A Subsidy Contract és a Megelőlemezési szerződés aláírása megtörtént, a Társfinanszírozási Támogatási Szerződés aláírása folyamatban van.

Természetvédelmi területkezelés a védett természeti értékű gyepek megőrzése érdekében

KEOP-320/11-2012-0027

Projekt státusza
Értékelés alatt

Teljes költségvetés:
249.992.328 Ft

Elszámolható költségek:
249.992.328 Ft

*A projekt megvalósításának
kezdő napja:*
2013.02.12.

*A projekt befejezésének
napja:*
2013.12.31.

Projekt végső zárása:

A projekt célja az értékőrző gyepek fenntartása (különös tekintettel a takarmány és az abrak előállítására) érdekében megvalósítandó, a hagyományos agrárkultúra által kialakított, egyedi tájértéknek minősülő, védett természeti értéket őrző gyepek, legelők, kaszálók visszaállításához és fenntartásához kapcsolódó **élőhelykezeléshez szükséges**, a megfelelő infrastruktúra fejlesztése – egyrészt a természetvédelmi területkezelés megvalósítása, másrészt pedig a területkezelési céllal tartott állatokat telepének üzemeltetéséhez elengedhetetlen gépek és eszközök beszerzése.

Pannon Magbank létrehozása a magyar vadonélő edényes növények hosszútávú, ex-situ megőrzésére

LIFE08/NAT/H/000288

Projekt státusza
Megvalósítás alatt

Teljes költségvetés (EU + VM + önerő):
969 090 €

Elszámolható költségek:
807 091 €
(ebből EU által támogatott rész: 401 737 €)

A projekt megvalósításának kezdő napja:
2010. 01. 01.

A projekt befejezésének napja:
2014. 12. 31.

Projekt végső zárása:

A projekt célkitűzése a Pannon biogeográfiai régió vadon élő edényes növényeinek ex-situ magbankban történő megőrzése, a természetes élőhelyen történő (in-situ) védelem biztonsági kiegészítéseként. Amellett, hogy megnöveli a biztonságot a veszélyeztetett populációk vagy ritka fajok természetes, eredeti élőhelyükről történő esetleges eltűnésük, illetve degradációjuk esetén, az ex-situ magbankok további lehetőségeket nyújthatnak a vadon élő populációk genetikai változásainak nyomon követésére, kutatási anyagokhoz biztosítanak hozzáférést anélkül, hogy az eredeti élőhelyre gyakorolt zavarás megnövekedne, valamint hozzájárul a növénytakaságok diverzitásának és stabilitásának fenntartásához használt tényezők átfogó vizsgálatához. A projekt magában foglalja: maggyűjtési stratégia kidolgozását, maggyűjtési útmutató szerkesztését, a maggyűjtés és magtárolás informatikai rendszerének kidolgozását, 800 edényes növényfaj magmintáinak begyűjtését és 3 helyszínen (köztük az ANP területén) hűtőtároló egységek kiépítését.

Az ANPI-nál, mint társult kedvezményezettnek megvalósuló projektelemek és tevékenységek:

- C3b: Duplikátum minta tárolóhelynek kialakítása (hűtőegység kialakítása a Esztramos-hegy vágatában)
- C6: Duplikátum magminták tárolása
- D2: Információs táblák kihelyezése a projekt területén
- D3c: Lakossági figyelemfelkeltés (kiállítás)
- D5: Érdekeltek tájékoztatása (workshopokon való részvétel)
- D7: Nemzetközi konferencián való részvétel
- E3: Részvétel a projekt Irányító Testületének munkájában
- E5: Kapcsolatépítés más projektekkel

A hűtőegység kialakítására irányuló közbeszerzési eljárás lezajlott, a kivitelezési munkálatok 2012. november hónapban kezdődtek meg, a kivitelezés a szerződésben foglaltak szerint zajlik.

A támogatási projekt ANPI-nál, mint projektpartnerrel felmerülő projektelemeinek megvalósításának eredményes és szabályszerű megvalósításának érdekében az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság projekt-koordinátort foglalkoztat a munkaköri leírásban foglaltak szerint. A feladatot 2010. 01. 01. és 2012. 08. 31. között Szmorad Ferenc, az ANPI TMO szakreferense látta el. Szmorad Ferenc munkavégzésre irányuló jogviszonya 2012. 08. 31-én megszűnt, a partner-koordinátori feladatok ellátásával Veres Balázs Szaniszló Katalin-t bízta meg.

8. JOGI ÉS ÜGYIRATFORGALOMMAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG

8.1.1. Szakmai véleményadás/adatközlés a hatóságok számára

Hatóság megnevezése	szakmai vélemény (db)	Adatszolgáltatás
Észak-Magyarországi Környezetvédelmi-, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség:	361	2
OKTVF	2	
Önkormányzatok	45	
Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség	1	
Felső- Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség	1	
B-A-Z. megyei KH. Erd. Ig.:		2
B-A-Z. megyei KH Vadászati és Halászati Osztály		1
B-A-Z. megyei Korm.Hiv. Munkaügyi Központ		10
MVH		2
BAZ. Megyei Korm. Hiv. Talajvédelmi Igazgatósága		1
Nemzeti Környezetügyi Intézet		1
MNV Zrt.		2
Magyar Kormánytisztviselői kar Előkészítő Bizottsága		2
Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium		4

8.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára

	jelentés	adatszolgáltatás
Személyügyi és Igazgatási Főosztály	2	17
Ellenőrzési Főosztály	2	
Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	7	22
Költségvetési és Gazdálkodási Főosztály	5	69
Természetmegőrzési Főosztály	6	4
VM Környezet- és Természetvédelmi Hely. Államt.	11	31
Tájvédelmi és Ökoturisztikai Osztály		10
Informatikai Főosztály		4

8.1.3. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Az Igazgatósághoz beérkezett ügyiratok száma: 5000 ügyirat (1176 főszám, 3824 alszám), a kimenő iratok száma: 5000 ügyirat (425 főszám, 4575 alszám).

8.2. Szabálysértés

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2012. április 1-ig járt el elsőfokú szabálysértési hatóságként. Eddig az időpontig összesen 15 esetben járt el szabálysértési ügyben.

8.3. Természetvédelmi bírság

Az Igazgatóság 15 szabálysértési ügyben, 19 elkövetővel szemben összesen 150.000.-Ft pénzbírást szabott ki.

8.4. Büntető ügyek

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2012. évben 2 ügyben tett büntető feljelentés „természetkárosítás” alapos gyanúja miatt. Az egyik esetben szirti sas, a másik esetben parlagi sas mérgezés gyanúja állt fenn. Az elkövetők kilétének megállapítása nem járt eredménnyel, a nyomozóhatóság mindkét esetben megszüntette a nyomozást.

8.5. Polgári perek

Intézmény neve	Per típusa
Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	munkajogi
Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	munkajogi
Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	munkajogi
Lovas-Íjász Egyesület	polgári jogi
Woodwill Faház Kft.	polgári jogi

9. TERMÉSZETVÉDELMI ŐRSZOLGÁLAT

9.1. Alapadatok

Az Őrszolgálat folyamatos munkarendben látja el feladatát rendszeres hétvégi-, valamint ügyeleti szolgálattal. Így biztosítható a rendszeres jelenlét, amely komoly prevenciók erővel bír.

Problémát okoz a munkaidőn kívüli feladatellátás és rendelkezésre állás biztosítása, amelyet az ügyeleti szolgálattal lát el az Őrszolgálat munkaidőn kívül, illetve szabad és munkaszüneti napokon 0-24 órában. Az ezzel kapcsolatosan felmerülő többletmunka finanszírozására irányuló jogszabályi háttér nem megnyugtató módon szabályozott.

9.1.1. Személyi feltételek

Az ANP Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálat a Természetvédelmi Őrszolgálati Osztály keretein belül az ANPI két tájegységében látja el feladatát.

A Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma 2012. január 1-én 17 fő volt, 8 fő az Aggteleki, míg 9 fő a Zempléni Tájegységben teljesített szolgálatot. A 2012. év végén életbe lépő új Szervezeti és Működési Szabályzat a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjait érintő kapcsolt munkakörök egy részét megszüntette, így az Őrszolgálat létszáma tájegységenként 1-1 fővel csökkent (a korábban erdészeti és őrszolgálati feladatokat is ellátó kollégák erdészként folytatják tovább tevékenységüket.) A Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma így 2012. év december 31-én 15 fő volt (ATE: 7, ZTE: 8).

Az ANPI működési területe 433.739 ha, amely területből 56.874 ha országos jelentőségű védett természeti terület (ex lege lápokkal együtt), míg 181.298 ha NATURA 2000 terület.

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatának egy tagjára így átlagosan 28.915 ha működési terület, 3.792 ha országos jelentőségű védett természeti terület, illetve 12.086 ha NATURA 2000 terület jut.

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai közül 14 fő rendelkezik felsőfokú (egyetemi, főiskolai) szakirányú végzettséggel, nyelvvizsgával 9 fő rendelkezik (felsőfok: 1, középfok: 4, alacsonyfok 4 fő).

A természetvédelmi örök rendelkeznek a munkavégzéshez szükséges, jogszabályokban előírt és egyéb vizsgákkal, ismeretekkel (őri vizsga, szolgálati maroklőfegyver tartásához szükséges vizsgák, éves kötelező lögyakorlat, tűz- és balesetvédelmi oktatás, stb.)

A szolgálat szakszerű és jogszerű ellátásához szükséges szakmai és jogi ismeretek elmélyítése és bővítése érdekében 2 alkalommal tartottunk kétnapos továbbképzést az Őrszolgálat tagjai számára. A továbbképzések legfontosabb célja a 2012-ben megváltozott jogszabályok elsajátítása és a 2012. év legfontosabb feladatainak (NATURA 2000 országjelentés, erdőtervezés, saját vagyongazdálkodású területek átfogó felmérése) szakmai megalapozása volt.

1 fő elvégezte a Miskolci Egyetem Kulturális örökségvédelmi szakképzését, 1 fő megkezdte a szak elvégzését, 1 fő oktatóként működik közre a képzésben.

A Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma 2012. év végén:

Aggteleki Tájegység	7 fő
Zempléni Tájegység	8 fő
Összesen:	15 fő

9.1.2. Technikai felszereltség

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat rendelkezik a jogszabályokban előírt egyenruházattal és felszereléssel, a feladatellátáshoz szükséges alapvető eszközökkel. 2012-ben megtörtént az elhasználódott egyenruházati elemek pótlása, illetve a tönkrement munkavédelmi ruházati elemek cseréje.

Az Őrszolgálat jármű ellátottsága kielégítő. Néhány jármű kiöregedett, cserére, illetve nagyjavításra szorul.

Továbbra sem történt meg a TBTK, valamint a Bodrog és a Tisza hatékony ellenőrzését lehetővé tevő, megfelelő méretű és teljesítményű motorcsónak beszerzése, illetve a meglévő, a szolgálat ellátására alkalmatlan motorcsónak cseréje.

Típus	Aggteleki tájegység	Zempléni tájegység
Land Rover	1	1
Suzuki Jimny	2	1
Lada Niva	-	1
Ford Ranger	2	1
Mazda Pickup	-	1
HONDA 125 enduro mkp	1	-
motorcsónak	-	1
kenu	-	2

A térinformatikai eszközök tekintetében az átfogó fejlesztés elkerülhetetlen, mert a jelenleg rendelkezésre álló – főleg terepi – térinformatikai eszközök zöme egyes, kötelezően elvégzendő feladatok ellátására alkalmatlan.

Jelenleg az Őrszolgálat a terepen adódó összes feladat (terület azonosítás, státusz meghatározás, pontos határok, területmérés, biotikai adatok gyűjtése, stb.) ellátására képes 1 db Mobil Mapper CE készülékkal, valamint 1 db bluetooth GPS kapcsolattal ellátott tablet PC-vel rendelkezik (1 db Mobil Mapper CE készülék hardware-s hiba miatt működésképtelen, javítása rendkívül költséges).

Az Őrszolgálat tagjainál lévő kereső GPS-ek kiöregedtek, fenti okok miatt minőségi cserére (PDA) szorulnak, illetve az örök saját tulajdonú, használtan vásárolt eszközökkel dolgoznak.

Az Őrszolgálat kommunikációs lehetőségei kielégítőek. Minden természetvédelmi őr rendelkezik mobiltelefonnal (ANPI SIM, saját készülék).

Az ATE minden őre rendelkezik kézi EDR rádióval, 2 db gépjárműben van állandó telepítésű mobil EDR készülék. A ZTE-ben kézirádiók nincsenek, 2 db gépjárműben van állandó telepítésű EDR készülék. Szükséges lenne a ZTE őreinek kézi EDR készülékekkel történő ellátása, illetve a járművek teljes körű felszerelése EDR-rel.

A 2011. évi eszközfejlesztés következtében az Őrszolgálat rendelkezik a hatósági és egyéb feladatok ellátásához szükséges, jó minőségű fényképezőgéppel.

A működési területen jelentkező sajátos feladatok maradéktalan ellátása érdekében szükséges lenne egy átfogó eszközfejlesztés, amely elsősorban az Őrszolgálat hatósági jellegű munkavégzéséhez adna támogatást (éjjellátók, hőkamerák, légifelvétel készítésére alkalmas kamera, PDA, EDR, stb.). A fenti eszközfejlesztést pályázati úton, a 2013. évben tervezzük megvalósítani.

9.1.3. Polgári természetőrök

Az ANPI korábban kialakított Polgári Természetőr szolgálatának aktivitása az évek során jelentősen csökkent. Ennek oka részben a korábbi tagok kimaradása, részben pedig az, hogy nem volt kapacitás a tagok és a tanfolyamok, vizsgák szervezésére.

Ugyanakkor a jogszabályokból fakadó feladatok volumenének emelkedése is szükségessé teszi az Őrszolgálat tevékenységének támogatására az önkéntes alapon közreműködő társadalmi szerepvállalást. Ennek érdekében 2012-ben elkezdődött az új tagok szervezése. Ebben sokat segített a korábban, természetvédelmi őri munkakör betöltésére meghirdetett állaspályázatra jelentkezők számára felkínált Polgári Természetőr szolgálat lehetősége.

2013. év feladata lesz a Polgári Természetőr szolgálat újjászervezése, a tanfolyam, vizsga szervezése, a tevékenységnek az Őrszolgálat napi munkájába integrálása.

9.2.3. Feladatellátás

9.2.4. Hatósági feladatellátás

A Természetvédelmi Őrszolgálat 2012. évben 117 ügyben, 193 hatósági eljárást kezdeményezett a működési területen észlelt, természetvédelmi érdekeket sértő cselekményekkel kapcsolatosan. Az intézkedések során észlelt cselekmények jellegüknek megfelelően a hatáskörrel rendelkező, illetékes hatóságok felé továbbításra kerültek.

A természetvédelem érdekeit sértő cselekmények jellemző típusai az illegális haszonvételek, orvhalászat, falopással összefüggő tevékenységek, engedélyhez kötött tevékenységek engedély hiányában történő végzése, bejelentési kötelezettség elmulasztása.

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat által kezdeményezett hatósági eljárások 2012 évben:

Természetvédelmi hatóság:	95
Erdészeti hatóság:	38
Halászati hatóság:	11
Földhivatal:	4
Jegyző:	3
Vadászati hatóság:	3
Örökségvédelmi hatóság:	2
Bányakapitányság:	2
Építésügyi hatóság:	1
Talajvédelmi hatóság:	1
Tűzvédelmi hatóság:	1
Szabálysértési feljelentés:	29
Büntető feljelentés:	3
Összesen:	193

Az eljáró hatóságok részéről kiszabott bírságok összege 7,4 MFt*. (*Csak a hatóságok visszajelzése alapján.)

Fokozottan védett madarakkal kapcsolatosan 2 esetben került sor büntető feljelentésre természetkárosítás bűncselekménye miatt (fokozottan védett ragadozómadár mérgezés).

2012-ben kialakítottuk az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatának intézkedéseit támogató, saját, az ANPI-hoz beérkező összes természetvédelmi vonatkozású határozatot, engedélyt tartalmazó adatbázist. A terület azonosítóval vezetett adatbázis nagyban megkönnyíti és hatékonyabbá teszi az Őrszolgálat munkáját. 2013-évre tervezzük ennek térinformatikai alkalmazásba történő adaptálását.

A korábban megkezdett Natura 2000 terület ellenőrzések, illetve az azok alapján indított eljárások eredményeként 2012. évben jelentősen emelkedett a jogszabály által előírt bejelentések, engedélyezések száma az illetékes hatóságoknál (fásításból történő fakitermelés, kaszálás bejelentés, stb.).

Az állampolgárok növekvő mértékű jogkövető magatartása biztosítja a Natura 2000 területek kijelölési céljának történő megfelelést. Egyes helyeken az egyéb bűncselekményekhez (pl. falopás) kapcsolódó tevékenységek miatt jelentkeztek problémák.

2012. évben is kiemelt problémaként jelentkezett a Makkoshotyka térségében a Zempléni TK-t, illetve Natura 2000 területet érintő illegális fakivágás, valamint a Tokaj-Bodrozug TK területén fellépő fokozódó orvhalászati tevékenység.

Ezekkel kapcsolatban eredményes akciók végrehajtására került sor. Az Őrszolgálat intézkedésének eredményeként több eljárást is indított a rendőrség.

A korábban jelentős természetvédelmi és egyéb problémát okozó, a Sajóládi-erdőt károsító tevékenység a fokozott ellenőrzéseknek és az érintettek szoros együttműködésének, a tevékenység koordinációjának következtében 2012-ben jelentősen visszaszorult. A rendszeres jelenlét hatására az erdőben a jogellenes tevékenység minimális, ugyanakkor a szintén Natura 2000 státuszú Sajó-part ilyen jellegű terhelése fokozódott.

Rendkívüli események:

2012. évben 5 esetben történt rendkívüli esemény.

Egy esetben a Természetvédelmi Őrszolgálat egy tagját érte villámcsapás szolgálaton kívül a Tokaj-Bodrozug Tájvédelmi Körzet területén, de ANPI vonatkozású tevékenység (önként vállalt vadállomány szabályozás) során.

Két esetben fokozottan védett ragadozómadár mérgezése, egy esetben tiltott haditechnikai eszköz megtalálása, egy esetben lőszerezéssel való visszaélés került észlelésre egy illegális cselekménnyel kapcsolatos intézkedéskor.

9.2.5. Együttműködés más hatóságokkal

Rendőrség

2012-ben továbbra is szorosan együttműködtünk a rendőrhatóságokkal. Ennek keretében közös akciókat szerveztünk a helyi rendőrőrsökkel, a városi rendőrkapitányságokkal, illetve a BAZ Megyei Rendőr Főkapitánysággal.

2012-ben is nagy erővel vettünk részt az ORFK Légirendészeti Parancsnokságával közös ellenőrzésben, amelynek során nagy területeket sikerült ellenőrizni, átvizsgálni, dokumentálni. A légi ellenőrzés során rögzített adatokat (fotó idő kód, GPS koordináta) utólag feldolgozva célzott ellenőrzéseket hajtott végre az Őrszolgálat, amelyekből több eljárás is indult.

A légi területellenőrzés hatékonysága sokszorososa a földi terület ellenőrzésnek, és bár azt nem pótolja, egy-egy repülés során több 10.000 ha terület általános állapotát lehet felmérni, a területet érintő illegális cselekmények elkövetési helyszíneit felderíteni,

amelyre a jelenlegi kapacitással másként nincs lehetőség. Az adatok kiértékelése folyamatban van.

11 alkalommal került sor tervezett akcióra, és az év során több mint 50 alkalommal tervezett közös szolgálatra.

Az együttműködés keretében 2012-ben 3 Rendőrkapitányság operatív szintű tájékoztatása történt meg, amelynek során pontosítottuk az együttműködés kereteit, a rendelkezésre álló erőforrások közös és tervezett felhasználásának és ezzel a hatékonyság növelésének lehetőségeit.

2012-ben is részt vettünk a kistérségi közbiztonsági egyeztető fórumokon, ahol az érintettekkel közösen alakítottuk ki a közbiztonságot érintő tennivalók körét, az egyes szervezetekkel törénő szorosabb együttműködés irányvonalait.

ÉMI-KTVF

A természetvédelmi hatósággal napi szintű a kapcsolat, hiszen a természetvédelem érdekeit sértő, jogellenes cselekmények zöme a természetvédelmi hatóság hatáskörét érinti. A napi szintű, az egyes hatósági ügyeket érintő egyeztetéseken túl az Őrszolgálat tagjai rendszeresen vesznek részt hatósági szemléken, bejárásokon.

BAZ KH EI

A Természetvédelmi Őrszolgálat látókörébe kerülő jogellenes cselekmények nagy hányadát teszik ki a fakitermeléssel kapcsolatos szabálytalanságok (jogosulatlan és szabálytalan fakitermelések, jogszabálytól eltérő szállítási tevékenység, erdei haszonvételek jogosulatlan gyakorlása, stb.). Fentiek miatt szoros és rendszeres az együttműködés az erdészeti hatósággal, hatósági szemléken, területbejárásokon a Természetvédelmi Őrszolgálat is rendre képviselteti magát.

MVH

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat 2012-ben 63 alkalommal vett részt az MVH-val közös, a védett természeti területekre, a Natura 2000 területekre és a MTÉT területekre vonatkozó földhasználati szabályok betartására vonatkozó ellenőrzésen.

Az év elején 9 fő természetvédelmi őr vett részt az MVH által, az ellenőrzések támogatása érdekében szervezett képzésen.

BAZ KVI

A tavaszi avar- és erdőtüzek kapcsán az első félévben szoros együttműködés alakult ki a Katasztrófavédelem (Tűzoltóság) és az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat között. A tűzoltáson túl az Őrszolgálat logisztikai támogatást is nyújtott a tüzesethez kiérkező tűzoltók számára (helyszínek megközelítése, terepi közlekedés, szállítás, önkéntesek szervezése, stb.).

9.2.6. Nem hatósági feladatok ellátása

A 2012. évben az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat a hatósági feladatellátásán túl számos más tevékenységet végzett.

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat az év során elvégezte a Magyar Állam tulajdonában és az ANPI vagyonkezelésében lévő területek és vagyontárgyak átfogó, lajstrom-szerű, egységes szempontok szerinti felmérését, amely a területek és vagyontárgyak állapotának ellenőrzésén túl kiterjedt a 12/2012 (VI.8.) VM utasításban foglalt előírások ellenőrzésére is mind a saját használatú, mind a haszonbérbe adott területek vonatkozásában. A felmérés adatainak adminisztratív feldolgozása és az

eredmények értékelése alapján megjelöltük az azonnali beavatkozást igénylő ingatlanokat, javaslatokat tettünk az intézkedésekre.

A 2012. évben aktuális Natura 2000 Országjelentéshez kapcsolódóan az Őrszolgálat részt vett az intenzív biotikai adatgyűjtésben, csakúgy, mint az erdőtervezéssel 2012-ben érintett védett természeti területen, illetve NATURA 2000 területen lévő erdőkkel kapcsolatos adatgyűjtésben.

A 2012-es tavaszi, nyár eleji aszály miatt az avar- és erdőtüzek száma a korábbi évekhez képest megsokszorozódott. Az Őrszolgálat a Tűzoltósággal együttműködve jelentős szerepet vállalt a tüzek megfékezésében a védett természeti területeken, a Natura 2000 területeken, de néhány esetben ezeken kívül is. Az Őrszolgálat rendszeresen látott el tűzfigyelő szolgálatot a fenti, kritikus időszakban.

2012-ben is elvégeztük a védett természeti területeken és egyes Natura 2000 területeken a ragadozó madár gallyfészkek téli felmérését, illetve a költési időszakban a fészkek visszaellenőrzését.

Ugyancsak rendszeres tevékenységünk a biotikai adatok egész éves gyűjtése. Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat több mint 10.000 biotikai adatot szolgáltatott a 2012. év során, amelyek a különböző hatósági döntések, szakmai vélemények kialakítása során támogatják a döntéshozókat.

A természetvédelmi örök természetvédelmi kezelési feladatai 2012-ben elsősorban a kezelési feladatokat ellátó személyek irányítása, mozgatása, felügyelete volt.

A lakossággal, gazdálkodókkal, társadalmi szervezetekkel, oktatási intézményekkel jellemzően kétirányú a kapcsolattartás.

Az Őrszolgálat a védett és Natura 2000 területeken folyamatosan jelen van, így a gazdálkodók tájékoztatása is folyamatos. Egy-egy terület természetvédelmi őret gyakran keresik különböző, a védett területek kezelését, hasznosítását érintő kérdéssel, jogi vagy szakmai tanácsokat kérve. Különösen szoros a kapcsolattartás az ANPI hasznobérlőivel, hiszen az ő esetükben nyilvánul meg a legmarkánsabban a szabályok teljeskörű betartásának kölcsönös érdeke.

A lakossággal való rendszeres kapcsolattartás, illetve a lakossági bejelentések ügyfélbarát kezelése kiemelt fontosságú az Őrszolgálat számára. Az Őrszolgálatához közvetlenül beérkező lakossági bejelentések zöme 2012-ben is sérült madárral kapcsolatos bejelentés volt, de fokozottan védett madár mérgezése, jogosulatlan fakitermelés, illegális szemétkerakás stb. is lakossági bejelentésnek köszönhetően került az Őrszolgálat látókörébe.

Az oktatási intézmények, gyerekek elsősorban a 2012. évben 4 alkalommal megszervezett őrszolgálati nyílt nap keretében ismerkedhetnek meg a Természetvédelmi Őrszolgálat tevékenységével. Az Őrszolgálat tagjai 2012-ben is tartottak ismeretterjesztő előadásokat, vezettek természetismereti túrákat iskolások számára.

2012-ben a Természetvédelmi Őrszolgálat működését érintő több jogszabály is markánsan megváltozott. Az Őrszolgálat tagjai közreműködtek a minisztériumi tárcaközi egyeztetések során a jogszabály tervezetek véleményezésében. Különös tekintettel a szabálysértésekről, szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény, az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek

tevékenységéről szóló 2012. évi CXX. törvény és végrehajtási rendeleteivel kapcsolatos előkészítés során. Az új szabályozás egyenruházati kérdésében szakértőként vett részt 1 fő a BM-VM tárcaközi egyeztetésen.

A régészeti örökség védelmének egységes szempontok szerinti végrehajtása érdekében az érintett minisztériumok által közösen meghatározott feladatok szerint javaslat készült a régészeti őrzés természetvédelmi őrszolgálati szakmai protokolljára, a feladatellátáshoz szükséges költségvetési támogatás meghatározására. A feladatban 1 fő vett részt.

2012-ben is a VM egyik kiemelt rendezvénye volt a TeSzedd! 2012 akció, amelynek során az Őrszolgálat részt vett a helyi intézményi szervező munkacsoportban, illetve a program lebonyolításában.

10. KÖLTSÉGVETÉS ÉS VAGYON

10.1. Kiadások

Az összes kiadás előző évhez képest 7,2 %-al nőtt, azonban ezen belül a működési kiadásaink a szigorú költséggazdálkodásnak köszönhetően 5,1 %-al, ezen belül a dologi kiadások 14,3 %-al csökkentek. A személyi kiadásokra az előző évinél 3,2 %-al többet fordítottunk. Az összes kiadás növekedésének döntő részét a felhalmozási kiadások növekedése teszi ki (+38,1 %).

Megnevezés		Teljesítés (e Ft)
Működési kiadások	Személyi juttatások	354 419
	Munkaadókat terhelő járulékok	81 497
	Dologi és egyéb folyó kiadások	330 961
	Egyéb	0
Felhalmozási kiadások	Intézményi beruházások	445 475
	Felújítások	0
	Egyéb felhalmozási kiadás	0
	Egyéb központi beruházás	0
Kiadások összesen		1 212 352

10.2. Bevételek

Az összes intézményi működési bevétel 13,3% növekedést mutat az előző évhez képest. Ezen belül kiemelendő a bérleti díjak (+34,9%) és az erdészet (96,6%) bevételeinek növekedése.

Megnevezés	Teljesítés (eFt)
Működési bevétel	464 817
Támogatás értékű működési bevétel	191 653
Támogatás értékű felhalmozási bevétel	330 379
Költségvetési támogatás	277 597
Pénzforgalmi bevétel	1 264 806
Előirányzat maradvány igénybevétele	7 871
Összes bevétel	1 272 677

10.3. Vagyon

Az összes eszköz értéke az előző évhez képest 11 %-al nőtt, ezen belül az értéknövekedés az ingatlanok és a hozzá kapcsolódó vagyoni értékű jogok esetében 8 %, a tárgyi eszközök állományánál 9,9 %, a forgóeszközöknél 28,8 %.

10.3.1. Befektetett eszközök

Az Immateriális javak és tárgyi eszközök

Megnevezés	Bruttó érték (eFt)	Écs (eFt)	Nettó érték (eFt)
Vagyoni értékű jogok	31.842	27.954	3.888
Immateriális javak összesen:	31.842	27.954	3.888
Földek	901.276	0	901.276
Telkek	8.692	0	8.692
Épületek	1.463.565	231.150	1.232.415
Építmények	1.245.372	317.673	927.699
Ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok	5.839	1.131	4.708
Ingatlanok összesen:	3.624.744	549.954	3.074.790
Ügyviteli és számítástechnikai eszközök	84.196	79.488	4.708

Gépek, berendezések	344.101	253.773	90.328
Képzőművészeti alkotások	6.537	0	6.537
Gépek, berend.felszer. összesen	434.834	333.261	101.573
Járművek	203.949	186.750	17.199
Tenyészállatok	50.000	26.647	23.353
Beruházások, felújítások	140.609	0	140.609
ÖSSZESEN:	4.485.978	1.124.566	3.361.412

Befektetett eszközök állományának alakulása

Megnevezés	Érték (eFt)
Immateriális javak	3 889
Tárgyi eszközök	3 357 524
Kölcsönök	0
Befektetett eszközök összesen	3 361 413

10.3.2. Forgóeszközök

Megnevezés	Érték (eFt)
Készletek	118.776
Követelések	32 887
Pénzeszközök	57 887
Aktív elszámolások	73 100
Forgóeszközök összesen	282 650

10.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda	1	0
Szolgálati lakás	6	0
Állattartó épület	1	0
Egyéb állattartó építmény	2	0
Tanya	0	0

* A turisztikai létesítmények a 10.1.2. táblázatban kerülnek részletezésre.

10.5. Eszközállomány

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági vontató	6	0
Autóbusz	2	0
Gépjárművek (szgk, tgc)	28	3
Motorkerékpár	2	0
Kerékpár	30	0
Vízijármű	2	0
Videokamera	2	0
Utánfutó	3	0
Fényképezőgép	42	0
Spektív	6	0
Kézitávcső	23	0
Számítógép	85	3

11.1 Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

11.1.1 Látogató- és oktatóközpontok

	Száma	Férőhely/befogadó-képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Látogató/oktató központ	3	20 + 50 + 45	2000-ben került kialakításra a Baradla aggteleki bejáratának előterében, ajándékbolt és Tourinform Iroda működik benne – felújítása a környező infrastruktúra fejlesztésével egyidejűleg időszerű 2005-ben elkészült a Vörös-tói Látogatóközpont – állapota kielégítő Kúria Oktatóközpont – Az ANPI környezeti nevelési tevékenységének fő színhelye és a Környezeti Nevelési Csoport irodája is itt található: Műemlék jellegű épület, viszonylag jó állapotban, de az épület kora és műszaki jellemzői miatt állandó karbantartást igényel.
Múzeum/kiállítás	5	20 60 40 20 20	<ul style="list-style-type: none"> – A keleméri Mohos-ház paneles kiállítása 2006 tavaszán nyílt meg a 2005-ben átadott épületben, állapota kielégítő, de egy színvonalas állandó kiállítás kialakítása szükséges lenne. – Bódvaszilasi Magtár - 2011-ben átadott természetművészeti központ – Kessler Hubert Emlékház, 2008. július 25-én nyílt meg, újjáépített épületben, a Baradla-barlang jósvafői kijáratánál. – 2009. június Hagyományok Háza – Aggtelek, állapota kielégítő, jelenleg nincs állandó kiállítás – Tájház – Boldogkőváralja – mind a befogadó épületegyüttes, mid a kiállítások felújításra szorulnak
Tanösvény	10	Max. 40 fő/csoport	<p>A Baradla, a Tohonya-Kuriszlán, a Fürkész és a Szárdvár Tanösvény állomás- és pihenőhelyei fejlesztésre szorulnak, kísérőleprellók készültek 2010-ben, de ezek nagy mértékben el is fogytak.</p> <p>A Bódva-völgyi tanösvény állomástáblái a madárgyűrűző tábor idején időszakosan kerülnek kihelyezésre – kísérő kiadvány készült.</p> <p>A Zöld határ élményösvény útvonaljelölése megtörtént, az állomáshelyek kialakítása 2011-ben készült</p> <p>A Borz Tanösvény elhanyagolt állapotú (kezelő: Észak Erdő Rt.) – kísérő leprelló készült.</p> <p>A Zempléni és Tokaj-Bodrogszug TK-ban található Regéci várhegy tanösvény, Cserák-hegyi tanösvény, Bodrogszugi vízitúra tanösvények állapota leromlott, felújításra szorul, kísérőkiadvány nincs</p>

11.1.2 Tanösvények

Tanösvény	10	Max. 40 fő/csoport	<p>A Baradla, a Tohonya-Kuriszlán, a Fürkész és a Szádvár Tanösvény állomás- és pihenőhelyei fejlesztésre szorulnak, kísérőleprellók készültek 2010-ben, de ezek nagy mértékben el is fogytak.</p> <p>A Bódva-völgyi tanösvény állomástáblái a madárgyűrűző tábor idején időszakosan kerülnek kihelyezésre – kísérő kiadvány készült.</p> <p>A Zöld határ élményösvény útvonaljelölése megtörtént, az állomáshelyek kialakítása 2011-ben készült</p> <p>A Borz Tanösvény elhanyagolt állapotú (kezelő: Észak Erdő Rt.) – kísérő leprelló készült.</p> <p>A Zempléni és Tokaj-Bodrogzug TK-ban található Regéci várhegy tanösvény, Cserák-hegyi tanösvény, Bodrogzugi vízitúra tanösvények állapota leromlott, felújításra szorul, kísérőkiadvány nincs</p>
-----------	----	--------------------	--

11.1.3 Egyéb bemutatóhelyek

Név	Cím	Befogadó-képesség	Kiállítás témája	Látogathatóság*
Magtár	Bódvaszilas	80 fő	<p>Természetművészeti táborokban készült alkotások bemutatása, „A tavasz hírnökei az Aggteleki-karszton” – időszaki kiállítás, „A Karszt színes állatvilága” – állandó kiállítás</p> <p>„Romok a Karszton” címmel meghirdetett rajzpályázat díjazott alkotásaiból rendezett időszaki kiállítás</p>	állandó és időszaki
Mohos-ház	Kelemér	40 fő	A keleméri Mohos-tavak természeti értékeit és a település történetét bemutató kiállítás	állandó

Kessler Hubert Emlékház	Jósvafő	40 fő	Kessler Hubert életét és munkásságát, valamint a Baradla-barlang érdekességeit bemutató kiállítás	állandó
Tájház – Boldogkőváralja	Boldogkővár alja	20 fő	A Zemplén természeti értékeit, valamint egy helytörténeti gyűjteményt bemutató kiállítás	Állandó - szezonális
Községi Önkormányzat	Jósvafő	50 fő	Válogatás a Jósvafői Kézműves Tábor alkotásaiból	időszaki

Szállásértékesítés

Név	Cím	Férőhely/ befogadóképesség	Állapot rövid leírása	Kihasználtság* (%)
Tengerszem Szálló és Oktatási Központ	3758 Jósmafő, Tengerszem oldal 2.	43 fő	A szálloda 1999-ben teljes felújításra került, jelenlegi állapota jó, a hozzá kapcsolódó étterem nem üzemel.	23,15%
Baradla Kemping és Turistaszálló	3759 Aggtelek, Baradla oldal 1.	turistaszálló: 31 fő, faházak: 5 db 6 személyes apartmanház, 13 db 4 személyes faház, 6 db 7 személyes rönkfaház, 130 fő sátras kemping: 120 fő	A létesítményt 2012. április 1-től bérleti formában magánvállalkozó üzemeltette.	10,45% (3 hónapra)
Kövirózsa Apartmanház	3759 Aggtelek, Deák F. u. 20.	20 fő	A létesítmény 2002-ben épült. A 4 apartmanból álló üdülőház 2005 novemberétől üzemel, mint szálláshely.	17,25%
Szalamandra-ház	Szögliget, kültelek	turistaszálló: 60 fő kemping 40 fő	2002-ben került az ANPI tulajdonába. 2009-2010-ben KEOP pályázat keretein belül (Erdei iskola infrastruktúra fejlesztés) sor került az udvar beépítésére (szabadtéri foglalkoztató, erdő háza, vizek háza, kövek háza, mező háza egységek kialakítása).	Turistaszálló: 32,02 % Kemping: 1,09%

	Vendégj	Vendég szám (fő)	Átlag tartózkodási idő (nap)	Kihasználtság (%)	Bevétel (Ft)
Tengerszem Szálló	1558	3121	1,96	23,15	11.492.690,-
Baradla Kemping jan.-febr.-márc.	0	0	0	0	0
Baradla Turistaszálló jan.-febr.-márc.	260	397	1,05	13,5	684.100,-
Baradla I. oszt. Faházak jan.-febr.-márc.	54	129	2,26	7,4	389.000,-
Baradla III. oszt. Faházak jan.-febr.-márc.	0	0	0	0	0
Szalamandra- ház, Kemping	55	62	1,75	1,09	76.700,-
Szalamandra- ház, Turistaszálló	1848	4666	2,77	32,02	7.219.720,-
Kövirózsa Apartmanház	376	773	2,12	17,25	2.374.800,-
Összesen	4151	9148	1,82	13,09	22.237.010,-

A 2011. évi statisztikákhoz képest az alábbiak szerint változtak a kihasználtsági mutatók:

- Tengerszem Szálló** és Oktatási Központ (-21,82 %)
- Baradla Kemping (nem értelmezhető)
- Baradla Turistaszálló (nem értelmezhető)
- Baradla I. oszt. Faházak (nem értelmezhető)
- Baradla III. oszt. faházak (nem értelmezhető)
- Szalamandra kemping (-22,14 %)
- Szalamandra-ház (-11,06 %)
- Kövirózsa Apartmanház (-54 %).

Eszközbeszerzések, felújítások:

Tengerszem Szálló** és Oktatási Központ

- Épület állagának fenntartása és karbantartása.
- Színvonal megőrzéséhez hozzájáruló karbantartások elvégzése.
- Kerti bútorok állagmegőrzése.
- A Szálló környezetének zöldterület rendezése, parkosítás.

Szalamandra-ház / Erdei iskola bázishely

- Az udvar, a kültéri fedett foglalkoztató és különböző modulokhoz tartozó objektumok, valamint az épületek állagmegújító karbantartása megtörtént.
- A szálláshelyen ajándékbolt, kemence és kerékpárkölcsonzó működik. Erdei Iskolai Bázishelyként üzemeltetjük a foglalkoztató udvart és annak programjait. (2232 e Ft bevétel 2012-ben)

11.2 Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

11.2.1. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

2011-ben megvalósult bódvaszilasi Magtár épületében az állandó természetművészeti kiállítás mellett az elmúlt évben két időszakos és egy állandó kiállítást létesítettünk, melyek a környezeti nevelési programjainkhoz kötődtek.

„A tavasz hírnökei az Aggteleki-karszton” – időszakos kiállítás.

„A Karszt színes állatvilága” – állandó kiállítás.

„Romok a Karszton” címmel meghirdetett rajzpályázat díjazott alkotásaiból rendezett időszakos kiállítás.

11.2.2. Szakvezetési túrák

Szakvezetési túrákat a Környezet nevelési csoport látta el a 2012. évben. A túrákon összesen 1607 fő vett részt.

11.2.3. Erdei iskolák

Az erdei iskola programokat a Környezet nevelési csoport látta el a 2012. évben. Az erdei iskolában összesen 862 fő vett részt. (ld. V. Mellékletben).

Témanap: karsztjelenségek, barlangok, vizek, élőhelyek, madárvilág, stb. tematikus feldolgozása (előadás, túra, terepi vizsgálódás).

Jeles nap: a természetvédelem jeles napjaira szervezett rendezvény (Víz Világnapja, Föld Napja, Madarak és Fák Napja, stb.)

Osztálykirándulás: 1-2 napos szakmai program (a NP értékeinek bemutatása, előadás, vezetett túrák, tanösvények, terepi foglalkozások, stb.)

Terepgyakorlat: közép- és felsőfokú oktatási intézmények tanulói részére szervezett szakmai program (elmélet, gyakorlat, terepi bemutatás)

Tábor: saját szervezésű, természetismereti és kézműves tábor, illetve szakmai programok biztosítása más szervezésű táborokban.

Erdei iskola: „Az Aggteleki Karszt értékei” című minősített 3-5 napos erdei iskolai programcsomag feldolgozása szorgalmi időben.

Óvodás program: játékos természetismereti és kézműves foglalkozások a szobában, illetve a szabadban

Felnőtt program: szakmai és módszertani rendezvények, főként az együttműködő iskolák pedagógusai részére

Egyéb: előadások, szakköri foglalkozás, vetélkedő, Zöld Sziget

11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

Jeles napok, nyílt napok alkalmain az alábbi látogatószámokat regisztráltuk:

- Órszolgálati nyílt nap, Kúria, és kihelyezett foglalkozások 152 fő
- Víz Világnapja, Kúria, és kihelyezett foglalkozások 56 fő
- Meteorológiai Világnap, Kúria, 40 fő
- Föld Napja, 45 fő
- Madarak és Fák Napja, Kúria, és kihelyezett foglalkozások 60 fő
- Nyílt Napok az Aggteleki Nemzeti Parkban (óvodás, általános és középiskolák számára) 409
- Takarítási világnap, 38 fő
- Állatok Világnapja, 111 fő

Dátum	Esemény megnevezése
Február 13, 16.	Órszolgálati Nyílt Nap
Február 18.	Farsangi játszóház
Március 19, 22.	Víz Világnapja
Március 22.	Tavaszi játszóház
Március 22.	„A tavasz hírnökei a Karszton” kiállítás megnyitó, Magtár, Bódvaszilás
Március 24.	Meteorológiai Világnap
Április 8.	Húsvéti játszóház
Április 23.	Föld Napja
Május 9,10.	Madarak és Fák Napja
Május 14.	Madárdal és Csillagles (túra)

11.2.5 Kiadványok

Az Aggteleki Nemzeti Park füzet (10 000 db)

A Jósvalói Hucul Ménes leporelló (5 000 db)

Zöld Horizont 21-23. szám (társszerkesztői feladatok, kiadó: BNPI)

Betétlap – árak, nyitva tartások (5 000 db – magyar és angol nyelven)

11.2.6. Látogatóstatisztika

Szolgáltatás	Összesen (fő)
Szakvezetési túra, nyílt túra	1607
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény	806
Erdei iskolai program	862
Csónak- és kenutúra	2988
Kulturális jellegű rendezvények (pl. koncertek)	3380
Baradla-barlang	82030
Rákóczi-barlang	3486
Vass Imre-barlang	708
Béke-barlang	100
Kossuth-barlang	130
Meteor-barlang	32
Bódvaszilasi Magtár	3723
Kessler Hubert Emlékház	16244
Vörös-tói Látogatóközpont	22591
Aggteleki Látogatóközpont/Tourinform	
– Személyes: 12 534	
– Telefonos: 3 538	
– Írásbeli: 2 545	16886
Kúria Oktatóközpont	7970
Mohos-ház	464
Boldogkőváraljai Tájház	4018
Baradla Tanösvény	Kb. 500
Tohonya-Kurisztán Tanösvény	Kb. 400
Szádvár Tanösvény	Kb. 700
Bódva-völgyi Tanösvény	Kb. 500
Fürkész Ösvény	Kb. 1000
Regéci várhegy tanösvény	Kb.500
Cserák-hegyi tanösvény	Kb.500
Bodrogzugi vízitúra tanösvény	2988
Összesen	175113

11.3 Tervezett fejlesztések 2013

Környezeti nevelési tevékenységekhez rendelhető fejlesztések
• Könyvtárfejlesztés (folyóirat, könyv, CD-rom, DVD, stb.)
• Tanösvény felújítás (táblafelújítás)
• Múzeumpedagógiai foglalkozás kidolgozása és megvalósítása a Kessler Házhoz
• Két időszakos kiállítás a bódvaszilasi Művészetek Magtárában

A Kúria Oktatóközpont és a Szalamandra Erdei Iskola működéséhez tervezett fejlesztések
• Kúria udvarelválasztó kerítés (patics) és területrendezés
• Kúria mobiltelefon erősítő
• Kúria épület külső festése
• A Szalamandra udvar tematikus foglalkoztatóiba természetismereti játékok készítése (az erdei iskola programhoz illeszkedően – folyamatban van)
• Szalamandra Ház hátsó teraszának burkolása

11.4 Együtműködési megállapodások

Együtműködő iskolák:

2012-es év folyamán 32 térségbeli oktatási intézménnyel (2 határon túli) kötöttünk, illetve újítottunk meg együtműködési megállapodást. Az iskolák többsége eleget tett a vállalt kötelezettségeknek (természetvédelmi faliújság, programnapokon, akcióprogramokon való részvétel) illetve részt vettek az Igazgatóság egyéb rendezvényein.

Dátum	Esemény megnevezése
Május 21-25.	Nyílt napok (óvodás, alsós és felsős, középiskolás)
Június 4.	Madarak és Fák Napja
Június 7.	Környezetvédelmi Világnap
Június 23-24.	Barlangok Világnapja
Június 24.	Gyereknapi játszóház
Június 25-29.	Természetismereti tábor – Szalamandra Ház.
Július 9-13.	Természetismereti tábor - Szalamandra Ház
Július 18.	Zöld Sziget, Várhosszúrét
Július 23 - 27.	Kézműves tábor - Kúria Oktatóközpont
Július 28.	Nyárközepe játszóház, Jósvafő, Parókia
Július 28.	Zöld Teaház, Kúria Oktatóközpont
Augusztus 2.	Családi Nap, Jósvafő
Augusztus 9.	Családi Nap, Jósvafő
Augusztus 16.	Családi Nap, Jósvafő
Augusztus 23.	Családi Nap, Jósvafő
Szeptember 20, 27	Takarítási világnap
Szeptember 27.	Kutatók éjszakája a Kúria Oktatóközpontban
Október 5.	Szent Mihály-napi Játszóház, Aggtelek
Október 6.	Szüreti játszóház, Jósvafő
Október 4,5.	Állatok világnapja
Október 4.	„A Karszt színes állatvilága” kiállítás megnyitó, Magtár Bódvaszilás
November 9.	Márton-napi játszóház
November 29- December 6.	Mikulás túra
December 6.	Mikulás játszóház
December 11.	„Romok a Karszton” rajzpályázat díjátadás és kiállítás megnyitó
December 21.	Karácsonyi játszóház
December 30.	Óévbúcsúztató gála

11.5. Fontosabb események

- 2012. március 27-én miniszteri látogatás során vendégünk volt Dr. Fazekas Sándor miniszter úr és Dr. Illés Zoltán államtitkár úr.
- 2012. május 26-án a Bükki Nemzeti Park Igazgatósággal közösen 14. alkalommal szerveztük meg a Bükk – Aggtelek kerékpártúrát.
- 2012. június 15. és 16-án rendeztük meg a Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvényét
- 2012. augusztus 17-19-én megrendeztük IV. Jósvafői Hucul Lovasnapok és Nemzetközi Patkolókovács Versenyt.

12. KÖZFOGLALKOZTATÁS

12.1. Alapfeladatok, személyi feltételek

A program időtartama: 2012. 02. 01- 2012. 12. 31.

A közfoglalkoztatási program keretében tervezett feladatok, 80 fő átlag létszámmal tervezve:

Parkfenntartási munkák:

Az ANPI kezelésében levő fogadóterületek és bemutatóhelyek környezetének folyamatos rendezése (seprés, hulladékgyűjtés, kukák napi ürítése, fűnyírás, gereblyezés, ágnyesés, virágültetés, locsolás, gyomlálás, stb.), a fenntartott épületek takarítási munkái, őrzése.

Az ANP területén található turistaösvények, erdei játszóterek, turistapihenők ellenőrzése, fenntartása (belógó ágak levágása, szeméthyűjtés, erdei játszótér festés, stb.) takarítása, őrzése.

Információs táblák állítása.

Műszaki-karbantartási munkák:

Az ANPI kezelésében levő épületállomány fenntartási-karbantartási munkái (vízelvezető csatornák és árkok tisztítása, egyéb földmunkák, járdák felújítása, tetőjavítás, kerítésépítés és javítás, festés, kisebb építési munkák, stb.), takarítása, őrzése.

Természetvédelmi területkezelési munkák:

Cserjeirtási munkák: az ANPI kezelésében levő legelők, illetve egyéb természetvédelmi kezelést igénylő területek fenntartása és rekonstrukciója.

Akác-visszaszorítás: az ANPI kezelésében levő gyepterületeken agresszíven terjedő akác visszaszorítása.

Kézi kaszálási és szénabetakarítási munkák: az ANPI kezelésében levő gyepterületek éves kezelési munkái (bálarakodás és behordás).

Gyümölcsösök tisztítása, kézi kaszálása: az ANPI kezelésében levő, már kezelt extenzív gyümölcsösök fenntartása, illetve újabb gyümölcsösök rekonstrukciója.

Inváziós (részben allergén) növények visszaszorítása: az ANP területén (is) terjedő adventív növényfajok (parlagfű, magas aranyvessző, japán keserűfű, stb.) elleni küzdelem.

Az ANPI által fenntartott állatállomány (hucul ménes) telephelyeinek rendezése, gondozása, a felhalmozódott trágya extenzív szántókra hordása, stb.

Erdősítés-ápolási munkák, erdészeti határjelek felújítása: az ANP kezelésében levő erdőterületek éves fenntartási-kezelési munkái.

Illegális hulladéklerakók felszámolása: az ANP területén található rendezetlen, hulladékkal szennyezett területek megtisztítása, helyreállítása.

Útkarbantartási munkák, erdei és egyéb utak javítása, az út menti pásztaq kitisztítása: az ANP területén található utak helyreállítása, karbantartása, vízelvezetése.

Hatósági tájékoztató táblák állítása, felújítása.

Adminisztrációs munkák

Irodai adminisztrációs munkák, az Igazgatóság telephelyein egyéb adminisztrációs munkák végzése.

Túraszervezés, túravezetés, tájházak bemutatása, egyéb környezeti nevelési programokban való részvétel.

Erdei iskolai programokban való részvétel, táborok szervezése, egyéb környezeti nevelési, oktatási feladatokban való részvétel.

12.2. Elvégzett feladatok, eredmények

A közmunkások az ANPI alábbi természetvédelmi területkezelési és állattartási munkáiban vettek részt:

közel 300 ha gyepterület kezelése történt az ANPI saját munkagépeivel (kaszálás, rendezés, bálázás, bálaszállítás, legelőápolás-szárzúzás);

a fenti és egyéb kezelésekbén résztvevő területekről betakarított közel 7700 db kis kocka szénabála fel-és leterhelése, mozgatása

20 ha cserjeirtása, kézi területkezelése, gyepek helyreállítása;

2 ha kézi kaszálás, széna gyűjtés, szállítás;

26 ha hagyományos, extenzív, vegyes gyümölcsös kézi kaszálása, kezelése;

állattartó épületek és az állattartáshoz szükséges eszközök felújításai, karbantartási munkái;

ANPI ló állatállományának mindennapi takarmányozása, kezelése, ellátása, legeltetése, lovak képzése, betanítása;

Rendezvények esetén a kézi munkát igénylő feladatok ellátása;

Szálláshelyek és ANPI egyéb épületeinek és a hozzá tartozó területek rendben tartása, takarítása (kb 13 ha terület):

napi szinten szemétszedés (22.500 m³/év),

kaszálás (4-5 alkalom/év)

csemete ültetése(kb 1.500 db), locsolása;

sétautak, tanösvények, játszóterek takarítása (kaszálás, gazolás, padok festése, szegélykövek meszelése, fák metszése, falevél gyűjtése, szalonnasütők takarítása,)

favágás (80m³), hasítás, pakolás

rendezvények esetén, sátor állítása, építése, szállítása, forgalom irányítás

az épületek takarítása, és a hozzá tartozó területek takarítása, karbantartása.

Adminisztrációs munkák

Irodai adminisztrációs munkák, az Igazgatóság telephelyein egyéb adminisztrációs munkák végzése.

Túraszervezés, túravezetés, tájházak bemutatása, egyéb környezeti nevelési programokban való részvétel.

Erdei iskolai programokban való részvétel, táborok szervezése, egyéb környezeti nevelési, oktatási feladatokban való részvétel.

Műszaki-karbantartási munkák:

Az ANPI kezelésében levő épületállomány fenntartási-karbantartási munkái (vízelvezető csatornák és árkok tisztítása, egyéb földmunkák, járdák felújítása, tetőjavítás, kerítésépítés és javítás, festés, kisebb építési munkák, stb.), takarítása, őrzése.

A tervezett tevékenységek elvégzésének jó része időjárás függő, az aktuális létszámot az időjárás pl. a csapadék és az esetleges árvíz is befolyásolták, így a fenti feladatok pontos ütemezése nagyon nehéz volt.

A közfoglalkoztatási program költségeinek alakulása a 2012 évben

Költségek megnevezése	Megítélt támogatási összeg	Ténylegesen felhasznált összeg
1. Foglalkoztatni kívánt álláskeresők bére	75 405 000	75 405 000
2. Foglalkoztatni kívánt álláskeresők járuléka	10.179.675	10.179.675
3. A munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről szóló jogszabály szerint a munkaadót terhelő utazási költség	1 532 736	1 532 736
4. Munkaruha és egyéni védőeszközök költsége	2.681.000	2.681.000
5. Közfoglalkoztatottak szállításának költsége	3.277.000	3.277.000
6. Kis értékű tárgyi eszközök összesen:	1.806.462	1.806.462
7. Tárgyi eszközök költsége	5.496.402	5.496.402
8. Foglalkoztatás egészségügyi vizsgálat költsége	184.300	184.300
9. Szervezési, irányítási költségek	0	0
Összesen (1+9 sor):	100.562.575	100.562.575

A közfoglalkoztatással érintett munkavállalók létszáma: 152 fő

A foglalkoztatási kötelezettség időtartama	Átlagos havi statisztikai állományi létszám
2012. február	41,7
2012. március	52,8
2012. április	67,4
2012. május	73,1
2012. június	77,9
2012. július	82,5
2012. augusztus	84,1
2012. szeptember	84,9
2012. október	85,6
2012. november	115,3
2012. december	121,0
2012 évi átlagos statisztikai állományi létszám	80,6

A 2012. december havi közvetlen költségek - pl.: munkásszállítás költségei, útiköltségek, 2012. december 10. után kifizetett számlák - elszámolásra már csak 2013. januárban van lehetőségünk, emiatt kértünk határidő módosítást.

12.3. Tapasztalatok

A foglalkoztatási kötelezettség ideje alatt fluktuáció volt, ennek oka nyugdíjba vonulás, illetve előnyösebb munkaviszony létesítésének lehetősége, hiszen ha valaki nem közfoglalkoztatott jogviszonyban áll alkalmazásban, akkor több a minimál bér, végzettségtől függően 78.000 Ft vagy 94.000 Ft, valamint több nap szabadság is jár neki. Aki közfoglalkoztatásban kényszerül dolgozni hátrányosabb helyzetbe kerül, mint egy egyszerű munkaszerződéses dolgozó, mint bér, mint szabadság terén, a munkaideje viszont neki is ugyanúgy napi 8 óra. Sok dolgozónál problémát jelent, hogy a drága buszköltség miatt egy hétre előre megelőlegezze az utiköltséget a heti kb 11.000 Ft-ból, emellett a megélhetésre is költeni kell, élelmiszer, számlák. Kedvezőbb sok ember számára a havi bér, többek között ezért is. Ezen problémák enyhítése érdekében jelentős összegeket költöttünk a munkásszállításra, amit részben saját gépjárművel, részben vállalkozók igénybevételével oldottuk meg.

12.4. Javaslatok

A közfoglalkoztatási programmal kapcsolatban a következő javaslatokat tennénk:

- A bér kifizetésének gyakorisága havi legyen;
- A garantált bért pótolható legyen (nem teljesítményértékeléssel) a közmunkások által megtermelt bevételből saját erő terhére;
- A közfoglalkoztatott dolgozók is részesüljenek ugyanannyi kedvezményben, mint a munkatörvénykönyves dolgozók. Pl. szabadság (napi 8 óra munka után a közmunkásoknak kevesebb szabadságra jogosultak, mint egy munkatörvénykönyvesnek, és a gyerek után járó szabadságot teljesen elvonták a tőlük), bér, stb.

13. KAPCSOLATTARTÁS HAZAI PARTNERSZERVEZETEKEL

„Jósvafőért” Alapítvány és Jósvafői Egyházközség

A Jósvafői Református Egyházközség, a „Jósvafőért” Alapítvány és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság együttműködésében Jósvafőn, az Ady E. u. 4. alatti, volt Parókia épületegyüttesében működik a "JÓSVÁ" Erdei Iskolai Bázishely. Az egyházközség adja a szálláshelyet, a településen működő Jósva Étteremben történik az étkezés, az alapítvány és a nemzeti park pedig a különféle tanulásszervezési formákhoz szükséges pedagógiai háttérrel és szervezést biztosítja, továbbá a természeti értékek bemutatása, a természetvédelmi ismeretterjesztés és környezeti nevelés, mint alapfeladatok ellátásában való együttműködés keretében szakmailag és kedvezményes túralehetőségekkel is támogatja a bázishely munkáját.

Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány (Miskolc)

Több évre visszatekintő kapcsolatot tarunk fenn, amelynek keretében közösen csatlakoztunk az „Ökoturizmus Közép- és Kelet-Európa bioszféra rezervátumaiban” című programhoz. (Lásd külföldi partnerek.)

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (Budapest – Jósvafő)

Az együttműködések legfontosabb területe az illetékességi terület természeti értékeinek feltárása és megőrzése. Jelentős az ismeretterjesztés területén végzett együttműködés (pl. Natura 2000 kibővített természetvédelmi vándorkiállítás, Gólyavédelmi Kiállítás, Ciconia Hungarica Oktatási Program, Bódva-völgyi Vonuláskutató és Természetvédelmi Tábor).

Miskolc Városi Vadaspark

Sérült madarak szakszerű ellátásának és kezelésének, valamint a természetvédelmi tudatformálás elősegítése érdekében kialakított együttműködés. A közös munka eredményeként kialakított volierekbe több mint 350 sérült madarat szállítottunk be az elmúlt években.

FÁNK (Fővárosi Állat- és Növénykert)

Jelenleg a hucul törzstenyészet – génállomány megőrzése céljából. A hucul lófajta népszerűsítése, valamint az állomány jósvafői turisztikai hasznosításának népszerűsítése.

Póni és Kislótenyésztők Országos Egyesülete

A hucul lófajta hazai fenntartója mely 1991 óta kíséri figyelemmel és támogatja a ritka fajta magyarországi tenyésztését. Az ANPI az egyesület munkájában aktívan részt vesz és lehetőségeihez mérten támogatást nyújt az ott folyó munkákhoz. (pl. Ménkatalógus és Hucul méneskönyv kiadása).

Gömör-Tornai Alapítvány

Az együttműködés elsősorban a környezeti nevelés területén, valamint a kulturális rendezvények, kézműves játszóházak megszervezésére terjed ki.

ATTKE (Aggteleki-karszt és Térsége Turisztikai Közhasznú Egyesület)

Turisztikai együttműködés az infrastrukturális fejlesztésekben és a turisztikai marketing területén.

BAZ.-megyei Környezetvédelmi és Területfejlesztési Kht. (Gömörszőlős)

Közös, ill. kölcsönös kiadvány- és ajándéktárgy forgalmazás. Közös rendezvény-szervezések.

Szádvárért Baráti Kör: évente részt veszünk a Baráti Kör Szádvár romjainál folytatott felújítási, állagmegóvási, területrendezési munkáiban, kedvezményes szállást biztosítunk az önkénteseknek.

Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal: együttműködési megállapodás keretében AKG és Natura 2000 helyszíni ellenőrzéseken veszünk részt, szakértőként. A kapcsolattartás folyamatos. 2012-ben 74 gazdálkodó helyszíni ellenőrzésén vettek részt a TTO, TMO és TÓO munkatársai szakértőként.

Aktív kapcsolatban vagyunk a barlangász szakmával, akik kutatásokat végeznek, adataikat átadják nekünk.

2011. évben az európai területi együttműködési csoportosulás (**EGTC**) formájához csatlakoztunk, - *Magyar - Szlovák Természetvédelmi és Vízügyi Korlátol Felelősségű Európai Területi Együttműködési Csoportosulás* - mely olyan együttműködést kíván életre hívni, amely rámutat az európai területi együttműködési csoportosulások által elősegített gazdasági és társadalmi fenntartható fejlődés fontosságára, hozzájárul a magyar-szlovák együttműködés fejlesztéséhez, ezen keresztül a két nép összetartozás-tudatának és együttműködésének erősítéséhez, valamint hozzájárul az Európai Unió által megfogalmazott célkitűzések megvalósításához. Partnerek Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Bükk Nemzeti Park Igazgatóság, Károly Róbert Főiskola, Észak - Magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, SOPSR (Sk.).

14. BELFÖLDI ÉS KÜLFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Szlovák-karszt Nemzeti Park	Szlovákia	Folyamatos kapcsolat az egyes szakterületeken.
Turisztikai Információs Központ	Szlovákia (Rozsnyó)	Együttműködés turisztikai szolgáltatók adatbázisának cseréjében, kulturális események jegyeinek árusításában, egymás marketing kiadványainak terjesztésében
Kárpát Eurorégió	Szlovákia Kassa	Együttműködés turisztikai szolgáltatók adatbázisának cseréjében, egymás marketing kiadványainak terjesztésében
EUROPARC	Németország (Grafenau)	Jelenleg a szokásos információáramlás folyik, konkrét program nem fut.
Szlovák-karszt Turisztikai Egyesület	Szlovákia (Rozsnyó)	Több éve tartó kapcsolat, amelynek eredményeként turisztikai programajánló kiadványainkban kölcsönösen megjelentetjük a két oldal turisztikai kínálatát, a szervezet által működtetett információs iroda, ill. az ANPI által működtetett Tourinform Iroda az aktuális információkat kicseréli, egymás kiadványait terjeszti, idegenforgalmi kiállításokon képviseli a másik felet.

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Magyar Turizmus Zrt. Észak- magyarországi Regionális Marketing Igazgatóság	Eger	Együttműködés turisztikai marketing területén, illetve a franchise rendszerben működő aggteleki Tourinform szakmai felügyeletében.
International Show Caves Association	Olaszország (Genga)	A turisztikai barlangokat összefogó nemzetközi szervezet által megrendezésre kerülő konferenciákon alkalom nyílik speciális szakmai kérdések megvitatására, a tagok eredményeinek megismerésére.
Szlovák Természetvédelmi Örök Szövetsége (SRA)	Szlovákia	Évi két alkalommal tapasztalatcsere a szlovákiai természetvédelmi örökkel.
Hucul International Federation	Ausztria	Részvétel a két évente szokásos hucul lovas rendezvényen, világtalálkozón, bajnokságon és tenyész szemlén.
B.A.Z. Megyei Természetjárók Szövetsége	Miskolc	A turistautak kijelölése, karbantartása ügyében évtizedes, jól működő együttműködés van a megyei szövetség és tagegyesületei, valamint az ANPI között.
Csereháti Településszövetség „Históriavölgy”	Edelény	Együttműködés turisztikai marketing területén a 2012-ben megnyitott Históriavölgy projekt kapcsán
MIVÍZ – Barlangfürdő	Miskolctapolca	Együttműködés turisztikai marketing területén. 2012-ben felújításra kerültek a kölcsönös tájékoztató táblák.
Mammoth Cave National Park	Kentucky	Rendszeresen időpontokban kölcsönös tanulmányutak a természetvédelmi kezelés és a barlangturizmus tárgykörében.
Wieliczka Sóbánya Turisztikai Kft	Wieliczka, Lengyelország	Együttműködés turisztikai marketing területén. 2012-ben felújításra kerültek a kölcsönös tájékoztató táblák.

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Lengyel hucul tenyésztők	Gladyszov Lengyelország	Részvétel az évente szokásos hucul lovas rendezvényen.
Kastélysziget	Edelény	A 2013-ban nyíló, nagyszabású turisztikai projekt keretében megújuló kastély előzetes marketingjében való részvétel.
Slovensky Hucul Klub	Sihla-Breznóbánya Szlovákia	Együttműködés INTERREG pályázatban, hucul marketingben
ALMA-Centrum	Szádalmás Szlovákia	A Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében megvalósult két magtár, a bódvaszilasi Művészetek Magtára és a szádalmási ALMA-Centrum granárium felújítása. Az együttműködés a továbbiakban rendszeres, elsősorban információs és szóróanyagok közös terjesztésében. A Magyar Nemzeti Parkok Hete 2012 nyitórendezvény közönségnapján az ALMA- Centrum külön standdal vett részt Aggteleken.
Ady Endre Iskola Ady Endre Kulturális Egyesület	Kalotaszentkirály Románia	Az iskolát természetvédelmi és turisztikai kiadványokkal, rendezvényüket ajándéktárgyakkal támogattuk. Természetvédelmi és geológiai területen oktatási segédanyagot biztosítunk az iskola rendelkezésére.

15. AZ ELLENŐRZÉSEK FONTOSABB ADATAI

No	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa / célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
1.	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal	B-A-Z Megyei MVH és VM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	AKG és Natura 2000 területek ellenőrzése, MTÉT helyszíni ellenőrzés	Területátfedés miatti parcellaellenőrzés, negatív megállapítást nem tettek (jogosult használó ANPI)
2.	B-A-Z Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Kazincbarcikai Katasztrófavédelmi Kirendeltség	B-A-Z Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Kazincbarcikai Katasztrófavédelmi Kirendeltség	Tűzvédelmi hatósági ellenőrzés	Észrevételt nem tettek
3.	Encs Körzeti Földhivatal	Encs Körzeti Földhivatal	Büttös 0172/1 hrsz, 061/1 hrsz, 066/11 hrsz ellenőrzése	A saját vagyonkezelésben lévő Büttös 066/11 hrsz földhasználati kötelezettségének pótlólagos teljesítése megtörtént, az eljárást megszüntették
4.	Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság ÉMI Regionális Felügyelősége	B-A-Z Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége	Hatósági ellenőrzés	Észrevételt nem tettek
5.	Állami Számvevőszék	Állami Számvevőszék	A NPI-ok vagyonkezelésének ellenőrzése	Észrevételt nem tettek
6.	Körzeti Földhivatal Edelény	Körzeti Földhivatal Edelény	TakarNet rendszer ellenőrzése	Egy gépen lehet használni a TakarNet-et
7.	VM	VM ellenőrzési Főosztály	2010-2011 év átfogó ellenőrzése	Javaslatokat tettek a gazdálkodás szabályszerűségének javítására. (lásd lent)

A VM ellenőrzés javaslatai alapján az alábbi intézkedéseket hoztuk meg:

- A 2010. október 29-én kiadott Alapító Okirat alapján ki kell adni az új SZMSZ-t. Hiányzik az SZMSZ-ben az Igazgatóság telephelyeinek felsorolása.
- Az SZMSZ-hez kapcsolódó, illetve a számviteli törvény előírásaiból következő gazdálkodási szabályzatok a vizsgált időszakban nagyrészt rendelkezésre álltak, azonban elmaradt a szabályzatok aktualizálása. A 2012. évben aktualizált szabályzatokon kívül a többi szabályzatot aktualizálni kell és be kell építeni az érvényben lévő kiegészítéseket is. Nem áll rendelkezésre lista az érvényben lévő szabályzatokról, igazgatói utasításokról. Javasoljuk időrendi sorrendben nyilvántartani a hatályos szabályzatokat. Aktualizálni kell a hatályos szabályzatokat, egységes szerkezetben az érvényben lévő kiegészítéseikkel. El kell készíteni a hatályos szabályzatok, igazgatói utasítások nyilvántartását.
- A betöltetlen két igazgató-helyettesi munkakör következtében jelentős többletfeladatok terhelik mind az igazgatót, mind pedig a gazdasági igazgató-helyettest. Az általános igazgató-helyettes munkakör betöltése a tervezett SZMSZ szerint
- A Közzsolgálati szabályzatban az Intézmény a kormánytisztviselő jogállású és a Munka Törvénykönyv szabályai szerint foglalkoztatottakra egyaránt dolgozza ki a munkavégzés, túlmunka, illetmény és bérezés, pótlékok, egyéb juttatások és támogatások (továbbtanulás, családalapítás, lakásépítési támogatás, munkaruha stb.) juttatásának intézményi rendjének egységes szabályzatát
- A követelések értékvesztésének tartósságát a vevőről begyűjtött információk alapján kell meghatározni. A behajthatóság megítéléséhez a javaslatot megfelelően dokumentálni kell. Az értékvesztésre tett javaslatot az igazgatónak kell jóváhagyni.
- A saját üzemanyagkút üzembe helyezése után meg kell követelni a kilométeróra állásának feltüntetését a menetlevélen és a hó végi telitankolást. Az üzemanyag normaszámítását és ellenőrzését valamennyi gépkocsira pontosan kell elvégezni
- A 2010. december 6-án kiadott Gépjármű Üzemeltetési Szabályzatban nem szerepel, illetve nincs szabályozva a mezőgazdasági és egyéb gépek használata, ezt ki kell egészíteni. A Gépjármű Üzemeltetési Szabályzat aktualizálása
- Gépkocsival történő belföldi kiküldetés esetén az utazási költségelszámolás nem helyettesíti a kiküldetési rendelvényt, szabályos nyomtatványt kell használni
- A selejtezés után a megsemmisítést megfelelően dokumentálni kell, le kell írni, hogy a megsemmisítés milyen módon történt
- A kötelezettségvállalásra, utalványozásra, ellenjegyzésre, érvényesítésre és teljesítésigazolásra jogosultak aláírás mintáit aktualizálni kell. A szignók alkalmazását lehetőség szerint mellőzni kell, illetve csak olyan szignó fogadható el, ami egyértelműen azonosítható.
- A szigorú számadású nyomtatványok rendszeres elszámoltatását el kell végezni.
- A 100 eFt feletti kiadások és bevételek teljesítését lehetőség szerint banki úton kell teljesíteni. A faanyag készpénzes értékesítésekor a vevőnek nyugtát (szigorú számadású bizonylat) kell adni.
- Az Igazgatóság számviteli nyilvántartásait az Innosmart Kft. IBSsystem nevű (korábban a KvVM által megvásárolt és kötelezően bevezetett Megatrend Zrt. Infosys) integrált ügyviteli rendszerével végzi. A szoftver üzemeltetésével kapcsolatban kifogásolható, hogy a rendszer nem az Igazgatóság szerverén fut, nincs megállapodás az informatikai osztállyal az adatmentésekről, a korábbi verziók esetleges visszaállításáról, így a jelenlegi feltételek magas kockázatot jelentenek az adatok biztonságos hozzáférése, tárolása, illetve az adatvesztés szempontjából. Kapcsolat felvétele a VM Informatikai Főosztályával megállapodás

céljából, hogy az adatmentés, tárolás és az adatokhoz való hozzáférés szabályozottan és biztonságosan történjen. A biztonság növelése céljából a mentett adatok másolatát elkérjük és az ANPI-nál kerül elhelyezésre. Ebből kifolyólag bármilyen adattal történő visszaélés esetén van egy eredeti mentési példányunk, ami jelentősen csökkenti az adatmanipulálás lehetőségét.

- A jósmafői Tengersizem Szálló éttermének mennyezete a felette lévő teraszon keresztül, a hibás szigetelés miatt beázik, és ezért az étterem használaton kívül van. A szálloda kapacitáskihasználtságát és bevételtermelő képességét az éttermi szolgáltatás hiánya erősen rontja, ezért szükséges az étterem felújítása és üzemeltetésbe adása. Meg kell vizsgálni, és ki kell dolgozni a felújítás lehetőségét.
- Az Igazgatóság a támogatási programjainak (HU-SK pályázatok) elkülönített euro-számlái egyenlegét a mérlegben az idegen pénzeszközök soron kell kimutatni
- A kontírozást az utalványrendelet formanyomtatványán kell elvégezni. Az utalványrendeleteken fel kell tüntetni a könyvelés idejét és a könyvelő aláírását. A bevételek beszédéséhez is utalványrendeletet kell használni.
- Ki kell adni az alapfokú nyelvvizsgára adott nyelvpótlékról (a mindenkori illetményalap 10%-a) szóló igazgatói utasítást.
- A természetvédelmi őrszolgálat rendszeres elérhetőségét, rendelkezésre állását biztosító pótlék (egyéb feltételektől függő pótlék) elszámolásáról el kell készíteni az igazgatói utasítást.

16. ÉVES MUNKA LEGFONTOSABB ÖSSZEFOGLALÁSA

A 2011. évi beszámolóban ismertetett fontosabb célkitűzéseinket teljesítettük.

Szervezeti és gazdálkodási struktúra fejlesztése: a feladatok struktúrájához (szakfeladatok rendjéhez), a területek és a feladatcsoportok arányához és stratégiai súlyához jobban igazodó szervezetet és működési rendet valamint gazdálkodási szerkezetet alakítottunk ki.

Oltalom alatt álló természeti értékek és területekkel kapcsolatos tervezési, igazgatási, adatok gyűjtésére és szolgáltatására irányuló tevékenység:

- a védett és Natura 2000 területek fenntartásával kapcsolatos hatékony hatósági döntés-előkészítés, adatszolgáltatások .
- VM részére történő adatszolgáltatások:
- Natura 2000 SDF adatbázisok frissítése
- Élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke szerinti jelentéshez kapcsolódó adatszolgáltatások (növények, élőhelyek)
- Közreműködés a Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv kidolgozásában
- A körzeti erdőtervezéssel kapcsolatos feladatokat elvégeztük.
- Területvásárlásokkal, elővásárlási jog gyakorlásával elősegítettük a védettségi szint helyreállítását, növeltük a saját vagyonkezelésű területeket.
- Terület- és településrendezési tervek véleményezése, készítéshez kapcsolódó adatszolgáltatás
- Védetté/ fokozottan védetté nyilvánítási eljárások egyeztetési folyamata, kezelési tervek írása
- Erdőbénye Szokolya-Óvár és a Mádi Kakas-hegy kezelési tervének megalapozó dokumentációja és kezelési terv tervezete, melyet a minisztériumba küldtünk véleményezésre

- folytatódott a fülkés sziklák védetté nyilvánításának előkészítése
- Elvégeztük a mesterséges üregek denevérvédelmi szempontú felmérését, szakmai döntéselőkészítő anyagokat készítettünk a védetté nyilvánítás érdekében.
- Felülvizsgáltuk a Nemzeti Ökológiai Hálózathoz tartozó területeket, az új lehatárolás 2013. évben lesz hatályos.
- A MTÉT területeken ellenőriztük az előírások betartását, 2012. évben 1200 gazdálkodótól több, mint 1000 földrészletre vonatkozó kaszálási bejelentő érkezett be.

Kutatás, monitoring

- uhu fészkelőhelyek, telepesen fészkelő madárfajok, fehér gólya, haris felmérése
- kiemelt jelentőségű vizes élőhelyek felmérése (pl. Múcsony környéki mocsarak felmérése) - - - - épületlakó és barlangi denevérek felmérése (nyári és téli szálláshelyek felmérése, mádi Bomboly- bányánál a denevérbarát lezárás hatásainak monitorozása)
- nagyragadozók felmérése, monitorozása
- Natura 2000 területek növényzeti állapotfelmérése (Sárospataki mandulás, Erdőbénye-Olaszliszka magyar nőszirom), de más területeken (Baskói-rétek, Felsőregmeci Ronyva) ez elmaradt
- SPA jelölő fajok felmérése, fészektérképezés (Putnoki-dombság, Aggteleki-karszt)
- Élőhelytérképezés az alábbi Natura 2000 területeken
- Gerinctelen Natura2000 jelölő fajok felmérése: *Eriogaster catax*, *Maculinea teleius*, *Rosalia alpina*
- CES monitoring

NBmR, NATURA 2000 monitoring

- Az NBmR 2012. évi működtetése keretében a Védett és veszélyeztetett fajok megfigyelése c. projektben 14 védett vagy fokozottan védett növényfaj monitorozása, illetve további 4 közösségi jelentőségű növényfaj állományainak felmérését a Természetmegőrzési Osztály és a Természetvédelmi Örszolgálat szakemberei közösen végezték el.
- ürge monitorozás
- Az *Euhydrys maturna* lepkefaj felmérése a Sajóládi-erdőben, a Girincsi-erdőben és a Belegrádi-erdőben (külső kutató, külön forrásból).
- A kétéltű- és hullómonitorozást a korábbi évekhez hasonlóan külső kutató végezte.
- A vizes élőhelyek életközösségei projektben idén a Keleméri Mohos-tavak területén került felmérésre 4 élőhely. Pótlásra került két, 2011-ben elmaradt élőhely felmérése is.
- Magyarország élőhelyei projekt keretében az Aggteleki Tájegységben végeztük el a denevérfajok felmérését.
- Száraz gyepek projektben cönológiai vizsgálatok történtek.
- Natura 2000 közösségi jelentőségű élőhelyek közül felmérésre került 11, két élőhely monitorozása elmaradt.
- Külső kutatók két közösségi jelentőségű csigafaj (*Chilostoma banatica*, Kovacsia kovacsi) és két bogárfaj (*Carabus zavadszkii*, *Cerambyx cerdo*) vizsgálatát végezték el.

Természetvédelmi kezelési tevékenység

- A kezelési, fenntartási tervekkel kapcsolatos feladatokat terv szerint elvégeztük.
- A területkezelési üzemág 2012-ben elsősorban a védett természeti területeken levő gyepek és külterjes gyümölcsös élőhelyek kezelésével kapcsolatos feladatokat látta el, ezáltal a hucul loállomány téli takarmányszükségletét is előállította. Az ANPI által végzett

kezelési tevékenységgel érintett terület az előző évhez képest jelentősen nőtt, azonban kapacitások hiányában a szükséges kezelések egy része 2012. évben is elmaradt.

- A területkezelési feladatokhoz 2012-ben – az előző évekhez hasonlóan - vállalkozók munkáját is igénybe kellett vennünk (legelőápolás/tisztító kezelés ~ 506 ha-on, kaszálás vállalkozókkal 87 ha-on történt). Tavasszal Zemplén Tájegységben 25 ha, ősszel Aggtelek Tájegységben 20 ha gyepek rekultivációját végezték el (tisztító kezelés), amely előkészítést jelent SAPS támogatáshoz történő benyújtásra.

- Az Igazgatóság részére a 2012. évi SAPS és AKG kifizetési kérelemben 672 ha AKG gyepe, 24 ha AKG hagyományos gyümölcsösre, továbbá az AKG területeket is magában foglaló 846 ha területalapú /SAPS/ támogatásra nyújtottuk be igényünket az MVH felé. Ezek kifizetése az év végéig részben történt meg, továbbá az előző évek fellebbezéseiből adódóan a korábbi évekre vonatkozó kifizetések is érkeztek az Igazgatóságra 2012-ben.

- Az élőhelyek kialakítása, fajok/élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása/ javítása, sérült/károsodott élőhelyek programszerű helyreállítása körében

- barlangi és épületlakó denevérfajok, a synantrópikus madárfajok gyakorlati védelmével kapcsolatos tevékenységet végeztünk

- Speciális élőhelykezelési beavatkozások (Adenophora liliifolia, Geranium sylvaticum és Traunsteira globosa élőhelyén cserjeirtás, Keleméri Mohosokon kiszáradt fák eltávolítása,)

- Inváziós növényfajok spec. kezelés tervezése, kezelés végrehajtása, elterjedésének és a kezelés eredményességének felmérése (Solidago – ATE: 153 ha-on, Reynautria, Asclepias, Robinia pseudo-acacia - Tokaji Nagy-Kopaszon)

Saját állatállomány: A loállomány egyedszáma jelentősen nőtt, a ménes összetétele javult. Interreg pályázatból lovas felszereléseket szereztünk be, tárolásukra raktárt alakítottunk ki, térfiyelő kamarát helyeztünk el a Kúria lovasbázison és új lovas programokat is kidolgoztunk. 16 fő részvételével „Bala-Sa Natural Horsemanship” kurzust szerveztünk Jósvafőn.

Tavasszal lovastábort szerveztünk, továbbá részt vettünk Szigetcsépen „Huculösvény Baráti Találkozón”.

Erdőgazdálkodás: Az ANPI 2012. évben összesen 6815,01 hektár állami tulajdonú erdőterület kezelési feladatait látta el. Az erdők kapcsán jelentkező kezelési és területőrzési-ellenőrzési feladatok az Aggteleki Nemzeti Park, a Tokaj-Bodrogsziget Tájvédelmi Körzet és a Long-erdő Természetvédelmi Terület területét érintették.

A fakitermelések szakmai terveinek összeállításánál alapvetően természetvédelmi szempontokat vettünk alapul. Elsődleges célunk továbbra is az idegenhonos fafajok visszaszorítása, illetve faállománycseréje. Erdőműveléssel (pótlás, ápolás) 298,73 ha volt érintve, erdőhasználattal (tisztítás, gyérítés, tarvágás, egyéb termelések) 131,6 ha erdőt „kezeltünk”.

Az egész éves tevékenység során saját szervezésű fakitermelések keretében összesen nettó 9.000 m³-t meghaladó mennyiségű faanyag bevételezésére került sor. Az összes értékesített faanyag alapján számított ágazati árbevétel megközelíti a nettó 100 millió Ft-ot, ez előző évi bevétel csaknem kétszerese.

A közmunka program lehetőségeit a korábbiaknál jóval nagyobb mértékben és hatékonysággal tudtuk kihasználni.

Vadgazdálkodás: a személyi és tárgyi feltételeket megerősítettük, az ágazat a tervezett feladatokat ellátta, a vadászat bevétele nőtt.

Táj-és műemlékvédelmi feladatok: Egyedi tájértékek kataszterezése, illetve a felmért települések egyedi tájérték adatbázisának ellenőrzése, aktualizálása (két program keretében, összesen 11 település 210 egyedi tájértékét mértük fel, ezek minőségbiztosítás után 2013-ban a TIR-be is feltöltésre kerülnek).

Projektek: A korábban elindított programok egy része 2012. évben sikeresen lezárult, az elszámolások, ellenőrzések során lényegi probléma, hiányosság nem merült fel. A folyamatban illetve előkészítés alatt álló projektekkel kapcsolatos feladatokat a tervek szerint elvégeztük.

Természetvédelmi Őrszolgálat: A természeti területek folyamatos felügyeletét, (a hétfői és munkaszüneti napokon is) a rendelkezésre álló erőforrások függvényében sikerült teljesíteni. A Természetvédelmi Őrszolgálat több mint 10.000 biotikai adatot szolgáltatott. Kiemelt feladat volt a Natura2000 területhasználatok jogszerűségének ellenőrzése és tapasztalatok. Az utóbbi években indított eljárások, valamint az MVH ellenőrzések együttes hatására egyre nyilvánvalóbbá válik a jogkövető magatartás. Erre utal az egyre szaporodó számú kaszálás bejelentések száma is

2012 év során elkészül az ANPI kezelésében lévő területek több szempontú alapfelmérése, dokumentálása. A felmérés alapján megállapításra kerültek a saját kezelésben lévő területek érintő probléma csoportok. Ezek alapján a 2013 év során már kidolgozott szempontrendszer szerint tervezett ellenőrzések végzése a cél.

A technikai fejlesztés forráshiány miatt csak részben valósult meg. Az Őrszolgálat tevékenységét meghatározó jogszabályok jelentős mértékben változtak. A technikai képzések emiatt kisebb súllyal szerepeltek az év során.

Régészeti lelőhelyek őrzési feladatai: Az eddig nem finanszírozott, de jogszabály által előírt tevékenységhez a szakminisztérium támogatást helyezett kilátásba 2012. évre. Ez a feltétel nem valósult meg, ezért a régészeti lelőhelyek védelmére külön tervezett munkavégzés nem volt. Ennek ellenére a régészeti lelőhelyek védelmének érdekében több esetben került sor intézkedésre.

Az Őrszolgálat részt vett a régészeti őrzés protokolljának kidolgozására létrejött tárcaközi munkacsoportban.

2012-ben három Városi Rendőrkapitánysággal került sor a feladatellátással kapcsolatos operatív tájékoztatásra, a kapcsolati és információs rendszer aktualizálására.

A működési terület rendőri szerveivel – a korábbi évekhez hasonlóan – szervezett együttműködés valósul meg a rendelkezésre álló erőforrások hatékonyabb felhasználására.

Költségvetés és vagyon: A 2012. év során komoly vagy tartós likviditási probléma nem merült fel, a pénzügyi helyzet stabilizálódott, a gazdálkodási-pénzügyi kockázatok csökkentek. Jelentős előrelépést értünk el a kiszámítható, költségtakarékos, hatékony gazdálkodásban.

Ennek ellenére saját erőből jelentősebb felújításra, fejlesztésre nem volt lehetőségünk (pl. Tengerszem szálló és étterem szigetelési munkái, járműpark szükséges mértékű és ütemű felújítása és pótlása, stb.)

Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

A bemutatással, környezeti neveléssel kapcsolatos feladatokat a terv szerint elvégeztük. A társadalmi és közönségkapcsolatok terén egyértelmű előrelépést értünk el, a marketing tevékenység színvonala javult. A 2012. évben több jelentős, média figyelmet kiváltó rendezvényünk is volt, ezek közül kiemelendő a Magyar Nemzeti Parkok Hete

nyitórendezvénye és Jósvafői Lovasnapokkal egybekötött nemzetközi patkolókovács verseny megrendezése, amelyet hagyomány teremtő rendezvénynek is szántunk.

Az Állatok Világnapja alkalmából kapcsolatfelvétel történt a katolikus egyház és a ferences rend regionális képviselőivel. Az év során miniszteri látogatásra is sor került. Több turisztikai rendezvényen, vásáron is részt vettünk (Kocsonyafesztivál – Miskolc, Utazás kiállítás - Budapest, Húsvéti vásár - Budapest, Vörösmarty tér). A nyílt rendezvények (közönségnap, nyílt napok, társadalmi eseményeken való részvétel (közös koszorúzás nemzeti ünnepeinken, szemétszedés, stb.) segíti a helyi társadalmi csoportokkal való jó kapcsolat kialakítását, illetve fenntartását.

A rendezvényeken a helyi lakosság és a térségbeli érdeklődők jelentős számban részt vettek. Az eseményekről az országos média is beszámolt.

Az ANPI által üzemeltetett barlangokban (Baradla-barlang, Rákóczi-, Béke-, Kossuth- és Meteor-barlang), erdei iskolánkban, oktató központunkban, illetve látogató és bemutatóhelyeinken 2012-ben a látogatók létszáma összesen 184201 fő volt. A terveink között szerepelt a Földvári-barlang megnyitása a nagyközönség számára, azonban forrás és a rendelkezésre álló létszám hiánya miatt 2012. évben nem valósult meg. Várhatóan 2013-ban a nyári időszakra megnyitjuk a barlangot.

Közfoglalkoztatás: a közmunka programot a tervek szerint teljesítettük.

Kapcsolattartás partnerszervezetekkel, belföldi és külföldi együttműködés: a meglévő kapcsolatainkat ápoljuk és fejlesztjük, kapcsolatainkat sikertől bővítenünk, kiemelten a marketing és a lótenyésztés területén.

Ellenőrzések: a 2012. évben lefolytatott ellenőrzések komolyabb hiányosságot, szabálytalanságot nem tártak fel, az ellenőrzések megállapításai, javaslatai alapján a szükséges intézkedéseket megtettük.

17. FONTOSABB CÉLKITŰZÉSEK A KÖVETKEZŐ ÉVRE

Szervezetfejlesztési feladatok, személyi állomány, munka-erőgazdálkodás

- Az új SZMSZ teljes körű bevezetése és alkalmazása, a belső szabályzatok, munkaköri leírások megváltozott szervezeti rendhez igazítása.
- A szervezet működési hatékonyságát javító fejlesztés folytatása, ennek keretében kiemelten:
- A vezetői fórumrendszer, a munkafolyamatok, a teljesítmény követelmények, a beszámolási, ellenőrzési rendszer egységes szabályozottságának és nyilvántartásának fejlesztése (standardok, eljárásrendek, szakmai protokollok)
- Belső információáramlás és kommunikáció fejlesztése
- Tervezési és működési monitoring (kontrolling) rendszer fejlesztése
- Döntési rendszer (hatáskörök és feladatok), a döntés előkészítés fejlesztése
- Megfelelő felkészültséggel és tapasztalattal rendelkező állandó személyzet biztosítása minden területen illetve feladatcsoportban.
- Feladatokhoz igazodó rugalmas foglalkoztatási formák kialakítása és alkalmazása
- Munkafolyamatba épített ellenőrzések, munkafegyelem, felelősség érvényesítés fejlesztése
- Közmunkaprogram végrehajtása, az ebből adódó lehetőségek kihasználása

Védett és Natura 2000 területek fenntartásával kapcsolatos tervezések, kutatás, monitoring, tájvédelem

- Mosonnai-erdő és a Révleányvári-erdő tervezett TT kezelési terv tervezetének elkészítése
- ANP zónarendszer kidolgozása, ANP kezelési tervének aktualizálása
- Natura 2000 fenntartási tervek elkészítése (15 területre).
- Svájci Hozzájárulás keretében elnyert pályázat hatékony végrehajtása.
- Hatékony hatósági döntés-előkészítés fenntartása.
- Mesterséges üregek védetté nyilvánítása
- Végrehajtjuk a Világörökség törvényben meghatározott feladatokat.
- Újabb biotikai adatok gyűjtése a Natura 2000 területekről, adathiányos jelölő fajokról.
- Biotikai adatbázis naprakészé tétele, keletkező adatok feltöltése.
- Kutatások tervezése, szervezése és végrehajtása (védett és fok. védett területek, v. és fv. fajok)
- Natura 2000 monitoring, ill. Natura 2000 kutatások tervezése, szervezése és végrehajtása
- MTÉT (Érzékeny Természeti Területek) monitoringja
- - Élőhelyek kialakítása, fajok/élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása/ javítása, sérült/károsodott élőhelyek programszerű helyreállítása
- Önkéntesekkel végzett természetvédelmi programok
- Táj- és műemlékvédelmi feladatok
- Szalonnai madárgyűrűző tábor működtetése
  - Természetvédelmi bemutatás, oktatás, ismeretterjesztés, ill. egyéb szakmai programok szervezése, szakmai csoportvezetés
  - Víztestek kezelése, védelme halászati vizek
  - Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer koordinálása
  - Természetvédelmi agrár-környezetgazdálkodási feladatok

Birtokpolitika, birtokügy, területvásárlás, elővásárlási jog gyakorlása

- Hosszabb távú birtokpolitikai koncepció kialakítása
- A vagyonkezelésben lévő területek növelése, birtoktestek (vagyonkezelési egységek) folyamatos alakítása a rendelkezésre álló jogi és pénzügyi lehetőségek függvényében
- Haszonbérbeadásra pályázatok kiírása, haszonbérleti szerződések megkötése
- A Cserehát területén lévő saját vagyonkezelésű ingatlanok bérbeadásának/kezelésének megoldása (több apró terület, egymástól nagy távolságban – gazdaságtalan lenne a saját kezelésbe vonásuk).
- A haszonbérleti szerződésekben előírt tevékenységek fokozott ellenőrzése alapján szükséges intézkedések (felszólítások, felmondás stb.) szükség szerinti megtétele

Természetvédelmi kezelési tevékenység, erdészet, vadgazdálkodás

- A természetvédelmi területkezelési terv végrehajtása, a takarmány szükséglet megtermelése.
- A saját vagyonkezelésű területek GPS-szel történő felmérése, javaslattétel az újra kezelésbe vonható területekre és feladatokra.
- Az erő és munkagépek folyamatos karbantartásának biztosítása.

- A 2012-ben beadott KEOP pályázatban szereplő gépbeszerzések lebonyolítása. A gépek állagmegóvása érdekében elengedhetetlenül szükséges a Szin-Malom területén gépszín létrehozása, illetve téli gépbeállóhely kialakítása az Esztramoson. Szin-Malomban egy fő alkalmazását tervezzük eszközkarbantartás, raktárkezelés céljából.
- A természetvédelmi szempontból jelentős fennsíki gyepek kezelésének elvégzése a közfoglalkoztatási program lehetőségeinek kihasználásával (kézi kaszálás, cserjeirtás).
- Folytatjuk a felhagyott hagyományos gyümölcsösök kezelésének közfoglalkoztatási programban történő elvégztetését (cserjeirtás, megnyitás).
- A közfoglalkoztatási programban alkalmazottak munkaterületre történő szállításának megoldása
- A kezelésbe vont területek folyamatos növelése (elsősorban a zempléni tájegységben, a Bodrozug területén).
- A zempléni területkezelési egység termelési-műszaki bázisának kialakítása, az eszközállomány fejlesztése.
- Az erdészeti üzemterv végrehajtása, a 2012-ben elmaradt tavaszi munkák, erdősítésekben bekövetkezett aszálykár miatt csemeték pótlása 2013. tavaszán.
- Az értékesítések és a saját felhasználásra szükséges faanyag (tűzifa, oszlop, karó stb.) kitermelésének, bérfürészeltetésének biztosítása.
- A faanyag választék folyamatos fejlesztése, a minőségi faanyag arányának növelése.
- Körzeti erdőtervezéssel kapcsolatos feladatok ellátása.
- A természetvédelmi területkezelés és az erdőgazdálkodás során keletkező biomassza, hasznosítás, a természetvédelmi érdekek érvényesülését elősegítő energetikai hasznosítási lehetőségek feltárása, kihasználása.
- Az éves vadgazdálkodási terv teljesítése, a bevételek szinten tartása, lehetőség szerinti emelése.

Saját állatállomány, ménesgazdálkodás, lovas turisztika

- A ménesgazdálkodási koncepció továbbfejlesztése, végrehajtása. A hiányzó (Wolga) illetve kis létszámú kancacsaládok egyedeinek valamint Polan Pietrosu Gurgul fedezőmének beszerzése.
- Az állomány minőségi értékelésén alapuló szelekció keretében lovak értékesítése (cseréje) a jelenlegi ménes egyedszám fenntartása mellett.
- Az állomány megfelelő ellátásának, egészség állapotának folyamatos biztosítása.
- A 3-4 évet betöltött csikók betanítása nyereg alá illetve fogatba.
- A lóállománnyal kapcsolatos előírt nyilvántartási és adminisztrációs feladatok elvégzése.
- A Gergésen, a Kúria Lovasbázison és a szinpetri és perkupai méncsikó telepen a szükséges felújítások, fejlesztések és eszközbeszerzések elvégzése a pénzügyi források függvényében.
- Rendezvényeken, versenyeken való részvétel az elmúlt évhez hasonlóan.
- „Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013” folytatása , amelynek hosszú távú célja a hucul lovak génmegőrzése (a tenyészállomány minőségének fenntartása, javítása) és a fajta széles körben történő megismertetése a már meglévő szolgáltatások továbbfejlesztésén és határon átnyúló együttműködésen keresztül.
- A tenyésztés és lósporthazai és nemzetközi kapcsolatrendszerének fenntartása és fejlesztése.
- A lovas turisztikai szolgáltatások volumenének és színvonalának fejlesztése

Természetvédelmi Őrszolgálat

- A jelentős kiterjedésű védett és Natura 2000 területek, valamint ezen belül a saját kezelésben lévő területekkel kapcsolatos ellenőrzési kötelezettségek egyre jelentősebb súllyal szerepelnek az Őrszolgálat feladatai között. 2013-ban a korábbi tapasztalatokat felhasználva, egy tervezettebb, és meghatározott protokoll szerinti területellenőrzési rendszer kialakítása a cél.
- A 2012. évi CXX. tv-ben, illetve a 2012. évi II. törvényben előírtaknak megfelelő működési rend kialakítása. Az új szabályozási rendszer a vizsga kötelezettség előírásán túl, a gyakorlati működtetés során is új elemek megtanulását, készség szintre fejlesztését igényli. Ezért a 2013. év egyik kiemelt feladata a meghatározó jogszabályok elsajátítása, alkalmazásának készség szintre fejlesztése.
- Polgári Természetőr Szolgálat újjászervezése, vált a korábbi polgári természetőrök ismereteinek megújítása, az új jelentkezők bevonása.
- A feladat ellátáshoz szükséges elmaradt technikai fejlesztés (terepi és irodai informatikai eszközök) pótlása a rendelkezésre álló lehetőségek és források függvényében,
- A Szabálysértési törvényben meghatározott kötelező elektronikus adatszolgáltatás feltételeinek megteremtése (SZNYR hozzáférés)

Bemutató, oktatás, társadalmi és partner kapcsolatok

- A látogatószám szinten tartása, lehetőség szerinti növelése.
- A Tourinform folyamatos nyitva tartásának (január – március és november-december: 8:00 – 16:00, április – május, szeptember- október: 8:00 – 17:00, június – augusztus: 8:00 – 18:00) és közönségforgalmának magas színvonalú biztosítása.
- Az új turisztikai honlap felépítésének folytatása, az ANPI hivatalos honlapja szerkesztésének átvétele.
- A IV. Jósvalói Hucul Lovasnapok és Patkolókovács verseny megszervezése, egyes turisztikai rendezvényeken, turisztikai vásárokon, szakmai konferenciákon való megjelenés, részvétel. (Utazás Kiállítás, Magyar Nemzeti Parkok Hete Nyitórendezvény, Őrségi Tökfesztivál)
- A turisztikai eseménynaptárban részletezett programok lebonyolítása, illetve szervezése. Az eseménynaptárban részletezett programok nyilvánosságának biztosítása a honlapokon, hírlevelek-, illetve a sajtó útján.
- Turisztikai, információs kiadványok szerkesztése, gondozása, a tájékoztató kiadványok, szórólapok választékának növelése.
- Kapcsolattartás a hazai és határon túli turisztikai egyesületekkel, civil szervezetekkel, önkormányzatokkal, vállalkozókkal, szakemberekkel.
- A szállásslátogatás színvonalának, a szállások kihasználtságának növelése.
- Erdei iskola program, táborok, ismeretterjesztő rendezvények látogatottságának szinten tartása, lehetőség szerinti növelése.
- Tanösvények felújítása, karbantartása a pénzügyi lehetőségek függvényében.

Költségvetési és vagyongazdálkodás, fejlesztések, projektek

- Kiegyensúlyozott likviditás folyamatos biztosítása, a bevételek növelési lehetőségeinek feltárása, követelések következetes kezelése, szigorú költséggazdálkodás, szállító állomány elfogadható szinten tartása
- Peres eljárások kedvező lezárása

- Tervszerű és kontrollált beszerzések biztosítása
- A vagyon értékekének és állagának megőrzése, felújítási és karbantartási tevékenység tervszerűségének és összehangolt, szervezett végrehajtásának biztosítása a közmunka program adta lehetőségek minél nagyobb mértékű kihasználásával.
- Eszköz- és készletgazdálkodás, leltárfegyelem hatékonyságának növelése, raktározás fejlesztése, központi raktár létrehozása.
- Mobil üzemanyagkút üzembe helyezése.
- A Tengeszem-szálló helyzetének megoldása.
- A 2014-2020. közötti időszakra vonatkozó vagyongazdálkodási és fejlesztési koncepció kialakítása, projektek tervezése
- A folyó pályázatok megfelelő lezárása, új pályázati lehetőségek kihasználása

I. Melléklet: Kezelési célállapotok (ld. 5.2.2. fejezet)

Célállapot-csoport	Célállapot (kezelési mód szempontjából)
szántó	szántó (kisparcellás)
	szántó
gyep	
külterjes gyümölcsös	külterjes gyümölcsös
	faiskola
	fajtagyűjtemény
	szőlő
Vizes, nedves élőhely	tó
	patak
	holtág
	árterület
	nádas
	láp
	mocsár
	vízmosás
	árok
	halastó
szukcesszív folyamatok	szukcesszív cserjés szegélyek
	szukcesszív cserjés legelők
erdő	
egyéb	kolostor
	iparterület
	bányaudvar
	karám
	istálló
út	út

II. Melléklet: Alkalmazott kezelési tevékenységek módjai (ld. 5.2.2. fejezet)

Fő tevékenység kódok	Munkatípus	Kód	Kezelési tevékenységek	Jelleg	megjegyzés
1-19		1	nem igényel beavatkozást	F*	
		9	meghatározás alatt		
gyepek, szántók 20-59	kézi munkák	20	szelektív cserjeirtás (kézi)	R*	VIII. 01.-től III. 15.-ig
		21	kézi kaszálás	F	VI. 01.-től (általánosan)
		23	gyümölcsös gondozás (eü. metszés, korona ifjítás)	F	
		24	gyümölcsös pótlás (faültetés)	F	
		25	gyümölcsfaiskola-fenntartás	F	
		26	szőlő művelés	F	egész évben
		27	úszó, gyökerező vízi növény eltávolítása	R	
		28	kézi legelőápolás, cserjecsonkok visszavágása	F	
		gépi munkák	30	extenzív szántóművelés vetésforgóval	F
	31		talajgyengetés	R	I. 01.-től III. 15-ig (általánosan)
	32		kaszálás + bálázás	F	
	33		szárazúzózás	R	
	34		szárazúzózás + bálázás	F	
	35		legelőápolás kaszálással	F	
	36		legelőápolás szárazúzózással	F	
	37		legeltetés hucul lovakkal	F	egész évben engedély alapján
	38		legeltetés szarvasmarhával	F	IV.23. és X.31. között
	39		legeltetés juhhal	F	IV.23. és X.31. között
	40		legeltetés kecskével	F	IV.23. és X. 31. között
	41		fűnyírás	F	
	42		erdészeti szárazúzózás	R	
	43		gyep telepítés	R	
	invázós növények visszaszorítása 60-79		60	parlagfű visszaszorítás (kézi)	R

Fő tevékenység kódok	Munkatípus	Kód	Kezelési tevékenységek	Jelleg	megjegyzés
		61	EF+ FF visszaszorítás (kézi)	R	
		62	akác kombinált kezelése (mechanikus + vegyszer)	R	
		63	bálványfa vegyszeres kezelése	R	
		64	bálványfa kombinált kezelés (mechanikus + vegyszer)	R	
		65	aranyvessző gyengítése szárzúzással	R	
		66	aranyvessző vegyszeres kezelése	R	
		67	gyalogakác vegyszeres kezelése	R	
		68	gyalogakác kombinált kezelés (mechanikus + vegyszer)	R	
		69	japán keserűfű kombinált kezelése (mechanikus + vegysz.)	R	
		70	egyéb invazív visszaszorítás (kézi)	R	
		71	egyéb invazív vegyszeres kezelése	R	
		72	egyéb irtása kézi	R	
erdő 80-89		80	kezeletlen erdőterületek	F	
		81	törzskiválasztó gyérités (TKGY)	F	
		82	növedékfokozó gyérités (NFGY)	F	
		83	egészségügyi termelés (EÜ)	R	
		84	tarvágás (TRV) + mesterséges erdősítés	R	
		85	fokozatos felújítóvágás (FVB és FVV)	F	
		86	szálalóvágás (SZV)	F	
		87	szálalás (SZ)	F	
		88	egyéb termelés (ET)	R	
		89	tisztítás (TI)	F	
egyéb munkák 90-		90	romos műszaki létesítmény felszámolása	R	

Fő tevékenység kódok	Munkatípus	Kód	Kezelési tevékenységek	Jelleg	megjegyzés
		91	nem használt vadkárelhárító kerítés elbontása	R	
		92	hulladékmenetesítés	R	egész évben
		93	útjavítás	R	
		94	karám	F	
		95	épület	F	
		96	kerítés javítás	F	
		97	kövek eltávolítása	R	
		98	GPS méréssel meghatározni a kezelés valós helyét	F	
		99	adminisztratív munka (művág)	F	
		100	rakodó	F	
		101	vízmű	F	
		102	madarászhalók helyének biztosítása	F	
		103	temető	egyéb	
		104	túraútvonal tisztítása	F	

*Az élőhelykezelés és rehabilitáció során végzett egyes tevékenységtípusok (jelleg: F=fenntartó kezelés; R=rehabilitáció)

III. Melléklet : Élőhelyfenntartás tájegységenként, élőhely-és beavatkozási típusok szerint (ld. 5.3. fejezet)

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fő beavatkozások/kezelések
1.	Aggteleki-tájegység	10,8000	egyéb	kézi kaszálás
2.	Aggteleki-tájegység	7,1573	egyéb	egyéb
3.	Aggteleki-tájegység	4173,8623	erdő	t.v. erdészeti kezelésben
4.	Aggteleki-tájegység	175,4293	gyep	nem igényel beavatkozást
5.	Aggteleki-tájegység	21,0964	gyep	kézi kaszálás
6.	Aggteleki-tájegység	13,2552	gyep	kézi legelőápolás, cserjecsönkok visszavágása
7.	Aggteleki-tájegység	285,1402	gyep	kaszálás + bálázás
8.	Aggteleki-tájegység	176,7147	gyep	legeltetés hucul lovakkal
9.	Aggteleki-tájegység	124,0257	gyep	legeltetés szarvasmarhával
10.	Aggteleki-tájegység	91,0335	gyep	legeltetés juhval
11.	Aggteleki-tájegység	3,5968	gyep	fűnyírás
12.	Aggteleki-tájegység	69,7559	kisparcellás szántó	extenzív szántóművelés vetésforgóval
13.	Aggteleki-tájegység	27,1407	külterjes gyümölcsös	kézi kaszálás
14.	Aggteleki-tájegység	0,6029	külterjes gyümölcsös	szőlőművelés
15.	Aggteleki-tájegység	4,0445	külterjes gyümölcsös	kaszálás + bálázás
16.	Aggteleki-tájegység	28,3786	szántó	extenzív szántóművelés vetésforgóval
17.	Aggteleki-tájegység	820,6129	szukcesszív folyamat	nem igényel beavatkozást
18.	Aggteleki-tájegység	30,0583	szukcesszív folyamat	egyéb
19.	Aggteleki-tájegység	21,4092	vizes, nedves élőhely	nem igényel beavatkozást
20.	Aggteleki-tájegység	3,5203	vizes, nedves élőhely	egyéb termelés (ET)
21.	Zempléni-tájegység	0,7361	egyéb	kézi kaszálás
22.	Zempléni-tájegység	1,5390	egyéb	kaszálás + bálázás
23.	Zempléni-tájegység	2381,4072	erdő	t.v. erdészeti kezelésben

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Fő beavatkozások/kezelések
	tájégség			
24.	Zempléni-tájégség	11,3226	gyep	nem igényel beavatkozást
25.	Zempléni-tájégség	10,2279	gyep	kézi kaszálás
26.	Zempléni-tájégség	33,0837	gyep	kaszálás + bálázás
27.	Zempléni-tájégség	1527,5892	gyep	legeltetés szarvasmarhával
28.	Zempléni-tájégség	63,1069	gyep	legeltetés juhval
29.	Zempléni-tájégség	105,5997	szántó	extenzív szántóművelés vetésforgóval
30.	Zempléni-tájégség	572,0901	szukcesszív folyamat	nem igényel beavatkozást
31.	Zempléni-tájégség	973,0960	vizes,nedves élőhely	nem igényel beavatkozást
32.	Zempléni-tájégség	66,4910	vizes,nedves élőhely	kaszálás + bálázás
33.	Zempléni-tájégség	232,0606	vizes,nedves élőhely	legeltetés szarvasmarhával

A rehabilitációs céllal kezelés alá vont területek teljes kiterjedése **1404,2997 hektár.**

IV. Melléklet:**Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén felmért egyedi tájértékek, településenkénti kimutatásban (ld. 6.1. fejezet)**

	Település	Felmérés éve	Egyedi tájértékek száma	Megjegyzés
1	Abaújalpár	2010-2011	17	
2	Abaújkér	2003	9	
3	Abaújlak	2001	10	
4	Abaújszántó	2003	17	
5	Abaújszolnok	2001	7	
6	Abaújvár	2003, 2004	35	
7	Abod	2001	6	
8	Aggtelek	2004	48	
9	Alsóberecki	2003	6	
10	Alsódobsza	2003	3	
11	Alsógagy	2001	2	
12	Alsóregmec	2010-2011	21	
13	Alsószuha	2004	5	
14	Alsótelekes	2004	13	
15	Alsóvadász	2001	4	
16	Alsószolca	2001	10	
17	Arka	2010-2011	32	
18	Arnót	2001	4	
19	Aszaló	2001	8	
20	Baktakék	2001	17	
21	Balajt	2001	11	
22	Bánréve	2004	6	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
23	Baskó	2010-2011	45	
24	Becskeháza	2003	2	
25	Beret	2001	6	
26	Bodroghalom	2003	11	
27	Bodrogolaszi	2010-2011	15	
28	Bódvalenke	2003	9	
29	Bódvarákó	2003	14	
30	Bódvaszilas	2003	20	
31	Boldogkőújfalu	2010-2011	22	
32	Boldogkőváralja	2010-2011	47	
33	Boldva	2001	10	
34	Borsodszirák	2001	6	
35	Bózsva	2010-2011	33	
36	Büttös	2003	6	

37	Cigánd	2003	7	
38	Csenyété	2001	8	
39	Csobád	2001	7	
40	Damak	2001	3	
41	Dámóc	2003	10	
42	Debréte	2003	5	
43	Detek	2001	12	
44	Dövény	2004	11	
45	Dubicsány	2001	12	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
46	Edelény	2001, 2003	10	
47	Égerszög	2004	7	
48	Encs	2003	13	
49	Erdőhorváti	2010-2011	53	
50	Fáj	2003	7	
51	Fancsal	2003	9	
52	Felsőberekci	2003	12	
53	Felsődobsza	2003	6	
54	Felsőgagy	2001	14	
55	Felsőkelecsény	2004	14	
56	Felsőnyárad	2004	4	
57	Felsőregmec	2010-2011	25	
58	Felsőtelekes	2004	16	
59	Felsővadász	2001	17	
60	Felsőzsolca	2001	13	
61	Filkeháza	2010-2011	15	
62	Fony	2010-2011	65	
63	Forró	2003	5	
64	Fulókércs	2003	6	
65	Füzér	2003	31	
66	Füzérkajata	2010-2011	35	
67	Füzérkomlós	2003	16	
68	Füzéradvány	2010-2011	33	
69	Gadna	2001	6	
70	Gagyapáti	2001	5	
71	Gagybátor	2003	11	
72	Gagyvendégi	2003	4	
73	Galvács	2001	4	
74	Garadna	2003	8	
75	Gesztely	2001	9	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
76	Gibárt	2003	3	

77	Golop	2004	13	
78	Gömörszőlős	2004	9	
79	Gönc	2003	30	
80	Göncruszka	2003	8	
81	Györgytarló	2003	11	
82	Halmaj	2001	7	
83	Hangács	2001	4	
84	Háromhuta	2009	57	
85	Hegymeg	2001	2	
86	Hejce	2010-2011	51	
87	Hercegkút	2004	25	
88	Hernádbúd	2003	6	
89	Hernádcéce	2003	9	
90	Hernádkércs	2003	5	
91	Hernádpetri	2003	5	
92	Hernádszentandrás	2003	4	
93	Hernádszurdok	2003	8	
94	Hernádvécse	2003	10	
95	Hét	2004	8	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
96	Hidasnémeti	2003	14	
97	Hídvégardó	2003	29	
98	Hollóháza	2003	24	
99	Homrogd	2001	10	
100	Imola	2004	7	
101	Ináncs	2001	3	
102	Irota	2001	5	
103	Izsófalva	2004	15	
104	Jákfalva	2004	8	
105	Jósvafő	2004	56	
106	Kánó	2004	12	
107	Kány	2003	5	
108	Karcsa	2003	8	
109	Karos	2003	16	
110	Kázsmárk	2001	5	
111	Kéked	2003	46	
112	Kelemér	2004	10	
113	Kenézlő	2004	35	
114	Keresztéte	2003	3	
115	Kishuta	2009	27	
116	Kiskinizs	2001	3	
117	Komjáti	2003	18	
118	Komlóska	2010-2011	43	

119	Korlát	2010-2011	23	
120	Kovácsvágás	2007, 2010-2011	26	
121	Krasznokvajda	2003	7	
122	Kupa	2001	10	
123	Kurityán	2004	8	
124	Lácacséke	2003	5	
125	Ládbesenyő	2001	3	
126	Lak	2001	10	
127	Léh	2001	4	
128	Litka	2003	4	
129	Makkoshotyka	2003	8	
130	Martonyi	2003	5	
131	Megyaszó	2003	6	
132	Méra	2003	7	
133	Meszes	2003	11	
134	Mikóháza	2010-2011	28	
135	Mogyoróska	2010-2011	26	
136	Monaj	2001	7	
137	Múcsony	2004	10	
138	Nagyhuta	2009	26	
139	Nagykinizs	2003	3	
140	Nagyrozvagy	2003	16	
141	Novajidrány	2003	7	
142	Nyésta	2001	7	
143	Nyíri	2003	12	
144	Nyomár	2001	7	
145	Onga	2001	8	
146	Ónod	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
147	Ormosbánya	2004	6	
148	Pácin	2003	15	
149	Pálháza	2010-2011	23	
150	Pamlény	2003	7	
151	Pányok	2003, 2004	37	
152	Pere	2003	5	
153	Percse	2003	1	
154	Perkupa	2003	7	
155	Pusztafalu	2003	19	
156	Pusztaradvány	2003	6	
157	Putnok	2004	19	
158	Ragály	2004	23	

159	Rakaca	2003	15	
160	Rakacaszend	2003	12	
161	Rásonysápberencs	2001	8	
162	Rátka	2004	14	
163	Regéc	2010-2011	48	
164	Révleányvár	2003	2	
165	Ricse	2003	8	
166	Rudabánya	2004	13	
167	Rudolftelep	2004	9	
168	Sajóalgóc	2004	11	
169	Sajókaza	2004	7	
170	Sajókeresztúr	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
171	Sajólád	2001	8	
172	Sajópálfala	2001	6	
173	Sajópetri	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
174	Sajósenye	2001	1	
175	Sajóvámos	2001	6	
176	Sárazsadány	2006	45	
177	Sárospatak	2003	21	
178	Selyeb	2001	12	
179	Semjén	2003	6	
180	Serényfalva	2004	15	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
181	Sima	2010-2011	10	
182	Szakácsi	2001	6	
183	Szalaszend	2003	11	
184	Szalonna	2003	4	
185	Szászfa	2003	4	
186	Szemere	2003	12	
187	Szendrő	2001, 2003	21	
188	Szendrőlád	2001, 2003	13	
189	Szentistvánbaksa	2003	3	
190	Szikszó	2001	17	
191	Szin	2004	29	
192	Szinpetri	2004	24	
193	Szirmabesenyő	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.

194	Szögliget	2004	51
195	Szőlősardó	2004	14
196	Szuhafő	2004	7
197	Szuhakálló	2004	7
198	Szuhogy	2004	12
199	Telkibánya	2010-2011	82
200	Teresztenye	2004	11
201	Tizzacsermely	2003	2
202	Tizszakarád	2003	11
203	Tomor	2001	6
204	Tornabarakony	2003	5
205	Tornakápolna	2004	9
206	Tornanádaska	2003	20
207	Tornaszentandrás	2003	10
208	Tornaszentjakab	2003	18
209	Tornyosnémeti	2003	12
210	Trizs	2004	11
		2007,	
211	Vágáshuta	2010-2011	19
212	Vajdácska	2003	9
213	Vámosújfalú	2006	29
214	Varbóc	2004	12
215	Vilmány	2003	9
216	Vilyvitány	2010-2011	41
217	Viss	2004	27
218	Viszló	2003	4
219	Vizsoly	2003	9
220	Zádorfalva	2004	14
221	Zalkod	2004	28
222	Zemplénagárd	2003	2
223	Ziliz	2001	4
224	Zubogy	2004	12
225	Zsujta	2003	5
	Összesen		3157

V. Melléklet:**Erdei iskolák látogatottsága (ld.11.2.3.fejezet)**

	Előadás	Téma nap	Jeles nap nyílt nap	Osztály kirándulás	Terep gyakorlat	Tábor	Erdei iskola	Játszó ház	Ovis program	Felnőtt program	Egyéb	Összesen
01	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	15 fő
02	150	259	140	62	-	-	-	30	10	-	-	651 fő
03	-	357	96	-	30	-	-	90	-	25	-	598 fő
04	45	34	45	140	88	-	152	50	54	10	-	618 fő
05	52	100	346	526	32	-	244	96	200	22	60	1678 fő
06	20	-	30	398	-	237	343	-	145	25	65	1263 fő
07	43	-	-	-	-	433	-	50	-	-	120	646 fő
08	25	-	-	-	-	27	-	-	-	18	41	111 fő
09	-	66	38	34	-	-	90	32	30	130	200	620 fő
10	45	99	111	59	-	-	33	30	86	18	65	546 fő
11	-	145	-	-	-	-	-	40	-	-	188	373 fő
12	-	70	-	-	-	-	-	60	13	-	708	851 fő
Összes:	380	1130	806	1219	150	697	862	478	553	248	1447	7970 fő

